

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skjutbanor samt till lagar om ändring av skjutvapenlagen och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om skjutbanor. Dessutom föreslås ändringar i skjutvapenlagen, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, ordningslagen och strafflagen. Samtidigt upphävs författningarna från ryska tiden om skjutbanor.

Syftet med förslaget är att främja ett tryggt hobbyskytte. Avsikten är dessutom att förbättra vapensäkerheten.

Enligt förslaget krävs det skjutbanetillstånd för att anlägga och driva skjutbanor. Detta ska inte gälla skjutbanor som är avsedda för småskalig användning och vars anläggning och drift föreslås bli beroende av anmälan. För skjutbanetillstånd förutsätts enligt den föreslagna lagen att sökanden är lämplig att driva en skjutbana och att skjutbanan är trygg och säker. En skjutbana ska ha en ordningsstadga och en banansvarig med uppgift att övervaka säkerheten vid banan. Förutsättningarna för att anlägga en småskalig skjutbana är enligt lagförslaget desamma som förutsättningar för att anlägga en vanlig skjutbana.

Det föreslås att de effektivaste luftvapnen ska omfattas av tillämpningsområdet för skjutvapenlagen. För innehav av effektiva luftvapen ska det krävas anmälan i stället för tillstånd, om innehavaren har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

Bestämmelserna om förvaring av skjutvapen föreslås bli skärpta och preciserade och platserna för förvaring av skjutvapen ska anges i lag. När det gäller skjutvapenlagen fö-

reslås det att möjligheten att förvara skjutvapen på ett sådant sätt att en vapendel som hör till skjutvapnet förvaras separat under det att skjutvapnet och vapendelen förvaras på ett sådant ställe att de inte lätt kan stjälas ska utgå. Skyldigheten att förvara skjutvapen i ett godkänt säkerhetskåp eller i en förvaringsutrymme som godkänts särskilt av polisen utvidgas till att gälla för alla tillståndshavare som har mer än fem skjutvapen.

Dessutom föreslås det att bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen fogas till skjutvapenlagen.

De bestämmelser i skjutvapenlagen som gäller läkares anmälningsskyldighet ska ändras. Enligt förslaget ska anmälningsskyldigheten begränsas till två situationer, av vilka den ena gäller rättsmedicinska undersökningar och den andra beslut om vård oberoende av patientens vilja efter ett självmordsförsök. På samma sätt som andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska en läkare i fortsättningen ha rätt att anmäla en person som läkaren utifrån journalhandlingar och efter att ha träffat personen anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Det föreslås dessutom att polisen ska få bevara anmälan i högst tre år. Anmälan ska inte få användas för andra ändamål än för behandling av ett ärende som gäller tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft under året 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis	5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	8
Sverige	8
Norge	10
Danmark	10
Estland	12
Tyskland	12
Tjeckien	12
Kanada	13
2.3 Bedömning av nuläget	14
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	15
3.1 Målsättning	15
3.2 Alternativ	15
3.3 De viktigaste förslagen	18
Skjutbanelag	18
Förvaring av skjutvapen	19
Anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsrätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	19
Luft- och fjädervapen	20
Gassprayer	20
Vapennäring	20
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
4.1 Ekonomiska konsekvenser	22
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	22
4.3 Konsekvenser för miljön	23
4.4 Samhälleliga konsekvenser	23
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	23
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	23
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	24
DETALJMOTIVERING	29
1 LAGFÖRSLAG	29
1.1 Skjutbanelag	29
1.2 Skjutvapenlagen	44
1.3 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	52
1.4 Strafflagen	53
1.5 Lagen om ändring av den 10 § i ordningslagen	55
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	55
3 IKRAFTTRÄDANDE	57
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	59
LAGFÖRSLAG	63
1. Lag om skjutbanor	63

2. Lag om ändring av skjutvapenlagen	68
3. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	73
4. Lag om ändring av 41 kap. i strafflagen	75
5. Lag om ändring av 10 § i ordningslagen.....	77
BILAGA.....	78
PARALLELLTEXT.....	78
2. Lag om ändring av skjutvapenlagen	78
3. Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.....	89
4. Lag om ändring av 41 kap. i strafflagen	92
5. Lag om ändring av 10 § i ordningslagen.....	95

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Syftet med reformen av skjutvapenlagen är att öka vapensäkerheten. Skjutvapenlagen (1/1998) trädde i kraft den 1 mars 1998. Lagen var klart mera detaljerad än den tidigare skjutvapenlagstiftningen och innebar att rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (nedan *vapendirektivet*) genomfördes nationellt. Skjutvapenlagen har ändrats flera gånger, av vilka tre varit omfattande till innehållet.

Genom den ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft vid ingången av mars 2002 blev det möjligt att meddela sammanslutningar och stiftelser tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen och utformades ett särskilt tillståndssystem för gassprayer.

Vid ingången av 2004 inleddes den så kallade vapenamnestin, som gjorde det möjligt att på vissa specialvillkor överlämna skjutvapen till polisen utan straff.

Genom den ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 13 juni 2011 effektiviserades myndigheternas möjligheter att få uppgifter, skärptes förutsättningarna för meddelande av handeldvapentillstånd och genomfördes direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen. Dessutom trädde bestämmelserna i det den 31 maj 2001 upprättade tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet i kraft till den del de hör till området för den nationella lagstiftningen i Finland.

Revideringen av vapenlagstiftningen fortsätter genom de bestämmelser som nu föreslås. Revideringen bygger bland annat på rekommendationerna enligt en rapport av den av inrikesministeriet tillsatta arbetsgruppen för vapensäkerhet och på vissa reformbehov som uppdagats vid tillämpning av lagen.

Det föreslås att effektiva luftvapen ska omfattas av tillämpningsområdet för skjutvapenlagen. Bland annat förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med dem ska bli be-

roende av tillstånd. Förvärv och innehav ska dock vara beroende av anmälan när den berörda personen har rätt att inneha ett skjutvapen. Som effektiva luftvapen ska betraktas sådana luftvapen avsedda att använda metallkulor där pipans minsta inre diameter är över 6,35 millimeter. Det föreslås inte någon ny reglering som gäller luftvapen där pipans minsta inre diameter är 6,35 millimeter eller mindre. För dessa gäller, liksom för fjädervapen, att regleringen grundar sig på bestämmelserna i ordningslagen (612/2003), enligt vilka det är förbjudet att utan godtagbar orsak inneha föremålen på allmän plats eller varaktigt överlåta dem till den som inte fyllt 18 år.

Det föreslås att bestämmelserna om förvaring av skjutvapen ska preciseras och delvis skärpas. Godtagbara platser för förvaring av skjutvapen ska fastställas i lag. Det ska inte längre vara möjligt att förvara ett skjutvapen så att en vapendel förvaras separat från de övriga delarna av skjutvapnet utan att vapendelen eller de övriga delarna av vapnet är under lås. Om flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska de förvaras i ett godkänt säkerhetskåp eller i en förvaringslokal som särskilt godkänts av polisen. Dessutom föreslås bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen.

I samband med den ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft 2011 föreskrevs det skyldighet för läkare och rätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att trots bestämmelserna om sekretess till polisen anmäla en person som de utifrån patientuppgifter och efter att ha träffat personen av grundad anledning anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler på grundval av personens hälsotillstånd eller uppförande. Det föreslås att regleringen ändras så att det i lagen anges när anmälningskyldighet föreligger. Läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska fortfarande ha anmälningsrätt i de fall där läkarna har anmälningskyldighet och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har anmälningsrätt enligt gällande

lag. Det föreslås dessutom att polisen ska ha rätt att bevara anmälningarna i tre år på så vis att de kan användas bara vid prövning som gäller vapentillstånd. Det föreslås att "av särskilda skäl för fördrivning av djur" tas in i skjutvapenlagen som en ny grund för meddelande av tillstånd för gassprayer. Vidare föreslås det en bestämmelse om säkerhet vid användning av gassprayer.

Det föreslås att bestämmelserna om att anlägga skjutbanor och övervaka dem omarbetas fullständigt. Att anlägga skjutbanor som används i mindre utsträckning ska vara beroende av anmälan medan det ska krävas tillstånd för att anlägga egentliga skjutbanor och sportskyttecentrum. En skjutbana som används i mindre utsträckning är enligt förslaget en skjutbana avsedd för högst 10 000 skott per år. Den nya lagen ska inte alls gälla för tillfälliga skytteevenemang eller sporadisk eller småskalig skjutning.

Den som driver en skjutbana ska vara lämplig för denna uppgift. Dessutom ska banan vara trygg och säker. Skjutbanorna ska ha en ordningsstadga och en banansvarig, som ska övervaka säkerheten vid banan. Enligt förslaget ska landskapsförbunden vara skyldiga att göra upp en utvecklingsplan för skjutbanor inom sitt område och att se till att den hålls uppdaterad.

Behövliga ändringar föreslås i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). I den lagen föreslås dessutom en ändring som gör det möjligt att till tullen, försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet och fångvårdsmyndigheterna lämna vapenregisteruppgifter för bedömning av om en hos dessa anställd med rätt att bära skjutvapen är lämplig att bära skjutvapen.

Det föreslås att bestämmelser om skjutbanebrott fogas till 41 kap. i strafflagen, där det föreskrivs om vapenbrott. Enligt förslaget ska 1 §, som gäller skjutvapenbrott, ändras så att de gärningar som är straffbelagda enligt paragrafen ska vara straffbelagda också när brottsföremålet är ett effektivt luftvapen, en gasspray eller ett robot- eller raketuppskjutningssystem. Vidare ska även robot- och raketuppskjutningssystem samt flera effektiva luftvapen kunna vara brottsföremål vid ett grovt skjutvapenbrott enligt 2 § i kapitlet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om att anlägga och driva skjutbanor finns i senatens förordning från 1915. Enligt förordningen har endast föreningar och enskilda personer möjlighet att anlägga skjutbanor. För att anlägga en skjutbana krävs det enligt förordningen tillstånd av guvernören. Under självständighetstiden har länsstyrelserna tidigare varit tillståndsmyndigheter, men när statens lokalförvaltning reviderades vid ingången av 2010 övertog Polisstyrelsen med stöd av övergångsbestämmelser tillståndsmyndighetens uppgifter i samband med den reform av polisens förvaltningsstruktur som samtidigt genomfördes.

Som förutsättning för tillstånd anges i förordningen bara att en skjutbana eller en skyttepaviljong inomhus ska uppfylla nödvändiga krav med tanke på allmän säkerhet. Det finns inga bestämmelser om sökandens lämplighet. I fråga om övervakning av verksamheten vid banan föreskrivs det endast att polismyndigheten ska ha obehindrat tillträde till banan eller skyttepaviljongen. Skjutbanan eller skyttepaviljongen ska stängas, om banans eller paviljongens ägare inte fullgör sina skyldigheter eller uppfyller guvernörens lagliga krav.

Man har tvingats tolka och tillämpa den knapphändiga och föråldrade lagstiftningen under förändrade omständigheter. Eftersom förordningen medgett att endast enskilda eller föreningar meddelas tillstånd, har man i strid med hur det faktiskt förhåller sig tvingats ansöka om tillstånd till exempel under namn av läroanstalters rektorer.

I ordningslagen finns det bestämmelser som gäller luft- och fjädervapen. Enligt 10 § 1 mom. 5 punkten är det förbjudet att på allmän plats utan godtagbar orsak inneha luft- eller fjädervapen. Enligt 11 § är det dessutom förbjudet att sälja eller annars varaktigt överlåta luftvapen och vapen med fjäderfunktion till den som inte fyllt 18 år utan att dennes vårdnadshavare samtycker därtill. Lämpligheten att inneha föremålet övervakas inte när det gäller innehavare av luft- och fjäderva-

pen. Handel med och införsel, tillverkning och överlåtelse av luft- och fjädervapen övervakas inte, och därför omfattas inte heller föremålets livscykel av tillsyn. Luft- och fjädervapen avviker från skjutvapen på så vis att de i praktiken saknar serienummer, som är en förutsättning för effektiv övervakning. Ett undantag är de effektiva luftvapen som kommit ut på marknaden de senaste åren och som vanligen har ett serienummer. Den serienumerering som behövs för effektiv specifik övervakning kan dock till rimliga kostnader krävas för de effektivaste luftvapnen.

I 105 och 106 § i skjutvapenlagen föreskrivs det om förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. I den förstnämnda paragrafen ingår en allmän aktsamhetsplikt, enligt vilken den som innehar dessa föremål ska förvara dem så att det inte finns risk för att de kommer i händerna på obehöriga.

I 106 § 1 och 2 mom. föreskrivs det om förvaring av skjutvapen. Bestämmelser om förvaring finns dessutom bland bestämmelserna om vapennäring och vapensamlande. Vapennäringsidkare och vapensamlare ska förvara sina skjutvapen i förvaringslokaler som godkänts av polisen. Bestämmelserna om förvaring i 106 § riktar sig således till andra än vapensamlare och vapennäringsidkare.

Bestämmelserna om förvaring kan indelas i två kategorier: grundläggande bestämmelser och skärpta bestämmelser som gäller vissa specialfall. Enligt de grundläggande bestämmelserna finns det tre alternativa sätt att förvara skjutvapen. Det första alternativet är att skjutvapnet förvaras under lås. Oftast innebär detta att skjutvapnets patronkammare eller varbygel förses med ett lås som hindrar skjutning med skjutvapnet. Det andra alternativet är att skjutvapnet förvaras inlåst. I typiska fall innebär detta ett vapenskåp eller något annat skåp med låssystem. Det tredje alternativet är att en vapendel förvaras separat från de övriga delarna av skjutvapnet. Den vapendel som förvaras separat och resten av skjutvapnet behöver då inte vara under lås eller inlåsta, men skjutvapnet ska förvaras så att det inte lätt kan stjälas. Detta krav gäller även för de två första alternativen.

Det har uppställts striktare krav för tillståndshavaren när det handlar om att förvara ett särskilt farligt skjutvapen, exempelvis ett automatvapen, eller tillsammans flera än fem pistoler, revolverar, gevär med självladdande enkelskott eller annat skjutvapen med självladdande enkelskott. Skjutvapnen ska då förvaras i ett sådant låst säkerhetsskåp som avses i förordning av inrikesministeriet eller i förvaringslokaler som godkänts av polisen. I inrikesministeriets förordning om säkerhetsskåp som är avsedda för förvaring av skjutvapen har som godkända säkerhetsskåp fastställts säkerhetsskåp som standardiserats enligt den finska standarden SFS 5870. Godkända är enligt förordningen dessutom säkerhetsskåp som i fråga om de krav som gäller säkerhetsskåpens säkerhetsnivå minst överensstämmer med kraven i en annan, motsvarande i det europeiska ekonomiska samarbetsområdet godkänd standard för säkerhetsskåp. Det har inte framförts några behov av ändringar när det gäller de tekniska kraven på ett säkerhetsskåp.

I 114 § i skjutvapenlagen togs det genom den ändring som trädde i kraft den 13 juni 2011 in bestämmelser om anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsskyldighet för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Läkare är skyldiga och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att trots bestämmelserna om sekretess lämna en anmälan i sådana fall då de anser en person vara olämplig att inneha ett vapentillstånd. Anmälan får eller ska göras, om den som gör anmälan efter att ha träffat den berörda personen och utifrån patientuppgifter har grundad anledning att anse personen vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler på grundval av personens hälsotillstånd eller uppförande. Anmälningsskyldighet eller anmälningsskyldighet gäller oberoende av om den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvården vet eller inte vet om den berörda personen har eller inte har ett vapentillstånd. Enligt 2 mom. har polisen inte rätt att bevara anmälningarna, vilket innebär att myndigheten inte får informationen i sådana fall då en person som inte redan har ett vapentillstånd ansöker om ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen efter det

att anmälan har förstörts efter en kontroll i vapenregistret.

I 114 § i skjutvapenlagen ingår en bestämmelse om bemyndigande enligt vilken bestämmelser om anmälningsförfarandet, om innehållet i anmälan och om den personal som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bemyndigandet att utfärda förordning berättigar inte till att utfärda bestämmelser om grunderna för anmälan, det vill säga när en anmälan ska göras.

Statsrådets förordning om skyldighet för läkare och rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en anmälan i vapentillståndsärenden (1223/2011) har utfärdats med stöd av skjutvapenlagen. Förordningen innehåller bestämmelser om bland annat anmälningsförfarandet. Anmälan ska göras på en blankett som fastställts av polisen och lämnas in till Polisstyrelsen till en person som behandlar vapentillståndsärenden. Polisstyrelsen kontrollerar om personen har vapentillstånd. Om det finns ett tillstånd eller en aktuell ansökan, ska anmälan sändas till polisinspektionen i personens hemkommun för återkallelseprövning. I annat fall förstör Polisstyrelsen anmälan.

I 2 § 2 mom. i förordningen förtecknas grunderna för anmälan i fem punkter. Avsikten är att förteckningen ska vägleda tillståndsmyndigheten när återkallelse prövas. Den som gör anmälan kan använda förteckningen som stöd när det gäller att bedöma om en person är olämplig att inneha ett vapentillstånd. Enligt 1 punkten är grunden att personen har tagits in för psykiatrisk vård oberoende av patientens vilja utifrån en sådan bedömning på basis av ett självmordsförsök som visar att mentalsjukdomen medför allvarlig fara för personens hälsa och säkerhet. Personen ska följaktligen då få vård vid en vårdenhet. Den andra grunden är att personen vid en sinnesundersökning, farlighetsbedömning eller annan rättspsykiatrisk undersökning har konstaterats vara farlig för sig själv eller för någon annan. Vid en långvarig rättspsykiatrisk undersökning av detta slag kan man på ett tillförlitligt sätt konstatera hur farlig en person är. Den tredje grunden är att någon har bedömts vara farlig för sig själv eller för någon annan utifrån uppgifter i pati-

entjournalen om våldsamt eller hotfullt beteende och en bedömning som grundar sig på ett personligt möte med honom eller henne. Den fjärde grunden är att någon har betett sig våldsamt eller hotat med våld när han eller hon har träffat en läkare eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Ett sådant uppförande kan i typiska fall förekomma förutom under mottagningen också till exempel i väntrummet till jourmottagningen och kan ta sig sådana uttryck att den som gör bedömningen inte behöver ha utbildning som krävs av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Eftersom bemyndigandet att utfärda förordning enligt 114 § i skjutvapenlagen inte berättigar till att utfärda uttömmande bestämmelser om grunderna för anmälningskyldighet anges som en femte grund i 5 punkten i förordningen att någon på någon annan grund som specificeras i anmälan har ansetts vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Genom den ändring (601/2001) av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 1 mars 2002 blev i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet och i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen beroende av tillstånd. Genom ändringen infördes utöver tillståndet med avseende på skjutbanor och de tillstånd som miljölagstiftningen förutsätter en tredje typ av tillstånd, nämligen ett tillstånd som gäller i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet. I kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen har en nära anknytning till utbildningen i användningen av maktmedel för väktare och ordningsvakter inom den privata säkerhetsbranschen. Enligt den lagstiftning som gäller för den branschen ska utbildare på ett godkänt sätt ha genomgått utbildningen för utbildare i användningen av maktmedel. Dessutom ska de av Polisstyrelsen få ett separat godkännande som utbildare.

Med stöd av bestämmelserna om tillsynen över vapennäringsidkare i 116 § i skjutvapenlagen ska polisen minst en gång per år granska de register som de i området verkamma vapennäringsidkarna för och deras bokföring samt inspektera lagren och förvaringslokalerna.

Det finns inte någon specialreglering som gäller kvaliteten hos eller koncentrationerna av de ämnen som ingår i gassprayer. Inom tillståndspraxis har man försökt begränsa maximikoncentrationerna så att tillståndsmyndigheterna i regel har förenat tillstånd som berättigar till införsel och innehav av gassprayer med ett villkor enligt vilket det verksamma ämnets maximikoncentration får vara högst 5 procent, om det verksamma ämnet utgörs av peppargas (OC), eller högst 2 procent, om det verksamma ämnet utgörs av CN- eller CS-gas eller en kombination av den gasen och peppargas.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Sverige

Sveriges vapenlag tillämpas på skjutvapen och ammunition samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen. Enligt vapenlagen krävs tillstånd för att inneha skjutvapen och ammunition, driva handel med skjutvapen, yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn samt för att föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige. Tillstånd krävs inte för effektbegränsade luftvapen, kolsyrevapen eller fjädervapen som är avsedda för målskjutning eller för harpunvapen.

Ett luftvapen, ett kolsyrevapen eller ett fjädervapen är inte beroende av tillstånd om vapnet har en begränsad effekt. Enligt vapenförordningen ska som ett effektbegränsat vapen av detta slag betraktas ett vapen vars projektil fyra meter från pipans mynning har en anslagsenergi som är mindre än 10 joule. Ett hel- eller halvautomatiskt luftvapen ska anses ha begränsad effekt om en projektil från vapnet enligt motsvarande mätning har en anslagsenergi som är mindre än 3 joule. Kolsyrevapen anses dock höra till kategorin effektbegränsade skjutvapen, om vapnet uttryckligen är konstruerat för att laddas med färgampuller med en minsta diameter om 16 millimeter. Ett harpunvapen ska anses ha en begränsad effekt, om harpunen är avsedd att drivas ut med en gummikabel och avståndet mellan vapnets framkant och uttag för harpu-

nens upphakning i vapnets stomme inte är längre än 50 centimeter.

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta hand om skjutvapnen och ammunitionen och hålla dem under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt dem. När skjutvapen inte brukas ska de förvaras i ett standardiserat säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Polisen har rätt att kontrollera hur tillståndshavare förvarar skjutvapnen. Ett tillstånd kan återkallas om tillståndshavaren vägrar polisen tillträde för att kontrollera.

Effektbegränsade vapen får förvaras även på något annat betryggande sätt. Ammunition ska förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt. En innehavare får lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring, om han eller hon inte själv kan ta hand om föremålen eller om det annars finns särskilda skäl. Om förvararen inte har tillstånd att låna föremålen, krävs tillstånd för förvaringen.

När skjutbanor byggs ska plan- och bygglagen samt miljöbalken iakttagas. Enligt de allmänna råden ska skjutbanor uppfylla de krav som anges i Svenska Kommunförbundets faktablad av den 1 november 1991 om hur skjutbanor ska byggas och de krav som anges i de säkerhetsbestämmelser för civilt skytte som godkänts av de svenska sportskytteförbunden.

Enligt ordningslagen (1993:1617) får skjutbanor som inte hör till försvarsmakten användas endast efter tillstånd av polismyndigheten. Enligt ordningslagen krävs skjutbanetillstånd för skjutbanor avsedda för skjutning med sådana vapen som enligt vapenlagen är beroende av tillstånd. Enligt samma bestämmelse bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om utförande och besiktning av skjutbana. Med stöd av förordning 1993:1635 har Rikspolisstyrelsen bemyndigats att meddela föreskrifter om utförande och besiktning av skjutbana.

Enligt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om utförande och besiktning av skjutbana avses med skjutbana en permanent anläggning utomhus eller inomhus som används för utbildnings-, övnings- eller täv-

lingsskytte. En anläggning anses permanent då den är utrustad med fast eller rörlig anordning för uppställning av mål och markerad plats för skytte. Som permanent anläggning betraktas till exempel en vall för terrängskytte som har byggts för att skydda exempelvis ett växande trädbestånd. Som skjutbana betraktas även en anläggning inom ett tivoliområde där skjutvapen som laddas med projektiler används. Rikspolisstyrelsens föreskrifter gäller inte skjutbanor som hör till försvarsmakten. Privat plats för inskjutning av vapen anses inte som en tillståndspliktig skjutbana enligt ordningslagen, om skyttet bedrivs av den som disponerar platsen eller av andra i hans eller hennes närvaro och om platsen inte ligger inom detaljplanelagt område.

Besiktning av en skjutbana ska utföras av en polismyndighet. Vid besiktning säkerställs det att själva anläggningen uppfyller säkerhetskraven. Första besiktning ska ske innan en skjutbana tas i bruk och ska omfatta kontroll av att anläggningen uppfyller säkerhetskraven. Revisionsbesiktning ska ske då skjutbanan har förändrats från säkerhetssynpunkt i förhållande till den första besiktningen. Vid revisionsbesiktning ska samma kontroll genomföras som den som görs vid den första besiktningen.

Återkommande besiktning ska omfatta kontroll av att skjutbanan med hänsyn till förslitning eller annan förändring fortfarande uppfyller de angivna kraven. Återkommande besiktning ska ske senast inom fem år efter första besiktning eller revisionsbesiktning och därefter minst vart femte år. Det som sägs ovan gäller även en skjutbana inom ett tivoliområde för vilket det krävs bygglov enligt plan- och bygglagen. För en skjutbana inom ett annat tivoliområde ska besiktning ske årligen.

Statens skytteombud ska biträda polismyndigheten vid övervakning av skjutbanorna.

På basis av frivilliga ansökningar utses skytteombudet av försvarsmakten i samråd med den berörda skyttecentralorganisationen. Ansvarsområdet utgörs av länet. Skytteombudet utgör ett led i revideringen av den rikssvenska förvaltningen. Avsikten är att föra in lekmanakunskap i förvaltningen. Försvarsmakten fastställer anvisningarna för verk-

samheten, efter att ha hört skyttecentralorganisationerna.

När en ny bana planeras och byggs ska skytteombudet besiktiga platsen för bananläggningen samt kontrollera säkerhetsfaktorerna och platsens lämplighet. Detta sker vanligen tillsammans med en företrädare för den polismyndighet som ska godkänna anläggningen och en företrädare för den berörda skytteorganisationen. På begäran av polismyndigheten kan ombudet också besiktiga en existerande bana till exempel i samband med femårsbesiktning. Ombudet ska protokollföra besiktningen och ge in protokollet till polismyndigheten och skytteorganisationen. Om skjutbanan också kan användas för försvarsmaktens ändamål ska en kopia av protokollet sändas till försvarsmakten. De kommunala hälso- och miljömyndigheterna får en kopia av protokollet när en ny bana blivit färdig eller när en skjutbana i bruk ändras. Ombudet kontrollerar att det har utsetts en skjutbanechef för skjutbanan och ser vid behov till att det finns skriftliga anvisningar för användningen av skjutbanan.

År 2010 gav Svenska skyttesportförbundet ut säkerhetsinstruktioner för skjutbanor: Säkerhetsbestämmelser för civilt skytte. Skytteombudet kan vända sig till den myndighet som administrerar Svenska statens fastigheter för att få sakkunskap i frågor som gäller att anlägga och driva skjutbanor.

Skytteombudet verkar i samråd med organisationerna för hobbyskytte i Sverige och målet är att det byggs och drivs bra skjutbanor. Skytteombudet kan anknytas till skyttecentralorganisationen och har rätt att närvara vid skytteorganisationernas möten på distriktsnivå och lokal nivå när frågor som berör ombudets ansvarsområde behandlas. Skytteombudet behandlar ärenden som gäller fasta skjutbanor för civilt skytte vilka används av centralförbund och organisationer för hobbyskytte. Det kan handla om både banor inomhus och banor utomhus. Ombudet behandlar också ärenden som rör terrängskytte och jaktstigsskytte.

Ombuden är sakkunniga och bistår polisen i beslut som rör skjutbanors säkerhetsfrågor. Ombudet ger också polisen råd när skjutvapentillstånd ska meddelas. Om ärendet kräver det deltar han eller hon i planeringen av stora

tävlingar, i synnerhet när det gäller att behandla frågor som rör säkerhetsaspekterna, och sänder Svenska Skyttesportförbundet en plan med uppgifter om besiktningar under det följande året samt före utgången av året en rapport om besiktningarna under det gångna året.

Vid terrängskytte och jaktstigskytte kan ombuden bistå med anvisningar som gäller säkerhetsfrågor. Ombudets experthjälp anlitas både av polisen i säkerhetsfrågor och av Skyttesportförbundet vid tillsyn över användningen av bidrag som beviljats skjutbanorna.

Norge

Enligt vapenlagen i Norge är luftvapen där pipan har en diameter som är större än 4,5 millimeter beroende av tillstånd.

Tillståndshavare ska förvara sina skjutvapen så att utomstående inte kommer åt dem. Det får inte finnas ammunition i ett skjutvapen under den tid det förvaras. Om det totala antalet hagelgevär och gevär som förvaras i en bostad överstiger fyra, ska vapnen förvaras i ett standardiserat säkerhetsskåp. Skåpet ska uppfylla minst kraven enligt standarderna NS 5089, INSTA 610 eller NS-EN 1143-1. I stället för själva vapnen kan vitala vapendelar förvaras i säkerhetsskåpet. I en bostad där färre än fem skjutvapen förvaras ska vapnen förvaras under betryggande lås. Tillståndspliktiga pistoler, revolverar samt gevär och hagelgevär med självladdande enkelskott eller maskingevär och automathagelgevär eller vitala delar av dem ska förvaras i ett säkerhetsskåp som uppfyller kraven enligt någon av de standarder som nämns ovan. Om flera än 25 skjutvapen förvaras i en bostad ska bostaden vara utrustad med ett larmsystem. Ett alternativ till förvaring i ett standardenligt säkerhetsskåp är förvaring av skjutvapen i en förvaringslokal som godkänts av polisen. Skjutvapen får inte förvaras i utrymmen som inte används för boende. Skjutvapen får tillfälligt förvaras med avvikelse från de bestämmelser som beskrivs ovan, men då under tillståndshavarens uppsikt. Under jaktsäsong får jaktvapen förvaras i ett säkerhetsskåp i en obobodd byggnad. Enligt den nya vapenför-

ordningen ska skjutvapen alltid förvaras i ett standardiserat säkerhetsskåp.

Polisen har rätt att kontrollera hur skjutvapnen förvaras. Det ska informeras om kontrollen på förhand.

Enligt den norska lag som gäller skjutvapen och skjutförnödenheter får kungen utfärda bestämmelser om godkännande och övervakning av skjutbanor.

Enligt föreskriften om inrättande, besiktning och godkännande skjutbanor (daterad den 1 juli 1988) avses med skjutbana ett område där skytte utövas planenligt under övervakning av en ansvarig skjutledare. Säkerhetskraven finns uppräknade i en publikation som gäller säkerhetsföreskrifter för civila skjutbanor (GP 6174). Innan arbetet inleds ska polischefen godkänna säkerhetsaspekterna enligt planen för att anlägga en ny bana, planen för att förnya en gammal bana eller planen för att utvidga en existerande bana. Den färdiga banan ska inspekteras av polischefen innan den tas i bruk. Fältskytte får inte inledas förrän polischefen har gett sitt godkännande i fråga om säkerheten i samband med förhållandena. Skjutbanor för civilt skytte övervakas fortlöpande av polisen.

Skjutbanans ägare är skyldig att hela tiden hålla skjutbanan i funktionsdugligt skick och ska minst två gånger per år genomföra besiktning av banan. Den som driver banan ska upprätta regler för banan och lämna in dem till polisen för godkännande. Reglerna ska innehålla bestämmelser om ordning vid banan, skjutledning och säkerhetsrelaterade aspekter samt tillsyn över säkerheten vid banan.

Danmark

I Danmark trädde en ny lagstiftning om luft- och fjädervapen i kraft den 1 juni 2012. En person som har fyllt 18 år får föra in, förvärva och inneha luft- eller fjädervapen med en kaliber på högst 4,5 millimeter samt plast- och färgkulevapen. Innehav av andra luft- och fjädervapen är beroende av tillstånd. Den som har ett jaktkort eller hör till en skytteförening får förvärva och inneha fjäder- och luftvapen med en kaliber på över 4,5 millimeter. För personer under 18 år gäller dessa begränsningar alla luft- och fjädervapen.

Skjutvapen och patroner ska förvaras så att det inte finns risk för att utomstående kommer åt dem. Om högst 25 skjutvapen eller högst 10 särskilt farliga skjutvapen förvaras, ska vapnen förvaras i ett säkerhetsskåp som uppfyller minst kraven för kategori 0 enligt standarden EN 1143-1 eller på något annat sätt som når upp till denna säkerhetsnivå. Om dessa antal överskrids ska skjutvapnen förvaras i ett säkerhetsskåp som uppfyller kraven för kategori 1 enligt standarden eller i en förvaringslokal med motsvarande säkerhetsnivå. Ett vapenskåp som väger mindre än 1 000 kilogram ska fästas i väggen eller golvet med bultar. Dessutom ska det installeras sådan larmutrustning i förvaringslokalen som har kontakt med ett kontrollrum som godkänts av Polisstyrelsen.

I syfte att garantera allmän ordning och säkerhet krävs det godkännande av polisen för att en skjutbana ska få anläggas. Enligt den danska vapenlagen (vapenloven av den 22 juni 2009) får justitieministern utfärda bestämmelser om inrättande och användning av skjutbanor och om deras utrustning. Med stöd av en tidigare bestämmelse om bemyndigande utfärdade justitieministeriet bestämmelser om skjutbanor år 2004. Bestämmelserna om skjutbanor tillämpas dock inte när banor för försvarsmakten och hemvärdet anläggs och används. Bestämmelserna tillämpas däremot när det gäller civil användning av sådana skjutbanor och terrängskjutbanor för försvarsmakten och hemvärdet som anlagts på försvarsmaktens övnings- eller skytteområden.

Med skjutbana avses ett område med ett eller flera banavsnitt med en eller flera skjutplatser eller en eller flera måltavlor och som permanent har utrustats för handvapenskytte, luftvapenskytte, skytte med vapen med fjäderfunktion eller för lerduveskytte. Med skjutbana avses också ett område med ett eller flera banavsnitt med en eller flera skjutplatser eller en eller flera måltavlor och som tillfälligt eller permanent har utrustats för metallsilhuettsskytte med handvapen. Med skjutbana avses för det tredje ett område som tillfälligt eller permanent har utrustats för handvapenskytte mot måltavlor och där tavlorna har placerats på för skytten okända avstånd och i för skytten okänd terräng (ter-

rängsskytte). Med skjutbana avses för det fjärde ett område som tillfälligt eller permanent har utrustats för färgkuleskytte eller airsoftskytte.

Innan en bana godkänns ska polisen inspektera fastigheten för den planerade skjutbanan för att säkerställa att det inte finns några säkerhetsrelaterade hinder för att banan anläggs. Polisen kan dock enligt egen prövning låta bli att inspektera sådana områden för lerduveskytte som är stängda för allmänheten och där säkerhetsavståndet från skjutplatsen i skjutningsriktningen är 300 meter eller längre samt områden som har utrustats för luft- och fjädervapenskytte eller färgkule- eller airsoftskytte.

Banor avsedda för pistol- och revolversskytte kan godkännas för skyttegrenar för vilka Dansk Sportsskytte Forbund, Dansk Skytte Union eller Dansk Firmaidraetsforbund har upprättat regler och godkänt vapen som används, för polisens tjänsteskjutningar eller för skjutning med antika vapen (svartkrutsvapen). Justitieministeriets skjutbaneinspektör kan i särskilda fall godkänna att en bana anläggs även för andra former av pistolskytte. Inspektören biträder justitieministeriet i allmänna skjutbanerelaterade frågor och polisen vid godkännande och övervakning av skjutbanor.

En godkänd skjutbana får inte tas i bruk förrän polisen har kontrollerat att den har anlagts i enlighet med villkoren för godkännande. Polisen upprättar och undertecknar instruktionerna för användning av banan. En bana som anlagts för terrängsskytte ska besiktas före varje tävling för konstaterande av att banan uppfyller tillståndsvillkoren. Efter ibruktage ska en skjutbana besiktas en gång om året. Om förhållandena kräver det kan polisen besluta att besiktning ska genomföras oftare eller med längre mellanrum, dock minst vart tredje år.

I Danmark ansvarar skjutbanans ägare och banans ansvariga innehavare för att skjutbanan förses med utrustning och för hur den drivs. Det ska tecknas en försäkring för täckning av de skador som användningen av skjutbanan medför. Försäkringen ska påvisas för polisen i samband med besiktning.

Estland

Enligt skjutvapenlagen i Estland avses med skjutbana en plats eller ett område som permanent används för skyttetävlingar eller skjutövningar. Med fältskytteområde avses en plats som lämpar sig för att man tillfälligt anordnar skyttetävlingar eller skjutövningar eller som kan modifieras för detta ändamål. Definitionerna och kraven enligt skjutvapenlagen tillämpas inte på skjutbanor och fältskytteområden belägna på försvarsmaktens övningsområden.

Det krävs ett skriftligt tillstånd av den lokala förvaltningsmyndigheten på den ort där en skjutbana eller ett fältskytteområde ska anläggas. Skjutbanan eller fältskytteområdet ska placeras, byggas och passas in så att säkerheten för dem som använder skjutbanan eller fältskytteområdet och dess omgivning är tryggad och så att obehöriga och djur hindras tillträde till skjutningsområdet.

En skjutbana eller ett fältskytteområde där det ordnas idrottsevenemang ska byggas och förses med utrustning i enlighet med internationellt erkända idrottsorganisationers regler för olika grenar.

Säkerhetsbestämmelserna, de interna procedurreglerna och namnet på den banansvarige ska vara framlagda på en synlig plats vid skjutbanan eller fältskytteområdet.

Säkerhetsbestämmelserna för skjutbanor och fältskytteområden och för skyttetävlingar och skjutövningar utfärdas av inrikesministeriet genom förordning.

Tyskland

I Tyskland är luftvapen med en effekt som överstiger 7,5 joule beroende av tillstånd. Luftvapen som på grund av sin låga effekt inte är tillståndspliktiga ska förses med en märkning om att effektgränsen underskrids.

Tjeckien

I den tjeckiska skjutvapenlagen finns det bestämmelser om bland annat förutsättningar för att driva skjutbanor. Den behöriga polismyndigheten meddelar tillstånd att driva en skjutbana endast om det kan säkerställas att

eldvapen och ammunition används på ett trygghetssätt.

Lagen tillämpas inte på olika säkerhetsmyndigheters skjutbanor eller på skjutbanor för militärstyrkor som stationerats i Tjeckien enligt internationella överenskommelser som införlivats i lagstiftningen.

Den behöriga polismyndigheten kan besluta att verksamheten vid en skjutbana ska avbrytas, om verksamheten bevisligen äventyrar människors liv eller säkerhet, miljöns tillstånd eller egendom eller om den banansvarige inte fullgör sina uppgifter eller om den som driver banan inte utser en ny ansvarig person inom 30 dagar från det att den föregående ansvariga personen avslutat sitt uppdrag.

Den behöriga polismyndigheten kan besluta att verksamheten vid en skjutbana ska avbrytas, om de förhållanden under vilka tillstånd för skjutbanan har meddelats har förändrats. Den behöriga polismyndigheten ska i sitt beslut om avbrytande av verksamheten utsätta en skälig tid för avhjälpande av bristerna vid banan. Tiden kan förlängas enligt myndighetens prövning. Ett överklagande av polisens beslut om att verksamheten ska avbrytas har inte någon uppskjutande inverkan på verkställigheten.

Den behöriga polismyndigheten ska återkalla tillståndet att driva skjutbanan, om inte de brister som legat till grund för avbrytandet har åtgärdats inom den utsatta tiden.

Den som driver en skjutbana ska inom tio arbetsdagar kontakta den polismyndighet som meddelat skjutbanetillståndet i händelse av att ordningsstadgan för skjutbanan ändras, den ansvariga personen byts ut, de faktorer som påverkar säkerheten vid skjutbanan förändras, verksamheten vid skjutbanan avslutas eller banan stängs.

Den som driver en skjutbana ska förse skjutbanan med utrustning för första hjälpen. Den ansvariga personen svarar för att det är tryggt att använda skjutbanan. Den ansvariga personen ska vara minst 21 år gammal. Den ansvariga personen ska i minst tre års tid ha innehavstillstånd för skjutvapen i kategori B, C, D eller E. När den ansvariga personen utför sina uppgifter ska han eller hon på ett synligt sätt bära den namnbricka som nämns i ordningsreglerna för skjutbanan. Han eller

hon ska säkerställa att ordningsreglerna för varje skjutbana finns till hands och att de obehindrat kan fås och att ordningsreglerna för skjutbanan iakttas. Den ansvariga personen ska dessutom kontrollera att endast de som är berättigade att skjuta kommer åt att skjuta på banan, och ska avbryta skjutningen om någons liv, hälsa eller egendom håller på att äventyras. Den ansvariga personen ska utan dröjsmål till polismyndigheten rapportera alla olyckor eller dödsfall för personer under skjutningens gång eller vid hantering av eldvapen vid skjutbanan.

Kanada

Med skytteförening avses i Kanada en ideologisk förening vars verksamhetsfält omfattar precisionsskytte med tillståndspliktiga eldvapen eller förbjudna handvapen eller anordnande av skyttetävlingar på godkända skjutbanor. Med skjutbana avses en plats som planerats och är avsedd för regelbunden och formbunden trygg användning av eldvapen där avsikten är att öva precisionsskytte eller tävla i skjutning.

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om skjutbanor omfattar inte skjutbanor i anslutning till privata företag som meddelats tillstånd, förutsatt att banan används endast av företagets ägare, bolagspartner, företagets ledning eller anställda som har innehavstillstånd för de vapen som används vid banan. Även myndigheternas banor faller utanför tillämpningsområdet.

För att driva en skytteförening eller en skjutbana krävs det tillstånd av den lokala myndighet som bestäms enligt den ort där föreningen eller banan finns. Tillståndsmyndigheten kan återkalla tillståndet för en skytteförening eller en skjutbana, om myndigheten anser att det finns tillräckliga grunder för att återkalla tillståndet eller om den som driver skytteföreningen eller skjutbanan bryter mot de närmare föreskrifterna i bestämmelserna. Den ledande skjutvapentjänsteman som tillståndsmyndigheten bemyndigat skriftligen kan på tillståndsmyndighetens vägnar sköta de uppgifter och funktioner som förtecknats i bemyndigandet.

Guvernören får utfärda bestämmelser som reglerar användningen av skjutvapen vid

målskytteövningar eller skyttetävlingar där man skjuter mot mål. Bestämmelserna kan gälla bildande av skytteföreningar och anläggande av skjutbanor samt deras verksamhet, verksamhetsformer som kan utövas i skytteföreningarna och vid skjutbanorna, innehav och användning av skjutvapen i skytteföreningarna och vid skjutbanorna samt förande och utplåning av registeruppgifter om skytteföreningar och skjutbanor och medlemmar i föreningarna.

Den som driver en godkänd skjutbana ska säkerställa att användningen av vapen vid skjutbanan inte äventyrar säkerheten för dem som befinner sig vid banan eller på en plats i området kring banan. Anordningarna och verksamheten vid skjutbanan ska vara sådana att projektiler från vapnen inte flyger ut utanför banområdet. Säkerheten för dem som befinner sig på banan ska främjas bland annat genom ibruktagande av sådana skyddstillämpningar som lämpar sig för den aktuella skyttegrenen och de vapen och kalibrar som används. Det ska finnas ett fungerande varningssystem vid skjutbanan. Skjutbanans säkerhetsregler för skyttegrenen samt för det vapen som används och för vapnets kaliber ska iakttas.

Om flera personer samtidigt utövar skytte vid banan, är en av personerna ansvarig ledare. En person får inte använda ett tillståndspliktigt skjutvapen eller ett förbjudet handvapen vid skjutbanan, om inte han eller hon är funktionär eller medlem i en godkänd skytteförening, en gäst till en sådan person, eller en person som normalt bor utanför Kanada och som är antingen medlem i eller gäst hos en känd skytteorganisation. Den som driver en skjutbana ska se till att var och en som första gången kommer för att använda skjutbanan informeras om de säkerhetsbestämmelser som tillämpas vid skjutbanan.

Den som driver en godkänd skjutbana ska i god tid på förhand informera den övervakande myndigheten om ett sådant ändringsprojekt vid skjutbanan som kan påverka omständigheter i tillståndshandlingarna enligt momentet. Med hänsyn till projektets omfattning och komplexitet ska anmälan göras i så god tid att myndigheten har tid att bekanta sig med projektet.

Den som driver en godkänd skjutbana ska omedelbart informera den övervakande myndigheten också om varje annan förändring som berör skjutbanan eller en del av området kring skjutbanan, om förändringen kan äventyra säkerheten ens för en enda person, samt om koncessioner eller tillstånd som meddelats med stöd av en regional eller kommunal bestämmelse, om dessa har betydelse för prövningen av ett godkännande för skjutbana eller verksamhetsformerna vid banan.

2.3 Bedömning av nuläget

De tsartida bestämmelser som reglerar ordningen och säkerheten vid skjutbanor är på det hela taget föråldrade och bristfälliga i sin knapphändighet. Därför bör hela lagstiftningen ses över.

De senaste åren har grovkalibriga och hög-effektiva luftvapen kommit ut på marknaden, vilket har föranlett behov av att bedöma om den nuvarande lagstiftningen med utgångspunkt i åldersgränser och begränsning av innehav på allmän plats är tillräcklig med tanke på allmän ordning och säkerhet. De effektivaste luftvapnen har en effekt som motsvarar effekten hos skjutvapen, även om funktionen baserad på komprimerad gas medför begränsningar i jämförelse med vapen som fungerar med krutgasttryck. Enbart en åldersgräns för varaktig överlåtelse och begränsat innehav på allmän plats är inte tillräckliga åtgärder för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet. Det finns inga kända fall av brott mot liv som skulle ha begåtts med effektiva luftvapen.

Regleringen av fjädervapen motsvarar regleringen av luftvapen. Fjädervapen kan ha en effekt som motsvarar effekten hos skjutvapen. Fjädervapen har egenskaper, till exempel när det gäller hanterbarhet och möjlighet att dölja dem, som gör att de ofta avviker från skjutvapen och luftvapen. Regleringen av dem bör därför till en del bedömas från en annan ståndpunkt än regleringen av skjutvapen eller effektiva luftvapen. Under ett par av de senaste decennierna har några brott mot liv begåtts med fjädervapen.

När det gäller anmälningsskyldigheten för läkare och anmälningsrätten för andra yrkes-

utbildade personer inom hälso- och sjukvården finns det erfarenheter från två års tid.

I 2 § 2 mom. i statsrådets förordning om skyldighet för läkare och rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en anmälan i vapentillståndsärenden, vilken utfärdats med stöd av skjutvapenlagen, har grunderna för anmälningar indelats i fem kategorier. Enligt uppföljning under perioden den 26 april 2012–27 augusti 2013 inlämnades det sammanlagt 1 231 anmälningar. Av dem grundade sig 16 på att personen hade tagits in för psykiatrisk vård oberoende av patientens vilja på den grund som avses i 8 § 1 mom. 2 punkten i mentalvårdslagen (1116/1990) utifrån en sådan bedömning på basis av ett självmordsförsök som visar att mentalsjukdomen medför allvarlig fara för personens hälsa eller säkerhet. Av anmälningarna grundade sig 34 på att personen vid en sinnesundersökning, farlighetsbedömning eller annan rättspsykiatrisk undersökning hade konstaterats vara farlig för sig själv eller för någon annan. Av anmälningarna hade 269 gjorts på den grunden att personen hade bedömts vara farlig för sig själv eller för någon annan utifrån uppgifter i patientjournalen om våldsamt eller hotfullt beteende och en bedömning som grundar sig på ett personligt möte med honom eller henne. Av anmälningarna grundade sig 61 på att personen hade betett sig våldsamt eller hotat med våld när han eller hon hade träffat en läkare eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Den största gruppen, 851 anmälningar, grundade sig på att personen på någon annan grund ansetts vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Anmälningarna under den tid som uppföljningen gällde omfattade 543 personer av vilka 108 hade haft skjutvapen, sammanlagt 337 stycken. Anmälningarna kom huvudsakligen från den offentliga sektorn. Det har inte gjorts någon uppföljning av för hur många personer vapentillståndet har återkallats i samband med den återkallelseprövning som initierats genom en anmälan.

Det är framför allt läkarkåren som kritiserat funktionen hos systemet med anmälnings-skyldighet. Läkarna har i regel inte fått utbildning för att kunna bedöma om en person

är farlig för sig själv eller för andra. Grunderna för anmälningsskyldigheten har inte heller angetts tillräckligt noggrant i lag. Det har inte heller fastställts hur ofta en anmälan ska göras. Det vore viktigt att fastställa detta, eftersom den gällande lagen föreskriver att anmälan ska förstöras utan dröjsmål om den som anmälan gäller inte har ett vapentillstånd. Dessutom är det sällsynt att någon begår självmord med ett skjutvapen eller använder ett skjutvapen mot någon annan. Det att dessa sällsynta händelser sållas fram genom anmälningar leder, även när framgångsprocenten är god, till att det per varje korrekt anmälan kommer in en stor mängd anmälningar om personer som inte kan anses vara farliga för sig själva eller för andra.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med denna proposition är ett främja säkerheten när det gäller skjutvapen och vissa andra vapen.

Dessutom är syftet att främja ett tryggt hobbysskytte genom att utfärda bestämmelser om anläggande och drift av skjutbanor samt genom att stödja utveckling och upprätthållande av ett övergripande nätverk av skjutbanor.

3.2 Alternativ

Vapensäkerheten kan ökas genom en effektivare och modernare lagstiftning som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt anläggande och drift av skjutbanor. Vapensäkerheten kan också påverkas genom att lagstiftningen i övrigt vidareutvecklas. Exempelvis social- och hälsovårdslagstiftningen har en betydande inverkan på vapensäkerheten i synnerhet när det gäller tillgången på mentalvårdstjänster för medborgarna samt ett effektivt och ändamålsenligt utbyte av information mellan myndigheterna.

Förutom genom att utveckla vapenlagstiftningen och lagstiftningen i övrigt kan man främja vapensäkerheten också genom att utveckla vapentillståndsförvaltningen, myn-

digheternas verksamhet i övrigt, samarbetet mellan myndigheter och intressentgrupper samt spridningen av information. Detta betonade också den av inrikesministeriet tillsatta arbetsgruppen för vapensäkerhet (SM058:00/2011) i sin förhandsutredning av den 19 januari 2012, Aseturvallisuuden kehitysnäkymät Suomessa (Vapensäkerhetens utsikter i Finland).

Ett tänkbart alternativ till regleringen av skjutbanor kunde vara att man upphäver den gamla kejsarliga förordningen och låter regleringen bygga på andra gällande bestämmelser, av vilka de viktigaste finns i lagstiftningen om miljön. Skjutbanorna är inte problematiska för den allmänna ordningen och säkerheten i den meningen att de skulle orsaka ordningsstörningar. Att driva en skjutbana och att skjuta med skjutvapen utgör dock verksamhet som kan innebära att andras hälsa eller säkerhet äventyras. Vid beredningen har man därför gått in för att det ändamålsenligaste alternativet är att stifta en särskild lag som beaktar säkerhetsaspekterna. Genom den särskilda lagen strävar man också efter att främja möjligheterna att anlägga skjutbanor och säkerställa att de som driver banorna har möjlighet att övervaka användningen av dem.

Förutom till miljöskyddet har ärenden som gäller skjutbanor en nära anknytning till markanvändning och byggande. Säkerheten vid användning av skjutbanor utgörs till stor del av säkerheten hos banornas konstruktion. Bedömning av den säkerheten lämpar sig bäst för dem som fått utbildning inom det tekniska området. Det att driften av banorna har en koppling till den allmänna ordningen och säkerheten är förankrat i att lämpligheten hos dem som driver banorna bedöms samt att uppförandet hos dem som använder skjutbanorna och rör sig i skjutbanornas omgivning styrs genom exempelvis ordningsregler. Ordningsreglerna innehåller dock i betydande grad även sådant som hänför sig till konstruktionernas säkerhet.

I dagens läge är Polisstyrelsen skjutbanetillståndsmyndighet, närmare bestämt Polisstyrelsens ansvarsområde Vapenförvaltningen i Riihimäki. Denna uppgift överfördes från länsstyrelserna till Polisstyrelsen i samband med reformen av regionförvaltningen vid ingången av 2010. Det finns omkring 600

skjutbanor i Finland, och sedan ingången av 2010 har två till tre tillståndsansökningar lämnats in per år. Även dessa har gällt ändringar av befintliga tillstånd. På årsbasis har denna uppgift inneburit en arbetsinsats motsvarande cirka 0,3 årsverken vid Polisstyrelsen. När uppgiften övertogs av Polisstyrelsen fick den inga tilläggsresurser för ändamålet. Efter det att den nya lagstiftningen har trätt i kraft kan behandlingen av tillstånd och i synnerhet anmälningar samt de resurser som behövs för tillsynen öka något.

I halvtidsrapporten för projektet för att reformera regionförvaltningen konstaterades det att det skulle vara ändamålsenligt att låta den statliga lokalförvaltningen överta uppgifterna i anslutning till tillstånd för skjutbanor. Någon överföring genomfördes dock inte då.

Skjutbanetillståndets kopplingar till den allmänna ordningen och säkerheten har sin upprinnelse i att den som driver banan är lämplig för uppgiften och att konstruktionerna vid banan är säkra. Den första frågan utgör en helhet inom polisens verksamhetsområde och den andra hänför sig till den byggtkniska sektorn. Det finns inte någon sådan myndighet som skulle ha kännedom om båda dessa centrala ansvarsområden. Därför bör utgångspunkten vara att uppdraget anförtros en sådan myndighet som har sakkunskaper inom något övergripande område som är viktigt vid behandlingen av tillstånd och anmälningar som gäller skjutbanor. Den myndigheten bör begära utlåtande av experter inom andra områden när det behövs. Denna myndighetsuppgift har en så liten sysselsättande effekt att det med tanke på kompetensutvecklingen är ändamålsenligt att den koncentreras på riksnivå. För tillsynen behövs det dock lokalkännedom, vilket talar för en regional spridning.

Den arbetsgrupp som berett lagstiftningen har bedömt tre olika myndigheters lämplighet för uppgiften. Vid Polisstyrelsen finns det ett ansvarsområde för vapenförvaltning, där ärenden som gäller skjutbanetillstånd behandlas med stöd av gällande lag. Polisstyrelsen är den centrala tillståndsmyndigheten i fråga om skjutvapen i civilt bruk. Den har hand om tillsynsuppgifter som hänför sig till skjutvapen och styr polisens vapentillståndsförvaltning. Vid Polisstyrelsen finns det följ-

aktligen bred expertis när det gäller skjutvapen och tillsyn över dem. Vid polisen finns det dessutom yrkeskompetens med avseende på upprätthållande av allmän ordning och säkerhet samt bedömning av den personliga lämpligheten hos den som driver en skjutbana och hos den banansvarige. Polisen saknar den expertis som behövs för bedömning av konstruktionernas säkerhet. Det spelar nästan ingen roll med tanke på polisens expertis om uppgiften sköts vid Polisstyrelsen eller av den lokala polisen.

Regionförvaltningsverken är regionala allmänna förvaltningsmyndigheter. De främjar tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och rättsskyddet, tillgången till basservice, miljöskyddet, ett hållbart utnyttjande av miljön, den inre säkerheten samt en sund och trygg levnads- och arbetsmiljö i regionerna. Regionförvaltningsverken sköter inom sina verksamhetsområden uppgifter som hänför sig till basservicen, rättsskyddet och tillstånd, arbetarskyddet, miljötillstånd, räddningsväsendet och beredskapen samt polisväsendet. Regionförvaltningsverken ska dessutom utvärdera den regionala tillgången till basservice samt styra, övervaka och utveckla magistraterna. I samband med den omstrukturering av polisens förvaltning som nämns ovan har det föreslagits att det polisiära uppgiftsområdet ska slopas för regionförvaltningsverken, vilket innebär att de inte längre har några uppgifter som hänför sig till upprätthållande av allmän ordning och säkerhet. Vid regionförvaltningsverken finns inte heller den expertis som behövs för att bedöma konstruktionernas säkerhet.

Det finns 15 närings-, trafik- och miljöcentraler som sköter uppgifter som arbets- och näringscentralerna, de regionala miljöcentralerna, vägdistrikten, länsstyrelsernas trafikavdelningar och bildningsavdelningar samt Sjöfartsverket hade hand om tidigare. En del av uppgifterna har anförtrots regionförvaltningsverken, som inrättades vid samma tid som centralerna. Till närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter hör bland annat rådgivnings-, finansierings- och utvecklings-tjänster för företag, sysselsättningsbaserade stöd och arbetskraftsutbildning, gårdsbruks- och fiskerifrågor, migrationsfrågor och EU:s strukturfondsprojekt, miljövärd, styrning av

markanvändningen och byggandet, naturvård, miljöövervakning, nyttjande och vård av vattentillgångarna; underhåll av landsvägar, vägprojekt, trafikstillståndsärenden, trafiksäkerhet, kollektivtrafik och skärgårdstrafik samt yrkesinriktad utbildning och uppgifter inom biblioteks-, idrotts-, utbildnings- och ungdomsväsendet. Närings-, trafik- och miljöcentralerna samarbetar med landskapsförbunden. Centralerna har tre ansvarsområden:

- näringarna, arbetskraften, kompetensen och kulturen
- trafiken och infrastrukturen
- miljön och naturresurserna.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna deltar i beredningen av landskapsplanerna. Den allmänna styrningen av markanvändnings- och bygglagstiftningen hör till centralernas uppgifter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas byggexpertis fokuserar på markanvändning och planering av samhällsbyggandet. De kommunala myndigheterna ansvarar för tillsynen över byggandet. Vid närings-, trafik- och miljöcentralerna finns det inte någon sådan byggexpertis som behövs för bedömning av konstruktionernas säkerhet vid skjutbanor. Centralerna har inte heller några uppgifter som hänför sig till upprätthållande av allmän ordning och säkerhet.

Ingen av de myndigheter som nämns i det föregående förfogar över sådan yrkeskompetens som behövs för att bedöma säkerheten hos konstruktionerna vid skjutbanorna. Tillståndsmyndigheten måste skaffa denna kunskap av utomstående, antingen så att den som ansöker om tillstånd påvisar säkerheten eller så att tillståndsmyndigheten inhämtar de utlåtanden som behövs. Vid Polisstyrelsen finns det expertis i fråga om övervakning av allmän ordning och säkerhet och som ett led i detta, expertis i fråga om bedömning av personlig lämplighet hos den som driver en bana.

Enligt arbetsgruppen är Polisstyrelsen det bästa alternativet.

Att skjutvapen förvaras på ett säkert sätt utgör en viktig del av vapensäkerheten. Genom en säker förvaring kan man förebygga både att skjutvapen stjäls och att de kommer i händerna på utomstående, i synnerhet barn, som befinner sig i tillståndshavarens bostad.

Eftersom mer än 600 000 har ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen är det viktigt att bestämmelserna om förvaring och tillståndsvillkoren iakttas. Förståelse av innehållet i förvaringskraven och av deras betydelse för att öka vapensäkerheten är av stor betydelse för att tillståndshavarna ska iakttä bestämmelserna. Förvaringssäkerheten kan främjas betydligt genom information. Minimikraven i fråga om förvaring bör dock vara förpliktande och anges i författningar. Förvaringskraven anges i skjutvapenlagen, som nu föreslås bli ändrad. Informationens centrala betydelse har beaktats i förslaget genom att tillståndsmyndigheten åläggs skyldighet att informera den som meddelas tillstånd om hur skjutvapen ska förvaras på tillbörligt sätt.

Bestämmelserna om anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsrätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården trädde i kraft den 13 juni 2011. Under giltighetstiden har det uppdagats vissa problem när det gäller klara och tydliga grunder och anmälningssystemets funktion.

För närvarande regleras luft- och fjädervapen genom ordningslagen, där det finns bestämmelser som gäller innehav av föremålen på allmän plats och åldersgränser för överlåtelse av dem. Internationellt sett har det i regel inte uppställts några begränsningar för innehav av fjädervapen. Av statistiken över brott mot liv i Finland framgår att under de 25 senaste åren har cirka 2,5 promille av brotten begåtts med fjädervapen. Det finns uppskattningsvis mer än 100 000 fjäderdrivna vapen i Finland, alla sålda eller egenhändigt tillverkade medräknade. En pilbåge kan inte betraktas som ett avsevärt farligt redskap med tanke på allmän ordning. Den är stor, svår att gömma och långsam att använda och har ett kort skjutavstånd. Den har en svag effekt jämfört med ett krutvapen. Det krävs stor vana för att den ska kunna användas träffsäkert. Det är lätt att tillverka dessa primitiva vapen, vilket är ett ytterligare argument som talar mot att de ska vara beroende av tillstånd. För fjädervapens del gick arbetsgruppen in för att hålla fast vid nuvarande praxis.

Under de senaste åren har luftvapen som till sin effekt motsvarar skjutvapen kommit ut på marknaden. Det finns behov av att re-

glera förvärv och innehav av dessa luftvapen. Däremot har det inte framkommit något behov av ytterligare reglering av så kallade stugbössor som traditionellt använts inom tävlingsskytte. Luftvapnen har i regel ganska liten kaliber och liten effekt jämfört med egentliga skjutvapen. Det finns uppskattningsvis hundratusentals småkalibriga 4,5–6,35 millimeters luftvapen i Finland. Det skulle innebära en stor ekonomisk satsning om de blev beroende av tillstånd. Luftvapen med en effekt som motsvarar effekten hos skjutvapen finns bara bland luftvapen med en kaliber på över 6,35 millimeter.

Ytterligare reglering kan basera sig på luftvapnets effekt, kaliber, funktions sätt eller övriga tekniska egenskaper eller på en kombination av dessa. För tydlighetens skull föreslås det att regleringen ska basera sig på pipans minsta diameter, som det är lätt för både medborgaren och tillståndsmyndigheten att mäta. Det föreslås att regleringen ska begränsas till att gälla bara luftvapen som till sin effekt motsvarar egentliga skjutvapen, och då bör gränsen vara att pipans minsta inre diameter hos luftvapnet är över 6,35 millimeter. Vissa luftvapen vars kulor kan medföra fara för andras hälsa och vissa fall även liv när de inte upp till denna gräns. Det har ansetts att de nuvarande bestämmelserna är tillräckliga för dessa vapen.

3.3 De viktigaste förslagen

Skjutbanelag

Det föreslås en fullständig omarbetning av lagstiftningen om skjutbanor. Nädiga förordningen angående inrättande och underhåll af skjutbanor ska enligt förslaget ersättas med en ny skjutbanelag. Skjutbanor ska indelas i kategorierna skjutbanor som används i mindre utsträckning, skjutbanor och sportskyttecentrum. En skjutbana som används i mindre utsträckning är enligt förslaget ett ställe eller ett utrymme avsett för högst 10 000 skott per år. Den som anlägger en skjutbana som används i mindre utsträckning ska lämna in en ansökan till Polisstyrelsen, som ska kunna uppställa villkor för att banan ska få drivas. För att anlägga och driva skjutbanor där det avfyras mer än 10 000 skott per år ska det

ansökas om tillstånd hos Polisstyrelsen. Skjutbanor där det finns banor för flera olika skyttegrenar och där man får avfira mer än 300 000 skott per år ska betraktas som sport-skyttecentrum. Tillståndsförfarandet för dessa ska motsvara tillståndsförfarandet för så kallade vanliga skjutbanor som avses ovan, men den föreslagna tillståndsmyndigheten, Polisstyrelsen, ska vid behov kontrollera att sportskyttecentrumet uppfyller kraven enligt den nya lagen och tillståndsvillkoren. Det är inte meningen att skjutbanelagen ska medföra några förändringar när det gäller fastighetsägares rätt att utöva skytte på de fastigheter de äger.

För att en skjutbana ska få anläggas ska det förutsättas att en skytteförening eller någon annan sammanslutning på grundval av syftet med verksamheten är lämplig att driva skjutbanan. Om sökanden är en enskild ska han eller hon till sina personliga egenskaper vara lämplig att driva en skjutbana. Sökanden ska inte heller få vara i konkurs och sökandens ekonomiska handlingsbehörighet ska inte heller i övrigt ha begränsats. Det att banan drivs ska inte få äventyra allmän ordning eller säkerhet eller medföra fara för dem som använder banan.

Det ska fastställas en ordningsstadga för skjutbanan. Dessutom ska det utses en banansvarig, som ska övervaka att banan är säker och att ordningsstadgan och tillståndsvillkoren iakttas vid banan. En bana ska inte få tas i bruk utan den banansvariges godkännande. Den banansvarige ska också ha rätt att avbryta användningen av banan, om användningen äventyrar hälsan eller utomstående egendom.

Skjutbanetillståndet ska kunna återkallas, om banan inte är trygg för användarna, om banan äventyrar allmän ordning och säkerhet eller om tillståndshavaren inte iakttar tillståndsvillkoren eller inte längre är lämplig att driva banan. När det gäller skjutbanor som används i mindre utsträckning ska verksamheten på motsvarande sätt kunna förbjudas.

Det föreslås att den banansvarige ska ha rätt att kontrollera att den som använder skjutbanan har rätt att utöva skytte på banan. Den banansvarige och den skjutledare som eventuellt tillsatts för skjutningen ska ha rätt

att avbryta sådan verksamhet som äventyrar säkerheten eller strider mot ordningsreglerna.

Enligt förslaget ska landskapsförbundet göra upp en utvecklingsplan som innehåller en uppskattning av ett tillräckligt antal sport-skyttecentrum och andra skjutbanor i landskapet och av förlägningsbehovet för dem och se till att utvecklingsplanen hålls uppdaterad.

Förvaring av skjutvapen

Det föreslås att skjutvapenlagens bestämmelser om förvaring av skjutvapen ska preciseras och delvis skärpas. Det ska inte längre vara möjligt att förvara ett skjutvapen så att en vapendel förvaras separat från de övriga delarna av skjutvapnet utan att den separata vapendelen eller de övriga delarna är under lås. Dessutom kommer fler tillståndshavare än för närvarande att omfattas av skyldigheten att förvara skjutvapnet i ett säkerhetsskåp eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen.

Ett skjutvapen ska förvaras i ett sådant säkerhetsskåp som fastställs genom förordning av inrikesministeriet, inlåst eller annars under lås så att det inte är lätt att stjäla eller olovligt ta i bruk skjutvapnet eller vapendelarna. I stället för hela vapnet ska en vapendel kunna förvaras på detta sätt. Om tillståndshavaren ska förvara ett särskilt farligt skjutvapen eller sammanlagt flera än fem skjutvapen, ska de förvaras i ett godkänt säkerhetsskåp eller i förvaringslokaler som godkänts av polisnärheten.

För förvärv av ett säkerhetsskåp föreslås det en övergångsperiod på fem år. Det behövs en lång övergångsperiod framför allt för att det ska kunna säkerställas att det under övergångsperioden finns ett tillräckligt stort utbud av olika modeller av vapenskåp på marknaden men också för att möjliggöra effektiv konkurrens.

Det föreslås att bestämmelserna om näring i vapenbranschen ska ändras så att förvaring av skjutvapen i kommersiellt syfte anges som en form av idkande av näring i vapenbranschen. I fortsättningen ska ett skjutvapen få förvaras hos en vapennäringsidkare som meddelats ett tillstånd som berättigar till verksamhet av detta slag eller hos en tills-

tåndshavare som har rätt att låna det skjutvapen som förvaras.

Ett skjutvapen ska temporärt få förvaras så att skjutvapnet eller en vapendel förvaras inlåst eller annars under lås så att skjutvapnet eller vapendelen står under direkt uppsikt av tillståndshavaren.

Ett skjutvapen ska bara temporärt få förvaras i ett fordon i samband med användning eller transport av skjutvapnet. Skjutvapnet ska då vara inlåst eller annars under lås så att det inte kan upptäckas av utomstående. Förvaring i samband med en skyttetävling eller jakt kan vara temporär förvaring i samband med användning.

Anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsrätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

Bestämmelserna om anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsrätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården togs in i skjutvapenlagen den 13 juni 2011. I den regeringsproposition som resulterade i bestämmelserna föreslogs anmälningsrätt även för läkare. Utifrån erfarenheterna under bestämmelsernas giltighetstid föreslås nu att bestämmelserna om läkares anmälningskyldighet ska ändras. I fortsättningen ska läkare i två situationer som fastställs i lagen vara skyldiga att anmäla en person som är olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Den första situationen handlar om att någon vid en sinnesundersökning, farlighetsbedömning eller annan rättspsykiatrisk undersökning har konstaterats vara farlig för sig själv eller för någon annan. Den andra situationen handlar om att någon har tagits in för psykiatrisk vård oberoende av patientens vilja utifrån en sådan bedömning på basis av ett självmordsförsök som visar att mentalsjukdomen medför allvarlig fara för personens eller andras hälsa eller säkerhet. På denna grund ska anmälningskyldighet inträda när läkaren utifrån en bedömning som gjorts under tiden för vård oberoende av patientens vilja anser personen vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska dock ha rätt att anmäla en person som de utifrån patientuppgifter och efter att ha träffat personen av grundad anledning anser vara olämplig att inneha skjutvapen på grundval av personens hälsotillstånd eller uppförande.

Anmälningarna ska få bevaras i polisens informationsystem för förvaltningsärenden i högst tre års tid. Uppgifterna ska få behandlas bara när uppgifter om vapentillstånd behandlas. Uppgifterna ska inte få behandlas i några andra situationer.

Luft- och fjädervapen

Det föreslås att regleringen av fjädervapen ska kvarstå oförändrad, också regleringen av armborst.

Överföring och införsel till Finland, kommersiell förvaring, förvärv, innehav, tillverkning, reparation och modifiering av samt handel med luftvapen som till sin effekt motsvarar egentliga skjutvapen ska bli beroende av tillstånd.

Som luftvapen som till sin effekt motsvarar skjutvapen ska avses luftvapen där pipans minsta inre diameter är över 6,35 millimeter och som är avsedda att använda metallkuler (effektiva luftvapen). Förvärv och innehav av effektiva luftvapen för privata ändamål ska dock vara beroende av anmälan, om personen har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

Alla bestämmelser i skjutvapenlagen ska inte tillämpas på effektiva luftvapen. De viktigaste bland de bestämmelser som inte ska tillämpas är bestämmelserna om vapendelar, kategorisering som gäller vapentyper och funktionssätt och skyldighet att genomgå lämplighetstest samt bestämmelserna om tillverknings-, tilläggs- och importmärkning. Exempelvis bestämmelserna om förvaring av skjutvapen ska gälla även för effektiva luftvapen.

Ett effektivt luftvapen ska få lånas ut till den som är berättigad att inneha ett skjutvapen eller ett effektivt luftvapen.

Gassprayer

Det föreslås att säkerheten vid användning av gassprayer ska förbättras genom att det i skjutvapenlagen tas in en bestämmelse om att gasspray som förs in till Finland till sitt innehåll ska vara sådan att gassprayeren inte orsakar bestående skador hos den som är föremål för användningen. Enligt förslaget kompletteras den allmänna lagbestämmelsen genom en bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning. Enligt den ska närmare bestämmelser om säkerhet vid användning vid behov få utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning ska det få utfärdas närmare bestämmelser om verksamma ämnen i gassprayer, om andra ämnen som ingår, om deras maximikoncentrationer samt om eventuellt påvisande av säkerhet vid användning av gasspray.

Det föreslås att fördrivning av djur tas in som ett nytt godtagbart användningssyfte för att tillstånd för gassprayer ska meddelas. Tillstånd för detta användningssyfte ska få meddelas bara av särskilda skäl.

Vapennäring

Kraftträdandet av den föreslagna skjutbanelagen innebär att övervakningen av såväl säkerheten hos skjutbanornas konstruktioner som säkerheten i samband med verksamhet vid skjutbanorna effektiviseras. Enligt förslaget ska den banansvarige övervaka verksamheten vid banan. Effektivare tillsyn över skjutbanorna innebär också effektivare tillsyn över i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet och i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen. Dessa två former av vapennäring blev beroende av tillstånd genom den ändring (601/2001) av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 1 mars 2002. I motiveringen i den regeringsproposition (RP 110/2000 rd) som resulterade i lagändringen konstaterades det att de som använder skjutbanor som upprätthålls i kommersiellt syfte inte övervakas på samma sätt som de som besöker skjutbanor med en begränsad användargrupp, till exempel sådana som tillhör skytteföreningar. Enligt motiveringen i regeringspropositionen är därför kommersiella skjutbanor ett klart större hot mot allmän ordning och säkerhet än till exempel de skjutbanor som skytteföreningar

upprätthåller. Med tanke på allmän ordning och säkerhet är det enligt propositionen också av yttersta vikt att den handledning i vapen användning som anordnas i kommersiellt syfte ordnas på sådana personers försorg vilkas inställning till användningen av skjutvapen svarar mot den som föreskrivs i skjutvapenlagstiftningen och strafflagen samt mot principerna bakom dessa lagar.

För i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet förutsätts det i praktiken att verksamheten är av sådan omfattning att den är tillståndspliktig enligt den föreslagna skjutbanelagen. Övervakning av lämpligheten hos den som driver en skjutbana effektiviserar tillsynen över såväl i kommersiellt som i annat syfte drivna skjutbanor. Dessutom ska den banansvarige som godkänts av tillståndsmyndigheten övervaka den tekniska säkerheten vid banan. Den banansvarige ska dessutom ha rätt att kontrollera att de som använder banan har rätt att utöva skytte där. Om i kommersiellt syfte bedriven verksamhet är av så liten omfattning att verksamheten kan bedrivas på en anmäld skjutbana som används i mindre utsträckning, ska motsvarande tillsyn utövas med anledning av anmälan.

Enligt den gällande skjutvapenlagen krävs det näringstillstånd i vapenbranschen för i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet. Dessutom ska näringsidkaren ha en ansvarig person i sin tjänst. Både meddelande av näringstillstånd i vapenbranschen och tillsyn i anslutning till det motsvarar i huvuddrag skjutbanetillstånd och skjutbananmälan med tillsyn enligt förslaget. Utnämning av vapennäringsidkarens ansvariga person och hans eller hennes övervakning motsvarar i huvuddrag den banansvariges övervakning. Det föreslås att Polisstyrelsen ska vara den myndighet som behandlar skjutbanetillstånd och anmälningar som gäller skjutbanor. Polisstyrelsen är också tillståndsmyndighet för näringstillstånd i vapenbranschen. Då tillsynsmyndigheten är densamma och då tillsynen riktas till funktioner som överlappar varandra föreslås det att näringstillstånd i vapenbranschen för i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet ska slopas. Det nya bantillståndet kommer att ha motsvarande innehåll när det gäller tillsyn

och tillståndsprövning och enligt det nya bantillståndet kan tillsynen effektivare än tidigare inriktas även på dem som använder banan.

I kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen riktas nästan uteslutande till personer som arbetar inom den privata säkerhetsbranschen. För utbildare i specialutbildningen i användningen av maktmedel som berättigar väktare att inneha skjutvapen krävs det ett godkännande enligt 23 a § i lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002). För ett godkännande krävs det att sökanden uppfyller kraven enligt 20 § 1 mom. 1 och 3 punkten i den lagen, det vill säga han eller hon ska vara minst 18 år och vara känd för redbarhet och pålitlighet och till sin personliga egenskaper vara lämplig för uppdraget.

När det gäller utbildning i användningen av maktmedel för väktare och ordningsvakter inom den kommersiella privata säkerhetsbranschen krävs det att utbildaren på ett godkänt sätt har genomgått utbildningen för utbildare i användningen av maktmedel. Dessutom ska de av Polisstyrelsen få ett separat godkännande som utbildare. Godkännandet är tidsbegränsat och gäller i regel i fem år. Utbildningen och förfarandet för godkännande av utbildare i användningen av maktmedel har utvecklats starkt efter det att skjutvapenlagens reglering om utbildning i användningen antogs. Med beaktande av det tillstånd som Polisstyrelsen meddelar och av den tillståndsprövning som förutsätts för det samt av tillsynen över utbildarna anses det inte längre, på grund av den i hög grad överlappande myndighetsverksamheten, vara ändamålsenligt med näringstillstånd i vapenbranschen för i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen. Med anledning av tillståndsprövningen inom tillståndsförvaltningen och tillsynen i anslutning till detta samt med anledning av överlappningarna för godkännanden och tillstånd som rör uppgifterna föreslås det att näringstillstånd i vapenbranschen ska slopas för i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av vapen. Utbildning för andra än yrkespersoner inom den privata säkerhetsbranschen har varit kvantitativt sett liten. Dessutom har utbildningen i själva verket getts av samma utbildare som

redan har ett godkännande som utbildare. Regleringen kan inte anses vara ändamålsenlig utifrån antalet andra som ska utbildas i synnerhet som det har varit svårt att övervaka utbildare anställda hos en juridisk person.

De föreslagna ändringarna innebär att det inte längre behövs någon sådan reglering av i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet eller i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen med tillhörande tillsyn som skulle gälla dessa som två separata former av vapennäring. Verksamheten vid skjutbanorna kommer dock att övervakas också som vapennäring till exempel när det säljs patroner vid en skjutbana som drivs i kommersiellt syfte.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Bestämmelserna i 106 § i gällande skjutvapenlag förutsätter att färre än 10 000 tillståndshavare skaffar sig ett godkänt säkerhetsskåp. I 3 mom. föreslås det bli bestämt att om flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska vapnen förvaras i ett sådant säkerhetsskåp som avses i förordning av inrikesministeriet eller i förvaringslokaler som godkänts särskilt av polisen. Förslaget berör 68 000 tillståndshavare, det vill säga cirka 60 000 tillståndshavare kommer att börja omfattas av skyldigheten. Priset på ett säkerhetsskåp kan uppskattas till minst 400 euro. Om alla som börjar omfattas av skyldigheten skaffar ett säkerhetsskåp, uppgår de totala kostnaderna för tillståndshavarna under den femåriga övergångsperioden till minst 24 miljoner euro. En del av de tillståndshavare som kommer att omfattas av förvaringsskyldigheten har redan ett säkerhetsskåp som överensstämmer med kraven och en del förvarar sina vapen i förvaringslokaler som godkänts av polisen. Det är omöjligt att bedöma hur stor andel dessa tillståndshavare utgör.

Den ytterligare reglering som föreslås i fråga om effektiva luftvapen gäller sannolikt uppskattningsvis högst 10 000 luftvapen. Det är svårt att uppskatta antalet eftersom privat införsel utgör en betydande del av den totala införseln. När det gäller effektiva luftvapen ska tillståndshavarna antingen göra en anmä-

lan eller ansöka om tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna ska ärenden som gäller ansökan om tillstånd eller anmälan behandlas avgiftsfritt. Efter övergångsperioden uppskattas antalet tillståndsansökningar röra sig kring 100 och antalet anmälningar kring 500 per år.

Förslaget har bara obetydliga konsekvenser för företagen och då bara för en mindre grupp företag. Förslaget innebär att sådana företag som idkar näring med luftvapen större än 6,35 millimeter och som saknar vapennäringsstillstånd börjar omfattas av tillståndspliktig vapennäring enligt skjutvapenlagen. Eftersom det bara finns lite luftvapen av detta slag på marknaden, kan antalet nya vapennäringsidkare beräknas uppgå till färre än 100.

Tillståndsplikten ska upphöra för näringsidkare som driver en skjutbana i kommersiellt syfte och som i kommersiellt syfte bedriver utbildning i användningen av skjutvapen. Ändringen berör även existerande tillståndshavare på så vis att de inte längre behöver betala en årlig tillsynsavgift. Antalet nya tillståndssökande har uppgått till högst några tio per år.

Ändringarna i fråga om läkares anmälningsskyldighet kommer att minska antalet anmälningar på grund av anmälningsskyldigheten. Ändringen har obetydliga konsekvenser för arbetsmängden inom såväl den privata som den offentliga hälso- och sjukvården.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Revideringen av skjutbanelagstiftningen påverkar tillstånds- och tillsynsmyndigheternas uppgifter. Enligt förslaget ska Polisstyrelsen vara den myndighet som meddelar och återkallar skjutbanetillstånd. Även enligt gällande lagstiftning arbetar Polisstyrelsen med detta. Förslaget innebär att tillståndsmyndigheten ska utreda grunderna för tillståndsansökan mera detaljerat än tidigare, vilket ökar arbetsuppgifterna i någon mån. Det är känt att till följd av bristerna i gällande lagstiftning är tillståndsärendena inte i skick för en del av skjutbanorna, vilket innebär att en betydande temporär ökning av Polisstyrelsens uppgifter kan väntas efter det att den föreslagna skjutbanelagen har trätt i kraft.

Övervakningen av skjutbanorna vid användning har varierat. På grund av detta kan ikraftträdandet av skjutbanelagen innebära att polisens tillsynsuppdrag ökar.

Förslaget om att landskapsförbunden ska göra upp en utvecklingsplan för skjutbanorna innebär en ny uppgift för landskapsförbunden som kommer att medföra extra arbete i synnerhet när planen görs upp första gången efter lagens ikraftträdande.

Att effektiva luftvapen börjar omfattas av tillämpningsområdet för skjutvapenlagen innebär att tillståndsuppgifterna enligt skjutvapenlagen ökar. Effektiva luftvapen står dock för en mycket liten del av det totala antalet tillstånds- och anmälningsärenden som omfattas av lagens tillämpningsområde.

Avsikten är att myndigheternas uppgifter enligt förslaget ska fullgöras med de resurser som finns.

4.3 Konsekvenser för miljön

Skytte utövas både vid skjutbanor och utanför dem. Skjutning med skjutvapen orsakar buller. När blykulor och blyhagel avfyras blir det dessutom kvar bly i konstruktionerna eller miljön. Skjutbanornas miljökonsekvenser regleras i första hand genom miljölagstiftningen. Konsekvenserna för miljön kan kontrolleras effektivast när en så stor del av målskjutningarna som möjligt försiggår på skjutbanor. Skjutbanornas antal, kvalitet och läge har följaktligen konsekvenser för miljön. Enligt den föreslagna 12 § i skjutbanelagen ska varje landskapsförbund göra upp en utvecklingsplan med uppgifter om ett tillräckligt antal sportskyttecentrum och andra skjutbanor i landskapet och om förläggningsbehovet för dem och se till att utvecklingsplanen hålls uppdaterad.

Revideringen av lagstiftningen om skjutbanor skapar större klarhet i myndighetsförfarandena. Det att tillståndsplikten för skjutbanor som används i mindre utsträckning ändras till anmälningsplikt bidrar till att luckra upp myndighetsförfarandena. De reviderade myndighetsförfarandena underlättar i sin tur möjligheterna att anlägga banor och driva dem.

I övrigt antas förslaget inte ha några konsekvenser för miljön.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

I Finland stjäls det hundratals skjutvapen varje år. Dessutom hamnar skjutvapen som förvaras i händerna på sådana personer som vistas i bostaden som inte har rätt att inneha ett vapen. Genom effektivare bestämmelser om förvaring av skjutvapen kan man minska antalet stölder som gäller skjutvapen och avsiktligt missbruk av skjutvapen som olovligt tagits i bruk samt de skador som förorsakats med sådana vapen.

Brott som begås med och olyckor som orsakas av effektiva luftvapen kan förebyggas genom att dessa vapen upptas i tillämpningsområdet för skjutvapenlagen.

Propositionen antas inte ha några konsekvenser för de olika könen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts av en arbetsgrupp som inrikesministeriet tillsatte i april 2012. Arbetsgruppen bestod av företrädare för inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, Polisstyrelsen, Finlands viltcentral, polisinspektionen i Helsingfors, Suomen Ampumaurheiluliitto ry, Reserviläisurheiluliitto ry, Hobbyskytteforumet och Suomen Ilma-aseharrastajat ry. Som permanenta sakkunniga deltog dessutom företrädare för Asealan Elinkeinonharjoittajat ry, Asekauppioiden Liitto ry, Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry och försvarsministeriet.

I samband med arbetet hörde arbetsgruppen flera intressentgrupper separat och ordnade den ett separat diskussions- och informationsmöte om sina preliminära förslag. Ställningstagandena från diskussionerna har beaktats i arbetsgruppens fortsatta arbete. Arbetsgruppen har också beaktat rekommendationerna i den rapport som inrikesministeriets arbetsgrupp för vapensäkerhet lämnade i början av 2012. Dessutom har den beaktat rekommendationerna i den rapport som den av miljöministeriet tillsatta arbetsgruppen för

beredning av instruktioner om miljötilstånd för skjutbanor lämnade i juni 2012.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen sändes på remiss till jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, utrikesministeriet, Polisstyrelsen, Huvudstaben, Gränsbevakningsväsendets huvudstab, Dataombudsmannens byrå, Tullen, Institutet för hälsa och välfärd, Finlands viltcentral, Krigsmuseet, Forststyrelsen, skjutvapennämnden, Finlands Läkarförbund r.f., Tehy rf, Ampumaharrastusfoorumi, Vapenhistoriska Förbundet r.f., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asekauppioiden Liitto r.y., Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y., Finlands Sportskytteförbund r.f., Finlands Skidskytteförbund r.f., Reservisternas Idrottsförbund r.f., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., Finlands kommunförbund r.f., Suomen Aseesepien Yhdistys r.y., Försvarsutbildningsföreningen r.f., Suomen ilma-aseharastajat ry, Suomen Jousimetsästäjäin Liitto r.y., Asekauppioiden Liitto r.y., Finlands Reservofficersförbund r.f., Reservistförbundet r.f., NRA Kansallinen Kiväriyhdistys r.y., Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Centern i Finland r.p., Samlingspartiet i Finland r.p., Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p., Gröna förbundet r.p., Vänsterförbundet r.p., Finlands Kommunförbund r.f samt landskapens förbund.

Följande instanser har gett utlåtande: jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, utrikesministeriet, Polisstyrelsen, Huvudstaben, Gränsbevakningsväsendets huvudstab, Dataombudsmannens byrå, Tullen, Institutet för hälsa och välfärd, Finlands viltcentral, Krigsmuseet, Forststyrelsen, skjutvapennämnden, Finlands Läkarförbund r.f., Tehy rf, Ampumaharras-

tusfoorumi, Asehistorian Liitto r.y., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y., Finlands Sportskytteförbund r.f., Finlands Skidskytteförbund r.f., Reservisternas Idrottsförbund r.f., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., Finlands kommunförbund r.f., Esesepien Yhdistys r.y., Försvarsutbildningsföreningen r.f., Suomen Ilma-aseharastajat ry, Suomen Jousimetsästäjäin Liitto r.y., Suomen Asekauppioiden Liitto r.y., Finlands Reservofficersförbund r.f., Reservistförbundet r.f., NRA Kansallinen Kiväriyhdistys r.y., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Centern i Finland r.p., Samlingspartiet r.p., Svenska folkpartiet i Finland r.p., Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p., Gröna fröbundet r.p., Vänsterförbundet r.p., Sannfinländarna r.p., Finlands Kommunförbund samt av landskapens förbund Österbotten, Mellersta Finland, Norra Österbotten, Tavastland, Södra Österbotten, Norra Savolax, Lappland, Nyland, Kajana, Birkaland och Egentliga Finland.

Justitieministeriet har framhållt att bestämmelserna gällande effektiva luftvapen och gassprayer och speciellt motiveringarna till dessa borde specificeras Enligt ministeriet är förslaget, enligt vilken uppgifter gällande skjutvapenansmälningar kunde förvaras tre år i informationssystemet för förvaltningsärenden, adekvat motiverat. Ministeriet har dessutom framfört flera tekniska ändringsförslag, vilka har beaktats i den fortsatta beredningen.

Enligt miljöministeriet är det nödvändigt att i den fortsatta beredningen onkorporera den i 12 § definierade uppgiften om landskapets förbunds uppgifter med definitionerna i den övriga lagstiftningen. Till denna del har stadgandet lämnats i enlighet med arbetsgruppens förslag.

Enligt Polisstyrelsen borde den inte fungera som myndighet i skjutvapentillståndsärenden. Polisstyrelsen har ansett det som bra att ansökaner gjorda av läkare och hälsovårdspersonal, enligt förslaget kan förvaras tre år. De förslagna förändringarna gällande läkares anmälningsplikt borde inte förverkligas då de skulle försämra vapensäkerheten. De förslagna linjedragningarna har gjorts efter hörande av experter. De förslagna lin-

jedragningarna har inte förändrats i den fortsatta beredningen.

Institutet för hälsa och välfärd anser att anmälningssplikten gällande personer som förordnats till rättspsykiatrisk undersökning är onödig. Detta baserar sig på att tillståndsmyndigheten redan har information gällande deras olämplighet. Anmälningssrätt skulle vara tillräcklig även i sådana fall där en mentalt sjuk person har försökt begå självmord.

Enligt Dataombudsmannens utlåtande är bruket av information i patientjournaler enligt skjutvapenslagens 114 §, avvikande från vårddokumentationens ursprungliga ändamål. Förslaget motiveras som begränsade så tillvida, att är medlen effektiva gällande förverkligandet av målen. Förslaget om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet skulle innefatta rätten att deponera information gällande skjutvapenregistreringar i informationssystemet för förvaltningsärenden. Polisen skulle börja registrera uppgifter om hälsotillståndet angående sådana personer som inte har någon anknytning till polisens uppgifter. Detta skulle utgöra ett undantag vad gäller polisens upprätthållande av register, för polisen skulle upprätthålla register om personer som inte har vapentillstånd. Förslaget skall inte godkännas utan grundlig utredning av att förvarandet och registrerandet av anmälningar som gäller andra personer än tillståndsinnehavare förbättrar vapensäkerheten även i praktiken. Om registreringen godkänns, är det nödvändigt, att de föreslagna behandlingsreglerna dvs. förvarandet som dolda uppgifter i vapenregistret inkluderas i stadgandet. Motiveringarna som gäller den tidsbestämda förvaringstiden på tre år är begränsade och tidsperiodens längd kan därför inte sakligt bedömas. Den föreslagna rätten att utlämna uppgifter i beslut i skjutvapenärenden till försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet för utvärderandet av lämpligheten att bära tjänstevapen, lämnar öppet om rätten skulle begränsas enbart till de personer som har tillstånd att bära tjänstevapen.

Enligt Finlands Viltcentral skulle en ändring av förvaringsbestämmelserna innebära betydande kostnader för en stor del av jägarna och utövarna av sportskytte och påverka handeln av skjutvapen. Förslaget kommer

troligtvis inte att minska på antalet vapenstölder. Enligt Reservisternas Idrottsförbund, Reservistförbundet och Reservofficersförbundets gemensamma utlåtande borde definieringen av småskalig skjutbana ändras på så sätt att med småskalig skjutbana skulle avses en skjutbana på vilken det är ämnat att skjutas som mest 50 000 skott per år.

Den tilltänkta tillståndsmyndigheten borde ännu övervägas och den skall ha tillräckliga resurser. Återkallelse av tillstånd på basis av att tillståndsinnehavaren inte mera är lämplig, skall ändras till formuleringen ”uppfyller inte i denna lag avsedda förutsättningar”, eller motiveringarna skall ändras så att en sådan tolkning kan ske.

Det är viktigt att inkludera stadganden som gäller utvecklingsplan för nätverk av skjutbanor i i lagen om skjutbanor. Det redan framförda förslaget om mest 10 000 skott för småskalig skjutbana, skulle betyda att en mycket stor del av skjutbanorna i fortsättningen skulle innefattas av anmälningssplikten och eftersom de nuvarande banorna har tillstånd som skulle fortsätta att vara i kraft, har det framförda förslaget inte beaktats i den fortsatta beredningen.

Enligt Ampumaharrastusfoorumi's utlåtande borde syftet att skjutbanornas existens garanteras via planläggning tas med i lagen om skjutbanor. I lagen bör det framgå att skjutbanorna är en del av det riksomfattande nätet för idrottsanläggningar och att det på dessa anordnas lagstadgade skjutprov. Klassificeringen av skjutbanorna borde även innefattas i miljölagstiftningen. I lagen om skjutbanor borde innefattas rätten att förbjuda utomstående att vistas på banans skyddsområde. Miljötillståndet skall inte vara en förutsättning vid behandling av ansökan om skjutbanetillstånd så att tillståndprocessen inte onödigt fördröjs. Tillstånden bör smidigt kunna ändras på basis av smärre förändringar i banornas verksamhet.

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys anser att övervakningen av skjutbanorna skall handhas av regionalförvaltningsverket och att banornas tekniska övervakning och byggplaneringsuppgifter skall handhas av Försvarsmaktens Materialcentral. Den föreslagna ändringen gällande läkarens anmälningssrätt och hälsovårdens yrkespersonals anmälningssrätt

har beretts utan information av läkare som gör det praktiska arbetet. Förslaget strider mot sekretesstadganden som gäller patienter och läkarens tystnadsplikt. Förslaget begränsar vidare de lagpliktiga medborgarnas möjligheter att utöva jakt, sportskytte samt reservistskytte. Föreningen har framfört att den behöriga ministern tillsätter en ny arbetsgrupp för att göra de behövliga förändringarna i propositionen.

Asekauppiainen Liitto anser generellt att förslaget gällande förändringarna i skjutvapenlagen är bra. I förslaget föreslås polisen som övervakare av skjutbanorna. Förbundet framför att lagpunkten kunde förmildras med någon annan formulering eller framföra övervakningen som tillståndsinnehavarens plikt.

Finlands Sportskytteförbund anser det mycket viktigt att det i lagen om skjutbanor ingår att skjutbanorna är idrottsanläggningar som är underställda idrottslagen. Banansvarige borde ges rätt att granska innehavstillståndet till skjutvapen för de personer som använder banan. Vistelse på skjutbanans skyddsområde borde vara förbjudet i lagen. Det borde stadgas att landskapens förbund utöver att den gör och upprätthåller utvecklingsplaner aktivt skall stöda utvecklingsåtgärder för att säkerställa ett tillräckligt skjutbananätverks existens och funktion.

Regleringen av transport och förvaring av patroner i annat än kommersiellt syfte borde i sin helhet överföras till lagen om skjutvapen.

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund anser det viktigt att få lagförslaget som inrikesministeriet och den av ministeriet tillsatta arbetsgruppen berett gällande skjutbanor och skjutvapen godkänt som sådant. För att förbättra vapensäkerheten borde det i fortsättningen koncentreras på illegala vapen samt på förhindrandet av marginalisering och befrämjandet av mentalt välbefinnande. Vapenlagen borde ändras så att i byte av vapnet till ett nytt motsvarande vapen vore möjligt med enklare tillståndsförfarande än nu.

Enligt Finlands Viltcentral skulle den föreslagna bestämmelsen gällande förvaring, enligt vilken mera än fem skjutvapen borde förvaras i säkerhetsskåp eller i förvaringsutrymme godkänt av polisen, innebära betydande kostnader för en stor del av jägarna

och andra utövare av skytte obeaktat av den långa övergångstiden. Den föreslagna bestämmelsen skulle inte ha någon inverkan på brottsligheten eftersom de kriminella utrustar sig med effektivare inbrottsverktyg.

Enligt Försvarsutbildningsföreningen är den föreslagna årsgränsen på 10 000 skott för småskaliga skjutbanor huvudsakligen fungerande men förbundet stöder även förslag som gäller höjandet av årsgränsen av skott. Förbundet stöder de i utkastet framförda bestämmelserna som gäller en säker förvaring av skjutvapen.

Suomen Ilma-aseharrastajat har inget att anmärka över anförandet gällande skjutbanlagen. Förbundet framför att hela skjutvapenlagen skall förnyas.

Suomen Asehistoriallinen Seura anser att klassificeringen av skjutbanor baserat på skottmängden är förnuftigt. Det är viktigt att markinnehavarens rätt att skjuta på egen mark bevaras. Det i motiveringarna framhämtade kravet att markinnehavaren måste vara närvarande är orimligt och strider mot grundlagen. Förslaget att Polisstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna skulle ha rätt att få information gällande övervakning är ogrundad då ärendet först och främst gäller bruk av mark. Plikten att förvara vapen i säkerhetsskåp är vissa fall överdimensionerad. För gasspray borde upprättas anmälningsförfarande i stället för tillståndsplikt. Även övriga brister som finns i lagen om skjutvapen borde korrigeras.

Enligt Asehistorian Liitto borde planläggningen göras så att villkoren för skytteidrottens verksamhet säkras, omgivningen respekteras och utan att förorsaka besvär för grannskapet. Tillståndprocessen för skjutbanor i olika klasser skall vara smidiga och prissättandet av tillstånd skall vara rimligt. I lagen borde privatpersoners aktiva samlande av vapen och passiv förvaring i museum särskrivs.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti, Svenska folkpartiet i Finland, Centern i Finland, Vänsterförbundet, Gröna förbundet och Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) har utgångsmässigt ansett förslaget som stödbart. Vänsterförbundet anser att förslaget gällande regle-

randet av halvautomatiska vapen som otillräckligt. För halvautomatiska handeldvapen borde åtminstone samma bestämmelser gälla som för vapen klassificerade som speciellt farliga. Begränsandet av antalet vapen som en person kan inneha och utvidgandet av vapentillståndens tidsbestämmdhet borde begrundas. Dessutom borde halvautomatiska vapen, oberoende av antal, förvaras i säkerhetsskåp eller i förvaringsutrymme godkänt av polisen. Kravet på säkrare förvaring gällande färre än fem skjutvapen borde begrundas. En mindre kaliber än den föreslagna undergränsen för effektivt luftvapen, t.ex. kaliber 5,5 mm skulle göra lagen mera effektiv. Dessutom borde luftvapnens farlighet granskas på basis av skottets utgångshastighet. Det finns inte grunder att avvika från tillståndsförfarandet gällande luftvapen på basis av att personen har skjutvapenslicens. Även effektivare fjädevapen borde beröras av samma normer som gäller luftvapen.

Enligt förslaget får polisen bevara en läkaranmälan gällande en persons olämplighet att inneha skjutvapen i högst tre år. För förhindrande av missbruk av skjutvapen borde även en längre förvaringstid övervägas. Gröna förbundet skulle vara berett till även längre gående restriktioner än de som föreslagits. Fast vapnet eller en del av vapnet enligt det nuvarande förslaget skall låsas in, skulle förvarandet av delen skilt vara en bra tilläggs säkerhetsåtgärd. Bäst vore om alla vapen borde förvaras i godkänt säkerhetsskåp eller i förvaringsutrymme godkänt av polisen. Av rekommendationerna som undersökningskommissionen som granskade skolskjutningen i Kauhajoki gav understöder Gröna förbundet det att eldkraftiga vapen med vilka det är möjligt avlossa många skott under en kort tid, borde samlas in och nya tillstånd skulle inte ges till dessa samt att halvautomatiska vapen skulle totalförbjudas. Dessa vapen borde åtminstone förvaras i säkerhetsskåp eller i förvaringsutrymmen godkänt av polisen. Armborst borde vara under tillståndspliktighet. Kalibern för effektivt luftvapen borde enligt Gröna förbund sänkas till 5,5 mm, för redan med den kalibern åsamkas förstörelse.

Finlands Läkarförbund har konstaterat att punkten i förslaget gällande läkarens anmälningsplikt skall granskas och ändras på ett

förnuftigt sätt som även betjänar läkarens praktiska arbete. Anmälningsplikten är motiverad i de två fall som är nämnda i förslaget. De fall då anmälan skall göras, borde skrivas in på lagnivå. Läkarförbundet har inget att anmärka på den föreslagna stadgan om befullmäktigande.

Finlands Kommunförbund anser det mycket bra att läkarens anmälningsplikt begränsas. Bevarandet av anmälningsplikten möjliggör dock anmälan av personer som noterats farliga. I den föreslagna skjutbanelagens 12 § skulle planerandet av utvecklandet av skjutbanor regleras. Den föreslagna uppgiften skulle vara en ny uppgift för de landskapsförbund tillhörande kommunförvaltningen och kontroversiell med syftet att skära ned på kommunernas uppgifter. Planerandet av skjutbanor skall avgöras i samband med bestämmelser för mark- och byggnadslagen.

Av landskapsförbunden har förbunden för Österbotten, Mellersta Finland, Norra Österbotten och Tavastland understött de i skjutbanelagen framförda plikten att upplägga och uppdatera utvecklingsplanen för skjutbanenätet. De har föreslagit att planeringen sammankopplas med de riksomfattande syftena för bruket av mark och att resurser borde reserveras för ändamålet. Förbunden för Södra Österbotten, Norra Savolax, Lappland och Nyland har motsatt sig förslaget. Enligt förbunden har de inte resurser och inte sakkunskap. Kajana, Birkaland och Egentliga Finland har inte uttryckt sin direkta åsikt, de har poängterat samarbete mellan tillståndsmyndigheterna och förbunden.

Inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning stöder det nu föreslagna tillägget, i 19 § 1 mom. i Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, som ny 20 punkt, gällande möjligheten för polisen att överlåta till bl. a. Gränsbevakningen uppgifter från polisens personregister, som är behövliga för värdering av rätten att bära skjutvapen gällande personer som har rätt att bära skjutvapen i tjänstgöringen.

Enligt skjutvapennämnden är den föreslagna lagen om skjutbanor i huvudsak bra. Motiveringarna till de föreslagna ändringarna ser nämnden som motiverade. Förvaringsreglementena har klarlagts och linjerats i lagen på lämpligt sätt. Den för myndigheter föreslagna

plikten om informering är i en central roll vid tryggandet av vapensäkerheten. Representanten för Reservisternas Idrottsförbund har lämnat avvikande åsikt.

Ett sammandrag av utlåtanden har sammanställts.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Skjutbanelag**

1 §. *Lagens syfte.* Verksamhet för att anlägga och driva skjutbanor är förenad med risker som regleras genom lagstiftning inom olika områden. I miljöskyddslagen (86/2000) och miljöskyddsförordningen ingår de grundläggande bestämmelserna om att bekämpa förstöring av miljön. I lagen fastställs behovet av miljötillstånd och de miljöskyddsmässiga gränserna för tillåten verksamhet. Områdesanvändningen och byggandet styrs genom markanvändnings- och bygglagen (132/1999). På ett skjutbanelag behövs det ett sådant bygglov för byggnaderna, överbyggnaderna och konstruktionerna på området som avses i den lagen. När det gäller nya banor ska funktionerna vid skjutbanan ha beaktats i kommunens planläggning och övriga planer. Det uppkommer även avfall vid skjutbanorna, och bestämmelser om detta avfall finns i avfallslagen (1072/1993) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. För i kommersiellt syfte bedriven skjutbanelag krävs det ett näringstillstånd i vapenbranschen enligt gällande lydelse i 20 § 1 mom. i skjutvapenlagen (1/1998). Arbetsgruppen föreslår att bestämmelsen ska upphävas när skjutbanelagen träder i kraft.

Det är meningen att den föreslagna lagen ska främja ett tryggt hobbyskytte samt säkerheten på skjutbanorna och i omedelbar närhet av dem. Detta genomförs genom reglering som gäller anläggande och drift av skjutbanor. Till de viktigaste metoderna hör att övervaka konstruktionernas säkerhet vid banan och lämpligheten hos den som driver banan, att styra verksamheten vid banan genom en ordningsstadga och att utse en banansvarig med uppgift att övervaka verksamheten när skjutbanan används. Utanför en skjutbana behövs det ofta ett skydds- eller varningsområde, och därför bör även områden i omedelbar närhet av skjutbanorna omfattas av lagens tillämpningsområde.

Det föreslås att ett nätverk av skjutbanor i landskapen ska utvecklas genom att varje

landskapsförbund åläggs skyldighet att göra upp en utvecklingsplan som ska innehålla en uppskattning av hur många sportskyttecentrum och andra skjutbanor det behövs i landskapet och var de bör vara placerade och skyldighet att se till att utvecklingsplanen hålls uppdaterad. Detta främjar ett tryggt hobbyskytte eftersom det blir möjligt att använda skjutbanor för hobbyskytte. De som har skytte som hobby har då inget tvingande behov av att utöva sin hobby i sandtag eller någon annanstans i terrängen, där skyttet i utsträdd form kan bli en säkerhetsrisk för andra skyttar på samma plats och för utomstående.

Möjligheterna att nå lagens målsättning främjas framför allt genom bestämmelser om anläggande av skjutbanor. Reglering som hänför sig till att anlägga skjutbanor behövs i första hand för tillsynen över att konstruktionerna vid banan är säkra. Övervakning av dem som använder banan och av dem som befinner sig i omedelbar närhet av den utgör ett led i tillsynen medan banan drivs. För att konstruktionerna vid banan ska vara säkra under banans hela livslängd förutsätts det likaså reglering som gäller drift av banan. Tillsynsbestämmelserna riktar sig både till den som driver banan och till tillsynsmyndigheterna. Bestämmelserna om rättigheterna för dem som driver skjutbanor gäller exempelvis den banansvariges och skjutledarens rätt att kontrollera att de som använder banan har rätt att skjuta där och den banansvariges och skjutledarens rätt att avbryta sådan verksamhet vid banan som äventyrar säkerheten eller strider mot banans ordningsstadga.

2 §. *Tillämpningsområde.* Den föreslagna lagen ska tillämpas förutom på driftsåtgärder medan skjutbanorna används också på åtgärder för att anlägga skjutbanor. Reglering av säkra skjutbanekonstruktioner inklusive tryggande av säkerheten för personer som befinner sig i närheten av en bana som används förutsätter att anläggningsfasen tas med i tillämpningsområdet. För att banan ska vara säker till sin konstruktion behövs det skyddsvallar och skyddskonstruktioner. Uppförandet av dem är en viktig åtgärd under byggandet, både med tanke på arbetsmängden och

kostnadsmässigt. Det skulle vara svårt och dyrt att genomföra betydande insatser för att avhjälpa brister i konstruktionerna medan banan används. Därför bör redan anläggningsåtgärderna vara reglerade. Med att anlägga avses att bygga en bana, inte att göra olika slags ansökningar eller anmälningar som hänför sig till anläggningsfasen. Med att driva en bana avses fysiska driftsåtgärder, exempelvis underhåll, och övervakning av dem som rör sig vid banan och av användningen av banan.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om undantag från tillämpningsområdet. Enligt 1 punkten ska lagen inte tillämpas på hemfridskyddade platser som avses i 24 kap. 11 § i strafflagen (39/1889), det vill säga bostäder, fritidsbostäder och övriga utrymmen som är avsedda för boende, såsom hotellrum, tält, husvagnar och fartyg som kan bebos, trappuppgångar i bostadshus samt gårdar som utgör de boendes privata område och de byggnader som är fast förbundna med sådana gårdar. För alla dessa gäller att skjutning i praktiken inte ens är möjligt. Exempelvis skjutning i en byggnad på en gård som anses utgöra ett privat område eller skjutning på någon annan av de nämnda hemfridskyddade platserna innebär inte någon risk för den allmänna ordningen och säkerheten, och det är inte ändamålsenligt att myndigheternas resurser används för att övervaka detta. Även småskalig skjutning som avses i 2 punkten kan vara skjutning av detta slag.

Enligt 2 punkten ska sporadisk eller småskalig skjutning falla utanför tillämpningsområdet.

Enskilda skyttetävlingar är ett exempel på sporadisk skjutning. Utanför skjutbanorna ordnas exempelvis skidskyttetävlingar, skyttetävlingar för reservister och älgskidskyttetävlingar. Som enskilda evenemang kan tävlingarna i form av allmänna sammankomster som avses i 2 § 2 mom. i lagen om sammankomster (530/1999) omfattas av tillämpningsområdet för den lagen. I vissa fall har det ordnats skytte i samband med upplevelseturism. Om detta ordnas bara enskilda gånger handlar det om sporadisk verksamhet. Om verksamheten är kontinuerlig och av annan form än småskalig, ska den dock anses omfattas av lagens tillämpningsområde. Även

exempelvis inskjutning av skjutvapen för jakt genom att skjuta på en tavla, skjuta till måls eller skjuta på något annat motsvarande objekt är sporadisk skjutning. Sådan skjutning utgör dessutom småskalig skjutning.

Med småskalig skjutning avses skjutning som är av mer permanent karaktär än sporadisk skjutning men där antalet avfytrade skott och deltagare trots allt är litet.

Det har traditionellt ansetts att markägare har rätt att skjuta på egen mark. I den nya lagen föreslås inte någon uttrycklig bestämmelse om undantag för skjutning av detta slag, men småskalig skjutning faller utanför tillämpningsområdet. Verksamheten kan vara småskalig om det handlar om att skytte utövas av personer med besittningsrätt till markområdet och av personer i deras sällskap. Om utomstående skjuter självständigt ska skjutningen i princip anses omfattas av tillämpningsområdet för den nya lagen. När man bedömer om skjutningen är småskalig kan man utgå från arten av de konstruktioner som uppförts för skytte. Enbart det att det har uppförts konstruktioner på den plats som används för skjutning räcker emellertid inte till för att påvisa att platsen omfattas av tillämpningsområdet för den föreslagna lagen.

Markägares rätt att skjuta på egen mark ska bedömas separat från sport- och hobbysskytte som avses i 43 § 1 punkten i skjutvapenlagen. Det att en markägare har rätt att skjuta på egen mark är inte ett bevis för att hobbysskytte förekommer.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten ska lagen inte tillämpas när skjutbanor i statliga myndigheters besittning anläggs och när sådana banor drivs. I synnerhet försvarsmakten, polisen, gränsbevakningsväsendet och tullen förfogar över skjutbanor för upprätthållande av skyttefärdigheterna hos beväringar och tjänstemän som har rätt att bära skjutvapen. Eftersom dessa skjutbanor anläggs och drivs under tjänsteansvar är det inte ändamålsenligt att utomstående myndigheter övervakar hur banorna anläggs och används. Det avgörande är i vems besittning skjutbanan är, inte vem som äger den skjutbana som en statlig myndighet har i sin besittning.

I synnerhet de skjutbanor som försvarsmakten använder används även av civila. Då

myndigheterna ansvarar för besittningen av banan, och som ett led i detta även för säkerheten vid användning av banan, behöver lagen inte heller tillämpas på skjutbanor av detta slag som används gemensamt. På områden som är i försvarsmaktens besittning finns även några sådana skjutbanor där försvarsmakten har ingått ett avtal om nyttjanderätt med den lokala skytteföreningen eller någon annan förening. Om banområdet eller utrymmet är i försvarsmaktens besittning med stöd av äganderätt, ett hyres- eller arrendavtal eller något annat motsvarande arrangemang, ska den föreslagna lagen inte tillämpas på skjutbanan i fråga.

I 14 § i skjutvapenlagen definieras formerna för idkande av näring i vapenbranschen. Enligt 20 § 2 mom. 2 punkten kan tillstånd att idka näring i vapenbranschen meddelas för tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte. Enligt 3 punkten kan tillstånd meddelas för reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte. För idkande av dessa former av näring i vapenbranschen förutsätts skjutning med skjutvapen för att testa skjutvapnets eller dess patroners funktion och egenskaper. Därför förfogar vapennäringsidkarna över olika typer av platser för skytte och skjutbanor. Om banorna används uteslutande för skjutning som hänför sig till de former av vapennäringsverksamhet som avses i 20 § 2 eller 3 punkten i skjutvapenlagen, behöver den föreslagna lagen inte tillämpas på dem. Banorna är inte i allmänt bruk och den som driver banorna övervakas av polisen på det sätt som föreskrivs i 116 § i skjutvapenlagen. Ett näringsstillstånd i vapenbranschen kan återkallas med stöd av 23 § 2 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen, om tillståndshavaren eller den ansvariga personen hos tillståndshavaren har brutit mot skjutvapenlagen, mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller mot tillståndsvillkoren eller annars visat att han inte är lämplig att bedriva sådan verksamhet som avses i tillståndet.

När skjutbanor anläggs och drivs ska även flera andra bestämmelser än bestämmelserna i den föreslagna lagen tillämpas. Det har redogjorts för dessa övriga bestämmelser i motiveringen till 1 §.

3 §. Definitioner. I den föreslagna paragrafen ingår en allmän definition av skjutbana. Dessutom klassificeras skjutbanorna utifrån användningsvolym och mångsidighet. Med skjutbana avses hela det utrymme eller område som används för skytte, alltså inte till exempel en enskild skjutplats. På en skjutbana kan det finnas en eller flera grenbanor som består av en eller flera skjutplatser, exempelvis en pistolskjutbana, gevärskjutbana och hagelgevärsbana. Banområdet kan förutom de egentliga banorna också omfatta ett annat område eller utrymme där det finns exempelvis skyddskonstruktioner. En skjutbana kan även omfatta områden utanför själva banan, exempelvis skyddsområden eller parkeringsområden. En skjutbana kan finnas både inomhus och utomhus.

Vid en skjutbana finns i typiska fall en överbyggnad, en plattform eller någon annan motsvarande konstruktion vid skjutplatsen. Dessutom finns det vanligen måltavlor, skyddskonstruktioner och konstruktioner som behövs för miljöskyddet. När man bedömer om ett visst ställe ska betraktas som skjutbana kan man ta fasta på om ovan nämnda konstruktioner finns eller saknas. Vid bedömningen gäller det dock att beakta sådana särdrag hos olika typer av skjutbanor som följer av olikheterna hos olika skyttegrenar.

Med skjutbana avses i den föreslagna lagen banor avsedda enbart för skjutning med skjutvapen. Med skjutvapen avses ett föremål som definierats som skjutvapen i 2 § i skjutvapenlagen. Exempelvis luftvapenbanor och bågskyttebanor faller utanför definitionen.

Definitionen av skjutbana har två underordnade definitioner. De största skjutbanorna bildar sportskyttecentrum. Ett sportskyttecentrum är enligt definitionen ett område eller utrymme med banor för flera grenar, vilket innebär att det betjänar olika typer av hobbyskytte på bred front. Ett sportskyttecentrum ska dessutom ha en skjutbana där man enligt tillståndet får avfira en stor mängd skott, minst 300 000 skott per år. Det avgörande är inte hur många skott det faktiskt avfyras i sportskyttecentrumet per år. Tillståndsmyndigheten kommer att vara skyldig att övervaka sportskyttecentrumen effektivare än andra skjutbanor.

Skjutbanor som används i liten skala ska betraktas som skjutbanor som används i mindre utsträckning. En skjutbana ska betraktas som en skjutbana som används i mindre utsträckning om det är meningen att högst 10 000 skott per år ska avfyra på banan. Om användningen av banan ökar så att det på banan annat än sporadiskt avfyra mer än 10 000 skott per år, kan banan inte längre betraktas som en skjutbana som används i mindre utsträckning. Skjutbanor som används i mindre utsträckning är framför allt skjutbanor som jaktföreningar håller för skjutprov, skytteträning och inskjutning av vapen. När det gäller gränsdragningen i fråga om skjutbana som används i mindre utsträckning samt tillfällig skjutning, småskalig skjutning och markägares rätt att skjuta på egen mark hänvisas det till motiveringen till 2 §.

4 §. Tillståndsplikt och anmälningsplikt. Att anlägga och driva en skjutbana som omfattas av lagens tillämpningsområde ska vara beroende av tillstånd när det är fråga om en vanlig skjutbana eller ett sportskyttecentrum. Att anlägga och driva en skjutbana som används i mindre utsträckning ska däremot vara beroende av anmälan. Förslaget att skjutbanor som används i mindre utsträckning ska vara beroende av anmälan är motiverat eftersom säkerhetsaspekterna i samband med att sådana banor anläggs kan säkerställas genom enklare administrativa förfaranden än när det är fråga om större skjutbanor. Banorna är små, deras konstruktioner är mindre omfattande och banorna är ofta belägna en bit ifrån allt annat. Säkerheten för dem som använder banan och för utomstående kan tryggas genom mindre omfattande åtgärder. I praktiken innebär den föreslagna anmälningsplikten emellertid bara förenklade myndighetsförfaranden i samband med att banan anläggs. Säkerhetskraven och tillsynen motsvarar i praktiken det som krävs av banor som är beroende av tillstånd.

5 §. Skjutbanetillstånd. Det föreslås att behandlingen av skjutbanetillstånd ska koncentreras till en enda myndighet. Tillstånd ska meddelas av Polisstyrelsen. Tillstånd ska meddelas tills vidare. Det finns inte något tillsynsrelaterat behov av tidsbegränsade tillstånd. Tillsynsmyndigheten kan inom sitt

lagenliga tillsynsarbete bedöma lämpligheten hos den som driver banan. Ett tillstånd ska upphöra att gälla på de grunder som anges i 6 §, och enligt den föreslagna 7 § ska ett tillstånd kunna återkallas på de grunder som anges i den paragrafen. Det finns inget behov av att regelbundet, med vissa års intervaller ompröva tillståndet fullständigt.

Den som ansöker om tillstånd ska ha på exempelvis ägarskap eller arrenderätt baserad besittningsrätt till banområdet. Arrenderätt för viss tid är i regel mycket långvarig vid markanvändning av detta slag där arrendetagaren är tvungen att på fastigheten uppföra konstruktioner som krävs för den särpräglade användningen. Inte ens i de fall där besittningen grundar sig på tidsbegränsad besittningsrätt ska tillstånd beviljas för en viss tid. Om arrenderätten inte fortsätter och skjutbanan inte längre drivs, ska tillståndsmyndigheten återkalla tillståndet med stöd av det föreslagna 7 § 1 mom.

En skjutbana kan äventyra säkerheten i hudsak genom att det från banan kan flyga kulor, hagel eller andra projektiler till områden utanför banområdet, antingen över eller genom skyddskonstruktionerna. Fara kan orsakas också av att banområdet eller banans skyddsområde inte har utmärkts eller inhägnats tillräckligt väl för att utomstående inte ska hamna dit av misstag. För det tredje kan användningen av en bana medföra fara på så vis att någon som använder banan orsakar fara för andra användare. Detta kan förebyggas både genom skyddskonstruktioner och genom regler för användningen av banan. Sökanden ska i sin ansökan eller som bilaga lägga fram en utredning om att den bana som ansökan gäller är säker till sin konstruktion.

För upprätthållande av allmän ordning och säkerhet vid skjutbanan och i dess omedelbara närhet krävs det att det för skjutbanan finns en ordningsstadga som uppfyller vad som föreskrivs 9 § 1 mom. Sökanden ska i samband med ansökan om tillstånd lägga fram ett förslag till en ordningsstadga, som tillståndsmyndigheten ska fastställa. Det föreslås att närmare bestämmelser om innehållet i ordningsstadgan ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 1 mom. 4 punkten förutsätts det att sökanden

inte har försatts i konkurs och att sökandens handlingsbehörighet inte har begränsats. En persons handlingsbehörighet kan begränsas med stöd av 18 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Att anlägga en skjutbana är förenat med skyldigheter gentemot dem som befinner sig i omgivningen kring banan och gentemot dem som använder banan. För att en skjutbana ska kunna anläggas och drivas utan att allmän ordning och säkerhet äventyras måste den som anlägger banan och den som driver den ha tillräckliga resurser för att klara av sina uppgifter. Eftersom det finns mycket olikartade banor föreslås det inte några desto detaljerade krav som gäller sökandens ekonomiska resurser.

Det är meningen att de förutsättningar som anges i paragrafen ska säkerställa att den som meddelas skjutbanetillstånd och, när det är fråga om en juridisk person, de fysiska personer som eventuellt står bakom den juridiska personen uppfyller vissa villkor i fråga om personliga egenskaper. I 1 mom. 5 och 6 punkten föreslås bestämmelser om förutsättningar som gäller fysiska personer och i 7 och 8 punkten en bestämmelse om krav som gäller juridiska personer. Personen ska vara känd som redbar och pålitlig och ska till sina personliga egenskaper vara lämplig för uppgiften. Av en person som bedriver tillståndspliktig potentiellt farlig skjutbaneverksamhet kan det krävas accentuerad oförvitlighet. Dessutom kan en skjutbana missbrukas genom att man låter någon träna användning av skjutvapen för andra än godtagbara användningssyften enligt 43 § 1 mom. i skjutvapenlagen. Krav som gäller personliga egenskaper kan därför anses vara befogade.

I praktiken kommer redbarheten och pålitligheten även i fortsättningen i hög grad att bedömas utifrån tillgängliga uppgifter i myndigheternas register. Det är meningen att den praktiska bedömningen alltjämt ska ta fasta uttryckligen på sådana brott eller andra former av missbruk som har betydelse när förutsättningarna för att anlägga och driva en skjutbana prövas. Sådana brott eller missbruk som inte direkt anknyter till de egenskaper som förutsätts av den som anlägger och driver en skjutbana kan emellertid också påvisa sådan likgiltighet hos sökanden som innebär att sökandens tillförlitlighet som den som an-

lägger eller driver en skjutbana bör ifrågasättas.

Bedömningen av sökandens personliga egenskaper påverkas av bland annat tecken på omåttligt riklig användning av berusningsmedel, sökandens livsstil och förhållningssätt, skador och sjukdomar som reducerar sökandens förmåga att bedriva verksamheten, näringsförbud och försummelser som gäller säkerheten i arbetet och arbetarskyddet. Det föreslås inte någon uttömmande förteckning, utan tillståndsmyndigheten ska överväga varje fall för sig. Tillämpningen av skjutvapenlagen och lagen om privata säkerhetstjänster har genererat rikligt med praxis för bedömning av personers lämplighet. Eftersom syftet med bedömning av lämpligheten enligt dessa lagar i hög grad är av samma typ som enligt den föreslagna bestämmelsen, kan den bedömningspraxis som finns vara vägledande när lämpligheten bedöms på basis av den föreslagna bestämmelsen. Sökanden ska dock vara olämplig uttryckligen för att anlägga och driva en skjutbana.

En fysisk person som är sökande ska alltid vara en myndig person.

I 1 mom. 7 och 8 punkten föreslås bestämmelser om de villkor som ska vara uppfyllda för att en juridisk person ska kunna meddelas skjutbanetillstånd. Enligt 7 punkten ska sökanden på grundval av syftet med verksamheten och andra omständigheter vara lämplig att driva en skjutbana. På grundval av syftet med verksamheten är sökanden lämplig, om verksamheten hänför sig till ett sådant godtagbart användningssyfte för skjutvapen som avses i 43 § 1 mom. i skjutvapenlagen. Lämpliga är exempelvis skytte- och jaktföreningar. Även sådana kommersiella aktörer vilkas verksamhet hänför sig till användning av skjutvapen är lämpliga tillståndshavare. Som exempel kan nämnas sammanslutningar som i kommersiellt syfte driver en skjutbana och företagare som idkar upplevelseturism. Vissa affärsföretag har inrättat skjutbanor för att stödja sina anställdas hobbyverksamhet. Dessa affärsföretag ska även i fortsättningen på grundval av syftet med verksamheten anses vara lämpliga att anlägga och driva en skjutbana. Exempelvis kommuner, vilkas ansvarsområde omfattar byggande av idrottsanläggningar, och jakt-

vårdsföreningar är offentligrättsliga samslutningar som på grundval av syftet med verksamheten är lämpliga att anlägga och driva skjutbanor.

De föreslagna villkoren enligt 8 punkten motsvarar de villkor som enligt 4 och 5 punkten föreslås för fysiska personer. Villkoren i b-punkten inriktas dock på personer i den juridiska personens förvaltningsorgan, på verkställande direktören, på bolagsmännen i ett öppet bolag och på de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag. Det är meningen att bestämmelsen ska innebära att man kan försäkra sig om att personerna i förvaltningsorganen hos en juridisk person uppfyller samma krav i fråga om personliga egenskaper som även fysiska personer ska uppfylla. Det krävs inte att personerna inom förvaltningsorganen ska ha uppnått minimiåldern 18 år.

Skjutbanan ska ha en banansvarig. I 10 § föreslås bestämmelser om den banansvariges uppgifter. Enligt den föreslagna 9 punkten ska sökanden i tillståndsansökan föreslå en person som ska övervaka verksamheten och säkerheten vid banan och som tillståndsmyndigheten i sitt tillståndsbeslut utser till banansvarig. Eftersom det hör till den banansvariges uppgifter att övervaka verksamheten och säkerheten vid banan, ska den banansvarige ha samtyckt till uppdraget. Den banansvariges samtycke ska ingå i ansökan eller i bilagorna till den. Med beaktande av den banansvariges tillsynsuppgifter föreslås det att den banansvarige ska uppfylla samma krav i fråga om personliga egenskaper och personlig lämplighet som en sökande som är en fysisk person. Om den som föreslagits som banansvarig och som gett sitt samtycke inte uppfyller villkoren enligt 9 punkten, ska tillståndsmyndigheten i första hand begära att sökanden föreslår en annan banansvarig som gett sitt samtycke. Om sökanden inte föreslår någon sådan banansvarig som tillståndsmyndigheten kan godkänna, ska myndigheten avslå ansökan.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om behandlingen av tillståndsansökan och om innehållet i tillståndsbeslutet. I samband med behandlingen av ärendet ska tillståndsmyndigheten begära utlåtande av polisinspektionen på banans förläggningssort. I utlåtandet ska

polisinspektionen ta ställning till ansökan med tanke på allmän ordning och säkerhet. Polisinspektionen ska ta ställning till om banan och dess skyddsområde har inhägnats och utmärkts på tillbörligt sätt och om skyddskonstruktionerna är tillbörliga, till innehållet i ordningsstadgan och om det är noggrant avgränsat och till andra uppgifter som ingår i ansökan och bilagorna. Vid behov kan tillståndsmyndigheten begära utlåtande även av andra myndigheter, exempelvis av räddningsmyndigheten. Ett sådant utlåtande kan behövas i synnerhet när ansökan gäller en skjutbana inomhus. Eftersom polisen inte har yrkesmässig kompetens att bedöma om skyddskonstruktionerna vid skjutbanorna är tillräckliga, exempelvis skyddsvallens höjd och materialbeständighet, kan det behövas utlåtande av någon som är insatt i byggteknik och ballistik.

Tillståndsmyndigheten ska fastställa banans ordningsstadga. Utgångspunkten är att ordningsstadgan ska fastställas i den form som sökanden lagt fram, men om den allmänna ordningen och säkerheten eller säkerheten för dem som använder banan eller befinner sig i omedelbar närhet av den kräver det, ska tillståndsmyndigheten också kunna fastställa ordningsstadgan med ändrat innehåll. Vid behov kan tillståndsmyndigheten begära att sökanden lämnar ytterligare utredningar eller ett nytt förslag till ordningsstadga. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 16 § 1 mom. 4 punkten ska närmare bestämmelser om innehållet i ordningsstadgan få utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ordningsstadgan ska innehålla bestämmelser om bland annat banans skyddskonstruktioner, varningsbestämmelser, framläggande av information om banan och vid behov om tillåtna skjutvapen och skjutavstånd.

Tillståndsmyndigheten ska utse en banansvarig för banan. Tillståndsmyndigheten ska också kunna utse fler banansvariga än en, om det behövs för att övervakningen ska kunna ordnas på ett effektivt sätt. Ett sådant arrangemang kan behövas till exempel när banan består av flera grenbanor.

Säkerheten för dem som befinner sig på skjutbanan och i dess omedelbara närhet samt säkerheten i övrigt i anslutning till skjutbanan kommer i regel att tryggas genom

ordningsstadgan för skjutbanan. Eftersom skjutbanorna kan vara av mycket olika typ och olika stora och eftersom en bana kan finnas antingen inomhus eller utomhus i väldigt olika slags omgivningar, föreslås det att tillståndsmyndigheten ska ha rätt att förena tillståndet med bestämmelser och villkor som behövs med tanke på säkerheten vid banan. Villkoren och bestämmelserna ska gälla uttryckligen säkerheten vid banan. Tillståndsvillkor som hänför sig till skyddet av miljön uppställs i miljöskyddslagstiftningen.

6 §. Upphörande av giltigheten för skjutbanetillstånd. Ett skjutbanetillstånd ska upphöra att gälla när tillståndshavaren inte längre existerar. Då behövs det inte längre något tillstånd. I praktiken finns det dock behov av att fortsätta med skjutbaneverksamheten när tillståndshavaren har avlidit eller på grund av konkurs upphört att existera.

Den föreslagna paragrafen innebär att i händelse av konkurs och dödsfall har tillståndshavarens konkurs- eller dödsbo en viss tid på sig för att på ett korrekt sätt avsluta verksamheten eller ansöka om nytt tillstånd för en ny verksamhetsutövare. I praktiken kan en period på ett år anses vara en tillräckligt lång tid. För att möjliggöra tillsyn föreslås det dessutom att konkurs- eller dödsboets förvaltare ska vara skyldig att inom 30 dagar underrätta tillståndsmyndigheten om tillståndshavarens konkurs eller dödsfall.

7 §. Återkallelse av skjutbanetillstånd. I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om obligatoriska grunder för återkallelse av ett tillstånd. Den första obligatoriska grunden är att tillståndshavaren begär att tillståndet återkallas. Tillståndet ska återkallas, om tillståndshavaren inte längre vill driva banan eller har beslutat att inte börja anlägga en bana eller att inte fortsätta med anläggningsarbetet. Eftersom tillståndet återkallas utifrån tillståndshavarens egen viljeyttring, behöver tillståndsmyndigheten inte utöva någon prövningsrätt. Det behövs inte heller något tillstånd när skjutbanan inte längre drivs. Om tillståndshavaren inte längre använder banan, behövs det inte heller något tillstånd för den. I praktiken kan verksamheten vid skjutbanan ligga nere till exempel i väntan på att en säkerhetsbrist ska avhjälpas. Tillståndsmyndigheten ska följaktligen återkalla tillståndet

bara om verksamheten har upphört permanent.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. 1 punkten ska skjutbanetillståndet kunna återkallas, om banan eller tillståndshavaren till följd av väsentliga förändringar i förhållandena inte längre uppfyller de villkor som föreskrivs i 5 § 1 mom. 2, 4, 5 eller 7—9 punkten. Exempelvis frågan om hur allvarlig tillståndshavarens gärning eller försummelse är, tillståndshavarens tidigare uppförande och eventuella tidigare återkallelser eller anmärkningar inverkar på om tillståndet återkallas. Tillståndet ska kunna återkallas om användningen av skjutbanan äventyrar allmän ordning och säkerhet. Om det väcks misstankar som rör säkerheten vid banan, ska tillståndsmyndigheten bedöma säkerheten på basis av uppgifter som tillståndsmyndigheten fått av tillståndshavaren, den banansvarige och av dem som använder banan. Tillståndsmyndigheten kan vid behov förrätta syn av banan och begära utlåtande om banans säkerhet av byggnadsinspektören, polisen, räddningsmyndigheterna eller av någon annan myndighet till vars ansvarsområde det hör att bedöma säkerheten vid banan.

Den andra grunden för återkallelse som nämns i 1 punkten är att tillståndshavaren har försatts i konkurs eller att tillståndshavarens handlingsbehörighet har begränsats. Att tillståndshavaren försatts i konkurs innebär i praktiken att tillståndshavarens möjligheter att driva skjutbanan upphör. Tillståndshavarens handlingsbehörighet kan begränsas på många sätt. Tillståndsmyndigheten ska då överväga om handlingsbehörigheten har begränsats på ett sådant sätt att det påverkar tillståndshavarens förmåga att driva skjutbanan. I konkurssituationer eller situationer där handlingsbehörigheten har begränsats kan det i praktiken bli aktuellt att överväga möjligheten att återkalla tillståndet också på grund av att skjutbanan inte längre drivs. Eftersom denna grund för återkallelse är obligatorisk, ska tillståndsmyndigheten pröva frågan om återkallelse av tillståndet i första hand utifrån detta. Försättande i konkurs eller begränsning av handlingsbehörigheten utgör då ett led i den eventuella samlade bedömningen i fråga om verksamhet som upphört.

Enligt 5 § 1 mom. 5 punkten ska sökanden vara lämplig som tillståndshavare. Om tillståndshavaren inte längre är lämplig som tillståndshavare under den tid tillståndet fortfarande gäller, ska tillståndet kunna återkallas enligt den föreslagna bestämmelsen i 7 § 2 mom. 1 punkten. Lämpligheten ska bedömas enligt samma kriterier som sökanden bedöms i samband med behandlingen av tillståndsansökan. Till denna del hänvisas det till motiveringen till 5 § i det föregående. Förhållandet mellan 2 mom. 1 punkten och 2 mom. 2 punkten i förslaget beskrivs längre fram i motiveringen till den sistnämnda punkten.

Ett tillstånd som meddelats en sammanslutning eller stiftelse ska kunna återkallas, om sammanslutningen eller stiftelsen inte längre uppfyller de villkor för tillstånd som anges i 5 § 1 mom. 7 eller 8 punkten. För sammanslutningar och stiftelser gäller att de på grund av syftet med verksamheten och övriga omständigheter ska vara lämpliga att driva en skjutbana. Lämpligheten har diskuterats ovan i motiveringen till 5 § 1 mom. Om sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet förändras under tillståndets giltighetstid, ska tillståndsmyndigheten kunna återkalla tillståndet. I 8 punkten föreskrivs det om krav på lämplighet för vissa personer inom sammanslutningens eller stiftelsens förvaltning. Motsvarande lämplighet ska krävas av dem som ingår i tillståndshavarens förvaltning. Till denna del hänvisas det till motiveringen till 5 § 1 mom. 8 punkten i det föregående. När möjligheten att återkalla ett skjutbanetillstånd som meddelats en sammanslutning eller en stiftelse övervägs på grundval av att någon i tillståndshavarens förvaltningsorgan har förfarit olämpligt gäller det att bedöma hur förfarandet inverkar på förmågan att driva en skjutbana hos den sammanslutning eller stiftelse som uttryckligen är tillståndshavare. Förutom att bedöma graden av olämplighet gäller det då att också fästa uppmärksamhet vid personens faktiska inflytande i sammanslutningen. I stället för att återkalla tillståndet är det i fall av detta slag, så som även i andra fall som avses i 2 mom., möjligt att ge tillståndshavaren en varning.

Skjutbanetillståndet ska kunna återkallas också om skjutbanan inte längre har någon

banansvarig. Den banansvariges uppgift inom egenkontrollen av säkerheten vid banan är så central att en skjutbana inte kan vara utan en banansvarig någon längre tid. Utgångspunkten är därför att skjutbanetillståndet ska återkallas, om tillståndshavaren inte kan föreslå en ny banansvarig inom utsatt tid.

De banansvariga ska i regel utföra sitt uppdrag på frivillig basis. Det kan därför antas att de banansvariga kommer att bytas ut rätt ofta. Det skulle emellertid var oskäligt att kräva att skjutbanetillståndet alltid ska återkallas när den banansvarige byts så pass oförutsett att en ny banansvarig inte har hunnit bli föreslagen innan den föregående banansvariges uppdrag har upphört. För att undvika onödiga processer för återkallelse och ansökan om nytt tillstånd bör utgångspunkten vara att tillståndsmyndigheten ska förelägga tillståndshavaren en tillräckligt lång frist för att föreslå en ny banansvarig utan att detta orsakar ett sådant avbrott i egenkontrollen att säkerheten för dem som använder banan eller för utomstående äventyras. Fristen kan vara till exempel en månad, om skytteverksamheten vid banan fortgår. Bestämmelsen innebär dock att tillståndsmyndigheten ska ges rätt att pröva möjligheten att återkalla tillståndet exempelvis i sådana fall då den nya banansvarige som innehavaren av skjutbanetillståndet föreslagit, under processens gång blir förhindrad att ta emot uppdraget.

Det är av gemensamt intresse för skytteutövarna, för dem som driver skjutbanor och för samhället att skjutbanorna drivs långsiktigt och utan onödiga avbrott. När brister eller förändringar som avses i 1 punkten uppdagas är det primära alternativet därför att man åtgärdar dem inom den tid som tillståndsmyndigheten bestämmer. Tillståndsmyndigheten får överväga hur lång tidsfristen ska vara. När längden bedöms gäller det att beakta hur allvarlig bristen är, vilka tillfälliga åtgärder tillståndshavaren och den banansvarige vidtar för att minimera konsekvenserna av bristen samt vilka faktiska möjligheter tillståndshavaren har att avhjälpa bristen inom utsatt tid.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. 2 punkten ska tillståndet återkallas för det första när tillståndshavaren har gjort sig

skyldig till ett brott som visar att tillståndshavaren är olämplig för sin uppgift. Ett brott som påvisar olämplighet kan utgöras av en gärning som hänför sig till driften av skjutbanan, exempelvis överträdelse av miljöbestämmelserna, men också av någon annan gärning som visar att tillståndshavaren är olämplig att driva skjutbanan. Som exempel kan nämnas en gärning som visar att personen inte bryr sig om andra personers säkerhet. För att 2 mom. ska vara tillämpligt till denna del förutsätts det att domen har vunnit laga kraft.

Bestämmelsen kan i vissa fall tillämpas så att den är överlappande med 2 mom. 1 punkten. I den punkten hänvisas det till allmän redbarhet, tillförlitlighet och lämplighet. I den föreslagna 2 punkten understryks däremot betydelsen av en enskild gärnings klandervärda karaktär som grund för återkallelse.

Enligt 2 punkten ska tillståndet kunna återkallas också när tillståndshavaren uppsåtligt har förfarit felaktigt i sin uppgift att driva skjutbanan. Med hänsyn till skjutbaneverksamhetens karaktär uppfyller ett felaktigt förfarande ofta rekvisitet för brott, exempelvis för framkallande av fara. Den verksamhet som försiggår vid skjutbanan regleras å andra sidan i detalj i tillståndet och tillståndsvillkoren. Det föreslås att det att tillståndshavaren gjort sig skyldig till brott och det att bestämmelserna i tillståndet och tillståndsvillkoren överträtts ska anges som två separata grunder för återkallelse. Felaktigt förfarande bör anges särskilt som en grund för återkallelse för att tillståndsmyndigheten ska tillförsäkras möjlighet att alltid återkalla tillståndet när tillståndshavaren förfarit väsentligen felaktigt, oberoende av om förfarandet uppfyller brottsrekvisitet eller om det strider mot bestämmelserna i tillståndet eller mot tillståndsvillkoren. Tillståndsmyndigheten ska påvisa att det väsentligen felaktiga förfarandet uttryckligen har varit uppsåtligt.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska tillståndet kunna återkallas när tillståndshavaren på ett väsentligt sätt har brutit mot centrala villkor eller bestämmelser som tillståndet förenats med. På samma sätt som enligt 1 punkten ska tillståndsmyndigheten också enligt 3 punkten ge tillståndshavaren möjlighet

att avhjälpa bristen inom en av tillståndsmyndigheten utsatt tid.

Överträdelsen är väsentlig om avvikelserna är betydande. Att villkoren bryts i mindre utsträckning, men fortgår länge eller upprepas kan betraktas som sådan avsaknad av lämplighet hos tillståndshavaren som avses i 1 mom. 1 punkten. Överträdelserna bör gälla tillståndsbestämmelser eller tillståndsvillkor som är centrala. Sådana är framför allt de villkor som uppställts när det gäller säkerheten för dem som använder banan och säkerheten för utomstående. Att låta någon skjuta i en annan än den skjutriktning som angetts i tillståndet eller med sådana vapen som man inte får skjuta med vid banan är exempel på att någon på ett väsentligt sätt bryter mot tillståndsvillkoren.

Utöver bestämmelser och villkor som hänför sig till upprätthållandet av säkerhet är vissa bestämmelser eller villkor som hänför sig till upprätthållandet av allmän ordning exempel på tänkbara centrala tillståndsvillkor. En sådan bestämmelse kan gälla exempelvis den tillåtna skjuttiden.

Tillståndet ska inte återkallas på grund av förfaranden eller brister som kan anses obetydliga. När det gäller prövning av lämpligheten bör tröskeln för att återkalla tillståndet vara något högre än för att avslå ansökan om tillstånd. När det handlar om fall som kan anses obetydliga ska tillståndsmyndigheten i första hand ge tillståndshavaren en varning.

I flera fall kan brister i någon del av banan orsaka fara. Banan kan bestå av flera grenbanor där bara en av banorna uppvisar brister. Bristen kan också vara sådan att den hänför sig till några skjutplatser på endast en grenbana. I sådana fall kan en partiell återkallelse av tillståndet undanröja bristen. Det föreslås därför att tillståndet ska kunna återkallas bara partiellt, om det är en tillräcklig åtgärd för att avhjälpa bristen.

I de fall som nämns i det föreslagna 2 mom. ska återkallelse av skjutbanetillståndet vara beroende av prövning. Tillståndsmyndigheten bör ha tillräckligt stor prövningsrätt när det gäller frågan om huruvida villkoren för återkallelse är uppfyllda, eftersom de oegentligheter som nämns i momentet inrymmer gärningar och försummelser med mycket olika grader av klandervärde. En varning

lämpar sig i synnerhet i de fall som avses i 2 punkten när gärningen är ringa. Varning kan användas också när sökanden inte inom utsatt tid har avhjälpt en brist som är ringa eller återkallelse annars är oskäligt. Eftersom en varning ges i stället för en återkallelse, kan en varning inte bli aktuell om tillståndshavaren har avhjälpt bristen inom utsatt tid.

8 §. Anmälan om skjutbana som används i mindre utsträckning. Enligt 4 § ska anläggande och drift av skjutbanor som används i mindre utsträckning vara beroende av anmälan. Det föreslås att anmälan ska ges in till Polisstyrelsen, som också ska vara tillståndsmyndighet enligt lagen. På grund av det obetydliga antalet tillstånd och anmälningar per år är det ändamålsenligt att tillståndsmyndighetsuppgifterna och myndighetsuppgifterna i anslutning till behandling av anmälningar koncentreras till en enda myndighet. Den myndighet som tar emot anmälan bör ha tillräckligt med tid för att behandla anmälan innan en skjutbana som används i mindre utsträckning anläggs. Det föreslås därför att den som tänker anlägga en skjutbana som används i mindre utsträckning eller driva en sådan skjutbana ska lämna in anmälan minst två månader innan banan tas i bruk. Den fristen kan anses vara tillräcklig för att tillståndsmyndigheten ska hinna kontrollera innehållet i anmälan och utfärda sådana bestämmelser och uppställa sådana villkor som avses i 2 mom.

På samma sätt som för skjutbanor som är beroende av tillstånd gäller även för skjutbanor som används i mindre utsträckning att de ska ha en ordningsstadga som tryggar säkerheten vid banan. Ordningsstadgan ska uppfylla samma krav som ordningsstadgorna för skjutbanor som är beroende av tillstånd. I praktiken ska ordningsstadgan ingå som bilaga till anmälan. I skjutbaneanmälan ska också ingå uppgifter om den banansvarige. För tryggnad av allmän ordning och säkerhet behöver även en skjutbana som används i mindre utsträckning ha en banansvarig som övervakar säkerheten vid banan. Den banansvariges samtycke till uppdraget ska likaså ingå i anmälan eller i bilagorna till den.

Polisstyrelsen, som ska behandla skjutbaneanmälningarna, kan utfärda bestämmelser och uppställa villkor som behövs för att driva

banan. Bestämmelserna och villkoren ska gälla säkerheten vid banan, inte till exempel miljöskyddet. Även för skjutbanor som används i mindre utsträckning kan det från fall till fall för en säker verksamhet förutsättas sådana ytterligare säkerhetsrelaterade bestämmelser eller villkor som inte ingår i exempelvis ordningsstadgan.

Polisstyrelsen kan förbjuda att en skjutbana anläggs eller drivas, om villkoren enligt 7 § 2 mom. i den föreslagna lagen inte är uppfyllda. Grunderna för förbud motsvarar de grunder som föreslås för att ett tillstånd för en skjutbana som är beroende av tillstånd ska återkallas. Förbudet kan också vara partiellt, om detta är tillräckligt för att undanröja en säkerhetsbrist. I stället för att meddela ett förbud kan det ges en varning, om en återkallelse är oskälig. I fråga om att förbjuda och ge anmärkning hänvisas det till det som till denna del anförts i motiveringen till 7 §. I de fall som avses i den föreslagna paragrafen kommer en skjutbana som används i mindre utsträckning att drivas utifrån anmälan och inte på grundval av tillstånd, och vid prövning av återkallelse jämföras därför den som gjort anmälan med den som innehar ett skjutbanetillstånd.

9 §. Ordningsstadga. Det föreslås att verksamheten vid varje skjutbana ska vara förankrad i en ordningsstadga. Genom ordningsstadgan regleras åtgärder som syftar till att trygga säkerheten för dem som befinner sig på banområdet eller i dess omedelbara närhet. Ordningsstadgan ska dessutom innehålla bestämmelser om hur området ska utmärkas och isoleras. Situationer där utomstående ovetande kommer in på det farliga området kan förhindras genom att området utmärks med till exempel skyltar, bommar eller flagglinor eller genom att området inhägnas. För skjutbanor inomhus kan det bli aktuellt att till exempel fästa varningsskyltar på dörrarna eller låsa dörrarna. För att det ska vara tryggt att använda banan förutsätts det också vanligen att de som använder banan anvisas trygga leder där de kan röra sig. Vid behov kan ordningsstadgan också innehålla bestämmelser om andra slags skyddskonstruktioner eller utmärkningar.

I ordningsstadgan ska dessutom ingå bestämmelser om begränsningar som gäller an-

vändningen av banan. För användningen av banan kan det behövas regler som gäller exempelvis skjutplatsernas placering, skjutriktningarna, skjutavstånden och de vapen som används. För att det ska vara tryggt att använda banan kan det ytterligare förutsättas att användarna håller banan ren.

De som använder banan måste känna till ordningsstadgan för att den ska iakttas på ett effektivt sätt. Användarna måste också känna till hur de kan informera den som driver skjutbanan om uppdagade säkerhetsbrister vid banan. Det föreslås därför en bestämmelse om att ordningsstadgan och den banansvariges kontaktoppgifter ska vara framlagda för användarna vid banan.

Med stöd av 16 § 1 mom. 4 punkten ska närmare bestämmelser om ordningsstadgan och framläggandet av den få utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §. *Den banansvariges och skjutledarens rättigheter och skyldigheter.* Det behövs regelbunden övervakning för att skjutbanan ska drivas på ett tryggt och säkert sätt. Övervakningen ska inriktas både på säkerheten hos konstruktionerna vid banan och på upprätthållandet av trygga förfaringssätt bland användarna.

Eftersom myndigheterna inte kan utöva regelbunden tillsyn föreslås det att det för skjutbanor som används i mindre utsträckning, för vanliga skjutbanor och för sport-skyttecentrum ska utses en person som övervakar, det vill säga en banansvarig. Bestämmelser om tillsättande av en banansvarig föreslås i 5 och 8 §, och till denna del hänvisas det till motiveringen till de paragraferna.

Den banansvarige ska framför allt övervaka att skjutbanan är trygg och säker. Med att skjutbanan ska vara trygg och säker avses att konstruktionerna vid banan ska vara säkra, det vill säga att banan under hela den tid den används är säker för både användarna och för dem som rör sig eller befinner sig i dess omedelbara närhet. Kulor och andra projektiler som avfyras på banan ska inte heller få medföra egendomsskador för utomstående. I tryggheten och säkerheten ingår även att de som använder banan och de som befinner sig vid banan uppför sig på tryggt sätt till den del detta inte omfattas av ordningsstadgan. Den banansvarige ska också övervaka att till-

ståndsvillkoren och bestämmelserna i tillståndet samt bestämmelserna och villkoren med anledning av skjutbaneanmälan iakttas.

Det är självklart att den banansvarige inte alltid finns på plats när skjutbanan används. Övervakningens mängd och omfattning samt det sätt på vilket den genomförs kommer att bero av banans art, antalet användare, var banan är belägen och av andra motsvarande faktorer. Utifrån dessa omständigheter ska den banansvarige sammanjämka mängden övervakning och övervakningssättet så att han eller hon vet i hurdan skick banan är och hur den används. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen i 16 § 1 mom. 5 punkten ska närmare bestämmelser om övervakningen och den banansvariges övriga uppgifter få utfärdas genom förordning av statsrådet.

Innehavaren av skjutbanetillstånd eller den som gjort skjutbaneanmälan bär det primära ansvaret för den allmänna ordningen och säkerheten vid skjutbanan. Det föreslås därför bli bestämt att den banansvarige ska underätta tillståndshavaren och den som gjort anmälan om de brister som den banansvarige har upptäckt. Mottagaren av informationen ska då vidta behövliga åtgärder.

Innan en skjutbana tas i bruk ska den banansvarige också kontrollera att banan är förenlig med skjutbanetillståndet eller skjutbaneanmälan och villkoren och bestämmelserna på basis av den. Vidare ska den banansvarige kontrollera att konstruktionerna vid banan möjliggör verksamhet som är förenlig med ordningsreglerna. Att den banansvarige har försäkrat sig om detta kan bekräftas till exempel genom att han eller hon gör en anteckning i tillståndshandlingen. Tillståndsmyndigheten eller den myndighet som tagit emot anmälan utför inte någon separat ibruktagningsinspektion.

Om den banansvarige upptäcker att det vid skjutbanan finns en sådan brist som innebär att användning av banan äventyrar hälsan, ska den banansvarige avbryta användningen av banan. Den banansvarige ska också kunna avbryta användningen partiellt, om det är en tillräcklig åtgärd för att avvärja faran. Verksamheten ska avbrytas på motsvarande sätt, om användningen av banan medför fara för utomståendes egendom. Skador som användningen av banan medför för den som driver

banan ska inte ens när de överskrider normal förslitning utgöra en förutsättning för att användningen av banan avbryts.

Den banansvarige ska underrätta tillsynsmyndigheten om avbrottet. Efter att ha fått underrättelsen ska tillsynsmyndigheten överväga om den ska vidta åtgärder enligt 7 § 2 och 3 mom. samt 8 § 3 mom. Syftet med bestämmelsen är att myndigheten på ett effektivt sätt ska få information om brister som orsakar fara.

Ett viktigt led i säkerheten vid skjutbanan är att användarna uppför sig på ett sätt som är förenligt med ordningsreglerna, tillståndsvillkoren och villkoren och bestämmelserna med anledning av skjutbaneanmälan. Verksamheten vid skjutbanan blir tryggare och säkrare, om banan används av personer som har rätt att använda den och som känner till reglerna och begränsningarna för användningen. Övervakning av användarna behövs också till exempel för att de tillståndsvillkor som regelmässigt uppställs i miljötillstånd och förpliktar till övervakning av mängden miljöbelastning ska uppfyllas.

Den som driver skjutbanan har rätt att besluta vem som får använda den. Rätt att använda banan baserar sig vanligen på exempelvis medlemskap i en skytteförening eller betalning av en avgift för att använda banan. Eftersom övervakningen av användarna också på de grunder som beskrivits ovan är viktig även med tanke på säkerheten vid banan, föreslås det en bestämmelse enligt vilken de som använder banan, på begäran för den banansvarige ska visa upp utredning över sin rätt skjuta där. Den banansvarige har då bara rätt att klarlägga om personen har rätt att använda banan. I praktiken kan detta påvisas med ett betalningskvitto, ett medlemskort eller någon annan motsvarande handling som påvisar tillståndet. Vid behov ska personen påvisa sin rätt även med en identitetshandling. Den banansvariges rätt omfattar även rätt att kontrollera att personens skjutvapen och de patroner han eller hon tänkt använda är sådana som får användas på banan. Bestämmelsen innebär inte att den banansvarige har rätt att kontrollera om personen har tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen.

Eftersom den banansvarige ska övervaka säkerheten vid banan, föreslås det att han eller hon ska ha rätt att avbryta skytteverksamheten vid banan om verksamheten äventyrar säkerheten eller strider mot villkoren eller bestämmelserna enligt skjutbanetillståndet, mot villkoren eller bestämmelserna med anledning av skjutbaneanmälan eller mot ordningsstadgan. Verksamheten ska avbrytas till exempel om det vid banan avfyras skott i en annan än den angivna skjutriktningen eller om det vid skytte används vapen vilkas användning strider mot ordningsstadgan.

Det har vanligen utsetts en skjutledare för skytteevenemang. Det kan inte krävas att den banansvarige ens i regel ska finnas på plats vid banan när den används. Det föreslås därför att om en skjutledare har utsetts för ett skytteevenemang, ska skjutledaren ha samma rättigheter som den banansvarige. Skjutledaren utses för ett evenemang med stöd av till exempel tävlingsreglerna, banans ordningsstadga eller skytteföreningens stadgar. Skjutledaren ska också kunna väljas genom ömsidigt beslut mellan dem som finns vid banan. I den föreslagna lagen ingår inga bestämmelser om hur skjutledaren ska utses.

11 §. Styrning, tillsyn och erhållande av information. I paragrafen föreslås bestämmelser om tillsyn och styrning som gäller olika typer av skjutbanor och om rättigheter att få uppgifter. Polisstyrelsen ska svara för den allmänna styrningen av och tillsynen över verksamheten. Polisstyrelsen ska också vara tillståndsmyndighet och den myndighet som behandlar anmälningar.

Enligt den föreslagna paragrafen ska polisen svara för tillsynen när det gäller den allmänna ordningen och säkerheten vid skjutbanorna och i deras närmaste omgivning. Varje polisinskrifning ska sköta övervakningen inom sitt område. Polisen ska dessutom övervaka att bestämmelserna enligt den föreslagna lagen, tillståndsvillkoren samt villkoren och bestämmelserna med anledning av skjutbaneanmälan iakttas. I praktiken utövas även denna tillsyn i första hand av den lokala polisinskrifningen. Eftersom den föreslagna lagen inte föreslås omfatta sådana hemfridskyddade platser som avses i 24 kap. 11 § i strafflagen, kan inte heller tillsynen med stöd

av den föreslagna paragrafen utsträckas till sådana platser.

Polisen ska ha rätt att uppställa temporära begränsningar för användningen av en skjutbana, om användningen medför uppenbar fara för säkerheten. Här handlar det om polisens beslut, och ett beslut innebär att faran är uppenbar.

På grund av det stora antalet användare och den mångsidiga verksamheten finns det behov av att särskilt övervaka sportskyttecentrumen. Det föreslås därför att utöver den tillsyn som den banansvarige utövar ska även Polisstyrelsen vid behov kunna kontrollera att ett sportskyttecentrum uppfyller kraven enligt den föreslagna lagen och att centrumet uppfyller tillståndsvillkoren. I egenskap av myndighet som utövar allmän tillsyn och styrning ska Polisstyrelsen bestämma tillsynsobjekten och tidsbestämma tillsynen särskilt för varje sportskyttecentrum.

Det föreslås att Polisstyrelsen trots bestämmelserna om sekretess ska ha rätt att få för tillsynen nödvändiga uppgifter. Rätten att få uppgifter ska begränsas till uppgifter som är nödvändiga uttryckligen för tillsynen, och tillsynen ska vara sådan tillsyn som explicit avses i den föreslagna lagen. Polisstyrelsen ska följaktligen inte med stöd av paragrafen ha rätt att få uppgifter för andra ändamål än för det tillsynsuppdrag som anges i lagen.

Polisstyrelsen ska kunna få uppgifter av innehavaren av skjutbanetillstånd, av den som gjort skjutbaneanmälan och av företrädarna för dessa. Polisstyrelsen har dessutom tillgång till uppgifter i polisens egna register. För tillsynen behöver Polisstyrelsen inte få sekretessbelagda uppgifter av till exempel andra myndigheter.

För det första föreslås det att Polisstyrelsen ska ha rätt att få uppgifter som gäller verksamheten vid banan. Som exempel kan nämnas uppgifter om antalet användare och skott vid banan samt om de skyttegrenar som utövas där. För det andra föreslås rätt att få uppgifter om beslut som gäller verksamheten vid skjutbanan. Dessa uppgifter är nödvändiga för till exempel planering av inriktningen av tillsynen, för bedömning av säkerheten vid banan och för bedömning av om skjutbanetillståndet eventuellt ska återkallas på grund av att verksamheten har upphört. Det

föreslås vidare att Polisstyrelsen ska ha rätt att få uppgifter om den som driver skjutbanan. Dessa uppgifter är nödvändiga för bedömning av lämpligheten. Polisstyrelsen ska dessutom ha rätt att trots bestämmelserna om sekretess få uppgifter om andra motsvarande omständigheter.

12 §. Planering av hur nätverket av skjutbanor ska utvecklas. Hobbyskytte kan utövas på ett tryggt sätt bara om det i regel försiggår på platser som reserverats för hobbyverksamheten och där det finns sådana konstruktioner som krävs för säkerheten och där andra behövliga skyddsåtgärder har genomförts.

Enligt jaktlagstiftningen ska jägare i vissa fall avlägga ett skjutprov för att få jakträtt. Jakt ska dessutom bedrivas så att djuren inte vållas onödigt lidande. Från dessa omständigheter kan man härleda att jägarna har lagstadgad skyldighet att värna om sina skyttefärdigheter. Reservister ska dessutom sköta sin kondition, varav god skyttekondition kan anses utgöra en del. Det är alltså av gemensamt intresse för skytteutövarna och samhället att det finns ett övergripande nätverk av skjutbanor som är säkra och trygga.

Landskapsförbunden ansvarar för utarbetandet av landskapsplanerna. Enligt den föreslagna 12 § ska varje landskapsförbund för sitt område göra upp en utvecklingsplan som innehåller en uppskattning av ett tillräckligt antal sportskyttecentrum och andra skjutbanor i landskapet och av förlägningsbehovet för dem. Utgångspunkten är att hobbyskytteutövarna ska kunna utöva skytte på skjutbanorna i landskapet utan att till följd av ett bristfälligt nätverk av skjutbanor bli tvungna att utöva skytte till exempel i sandtag eller någon annanstans i terrängen. Planen ska basera sig på antalet utövare i landskapet och fördelningen av antalet inom landskapet. För att utövarnas behov ska bli beaktade föreslås det bli bestämt att centrala jakt- och sport-skytteorganisationer ska höras när planen görs upp. Jaktvårdsföreningarna, som bland annat ska ordna skjutprov, och distriktsorganisationerna inom Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry är exempel på tänkbara jaktorganisationer som avses i den föreslagna bestämmelsen. Suomen Ampu-maurheiluliitto ry:s och Reserviläisurheiluli-

itto ry:s medlemsföreningar med verksamhet inom landskapet är sådana sportskytteorganisationer som ska höras när planen görs upp.

Planen utgör utredningsmaterial vid områdesplaneringen, exempelvis när landskapsplanen bereds. Syftet med bestämmelsen är att främja upprätthållandet av nätverket av skjutbanor samt att samordna användningen av skjutbanorna och den kringliggande områdesanvändningen.

En arbetsgrupp tillsatt av miljöministeriet har sammanställt en handledning som gäller miljötillstånd för skjutbanor (Suomen ympäristö 23/2012). Där ingår rekommendationer om bland annat planläggning av områden som omger skjutbanorna. De riktvärden som statsrådet angett för bullernivåer från skjutbanor med avseende på olika verksamhetsformer (STb 53/1997) inverkar på hur skjutbanor placeras i närheten av annan verksamhet och hur annan verksamhet placeras i närheten av skjutbanor.

13 §. Skjutbanebrott. I 41 kap. 7 a § i strafflagen föreslås bestämmelser om straff för den som utan tillstånd anlägger och driver en skjutbana och för den som utan anmälan anlägger och driver en skjutbana som används i mindre utsträckning. En hänvisningsbestämmelse tas in i den föreslagna skjutbanelagen.

14 §. Skjutbaneförseelse. Vissa sådana åtgärder som är mindre klandervärda än skjutbanebrott enligt 41 kap. 7 a § i strafflagen och som den som driver skjutbanan vidtar föreslås vara straffbelagda enligt den föreslagna 14 § i skjutbanelagen. Endast den som driver skjutbanan ska kunna vara gärningsman, inte till exempel den banansvarige eller de som använder banan. Gärningarna ska vara straffbelagda både som uppsåtliga och när de begåtts av grov oaktsamhet. Gärningarna ska kunna anses som så pass ringa att bötesstraff kan anses vara ett tillräckligt straff för överträdelserna.

Enligt 1 punkten ska det vara straffbart att bryta mot tillståndsvillkoren. Med stöd av 5 § 2 mom. i lagförslaget ska den myndighet som meddelar skjutbanetillstånd kunna förena tillståndet med bestämmelser och villkor som hänför sig till säkerheten vid banan. Eftersom det är av central betydelse för den allmänna ordningen och säkerheten vid skjutbanan och

i dess omedelbara närhet att villkoren och bestämmelserna iakttas, bör det vara straffbart att bryta mot dem.

Enligt den föreslagna 2 punkten ska det vara straffbart att bryta mot de villkor och bestämmelser som myndigheten ställt och utfärdat med anledning av skjutbaneanmälan. Enligt 8 § 2 mom. i lagförslaget ska den myndighet som tar emot en anmälan som gäller en skjutbana som används i mindre utsträckning kunna förena skjutbaneverksamheten med villkor och bestämmelser. I fråga om bestämmelserna och villkoren enligt ett tillstånd och i fråga om villkoren och bestämmelserna med anledning av en anmälan hänvisas det till motiveringen till 5 § 2 mom. och 8 § 2 mom.

15 §. Ändringssökande. I beslut som en myndighet har meddelat med stöd av den föreslagna lagen ska ändring få sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Ändring ska sökas i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). För andra än ärenden av tvångsmedels- och sanktionsnatur ska det förutsättas besvärstillstånd för att ändring ska få sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Återkallelse av tillstånd och förbudande av verksamhet är ärenden som faller utanför systemet med besvärstillstånd.

Ett beslut som gäller återkallelse av ett skjutbanetillstånd eller förbudande av skjutbaneverksamhet kan grunda sig på antingen en brist av teknisk natur som hänför sig till säkerheten vid banan, olämplighet hos den som driver banan eller avsaknad av en banansvarig. I dessa situationer finns det risk för att skjutbanan eller verksamheten där medför fara för dem som använder banan eller för utomstående. Det föreslås därför att ett beslut av detta slag ska verkställas även om det överklagas. Besvärsmyndigheten ska ha möjlighet att förbjuda att beslutet verkställs.

Beslut som myndigheten kan meddela med stöd av den föreslagna lagen är beslut om skjutbanetillstånd enligt 5 §, beslut om återkallelse av skjutbanetillstånd enligt 7 § och beslut om villkor eller bestämmelser med anledning av skjutbaneanmälan enligt 8 § samt polisens beslut om temporära begränsningar enligt 11 §.

16 §. Närmare bestämmelser. För att skjutbanelagen ska kunna verkställas på ett effek-

tivt och smidigt sätt behövs det närmare bestämmelser om både hur skjutbanetillstånd ska sökas och hur skjutbaneanmälan ska göras. För att skjutbanorna ska kunna övervakas effektivt behövs det dessutom närmare bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet. Utöver statsrådets förordning ska det ytterligare genom inrikesministeriets förordning få utfärdas närmare bestämmelser om de blanketter som ska användas.

Genom förordning av statsrådet ska det få utfärdas bestämmelser för det första om innehållet i ansökan som gäller skjutbana, det vill säga hurdana uppgifter sökanden ska uppge i ansökan. Genom förordning av statsrådet ska det för det andra på motsvarande sätt få utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i skjutbaneanmälan. Det är meningen att bestämmelserna ska styra den som gör ansökan och den som gör anmälan. Vidare garanterar bestämmelserna att myndigheten kan behandla ansökan eller anmälan snabbt genom att de säkerställer att behövliga uppgifter fås med en gång när ansöknings- eller anmälningshandlingarna tas emot.

I en ansökan som gäller skjutbanetillstånd och i en anmälan som gäller en skjutbana som används i mindre utsträckning är det i praktiken omöjligt att ta med alla uppgifter som behövs för behandlingen av ärendet, och i själva verket kommer en betydande del av uppgifterna att lämnas som bilagor. Det föreslås därför att också när det gäller innehållet i dessa handlingar, det vill säga vilka uppgifter som ska framgå av bilagorna, ska närmare bestämmelser få utfärdas genom förordning av statsrådet. Motiveringen till denna bestämmelse om bemyndigande är densamma som i fråga om ansökningarna och anmälingarna.

Enligt den föreslagna 9 § ska varje skjutbana ha en ordningsstadga. Det föreslås att innehållet i ordningsstadgan ska anges i den paragrafen, närmare bestämt grunderna för innehållet. Enligt förslaget ska bestämmelser om det detaljerade innehållet i ordningsstadgan få utfärdas genom förordning av statsrådet. För att agerandet bland dem som använder banan ska kunna styras effektivt genom ordningsstadgan bör den vara synlig för an-

vändarna. Det föreslås därför att närmare bestämmelser om hur ordningsstadgan ska vara framlagd vid banan ska få utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om uppgifterna för den banansvarige föreslås i 10 §. Den banansvarige ska övervaka att skjutbanan är säker. Dessutom ska han eller hon övervaka att ordningsstadgan samt tillståndsvillkoren eller myndighetens villkor och bestämmelser med anledning av skjutbaneanmälan iakttas vid banan. Vidare föreslås det att en skjutbana inte ska få tas i bruk innan den banansvarige har säkerställt att skjutbanan uppfyller kraven enligt skjutbanetillståndet eller kraven med anledning av skjutbaneanmälan och att bankonstruktionerna möjliggör verksamhet som är förenlig med ordningsreglerna. Närmare bestämmelser om den banansvariges övervakning ska få utfärdas genom förordning av statsrådet. Det kan behövas närmare bestämmelser om vad som ska övervakas och om hur ofta kontroller som hänför sig till övervakningen ska genomföras med beaktande av till exempel skjutbanans läge, typ och storlek.

Enligt förslaget ska närmare bestämmelser om de blanketter som behövs för ansökan om tillstånd och för anmälan och i samband med andra åtgärder få utfärdas genom förordning av inrikesministeriet vid behov.

17 §. *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.* I lagen föreslås en normal ikraftträdandebestämmelse.

För tydlighetens skull tas det in en bestämmelse om att genom lagen upphävs den nådiga förordningen av den 4 december 1915 angående inköp och innehavande af skjutvapen och skjutförnödenheter samt angående inrättande och underhåll af skjutbanor (92/1915) samt kejsrerliga senatens för Finland beslut av den 25 juli 1916 angående handel med skjutvapen och skjutförnödenheter, innehavande och bärande af skjutvapen samt inrättande och underhåll af skjutbanor (52/1916).

De nuvarande tillstånd som hänför sig till skjutbaneverksamhet har meddelats med stöd av senatens förordning angående inrättande och underhåll af skjutbanor. Förordningen trädde i kraft 1915, och i Finland finns det inga skjutbanor som är äldre än så. Innehållet

i förordningen är bristfälligt jämfört med innehållet i den föreslagna lagen. Det föreslås att dessa tillstånd som meddelats med stöd av tidigare lagstiftning ska förbli i kraft. Tillstånden behöver inte behandlas på nytt eftersom även de berörda banorna ska ha en banansvarig och en ordningsstadga senast inom två år från den nya lagens ikraftträdande. Eftersom skjutbanor nästan utan undantag drivs som hobbyverksamhet i Finland behövs det en tillräckligt lång övergångsperiod för att utse en banansvarig och upprätta en ordningsstadga. Enligt förslaget ska tidsfristen vara två år.

Bestämmelserna i den föreslagna lagen ska tillämpas på upphörande av giltigheten för samt på återkallelse och övervakning av skjutbanetillstånd som meddelats före den föreslagna lagens ikraftträdande. Detta är nödvändigt för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet. Annars skulle merparten av skjutbanorna i Finland falla utanför den moderna tillsynen.

Enligt senatens förordning har exempelvis inte en kommun kunnat meddelas tillstånd, och för att få tillstånd har man därför tvingats utforma konstgjorda arrangemang där tillstånd har sökts exempelvis av någon tjänsteinnehavare i stället för av själva kommunen. Detta medför ansvarsproblem och försvårar tillsynen. Det föreslås en övergångsperiod på två år för att undanröja de konstgjorda arrangemangen. Inom övergångsperioden kan man ansöka om att tillståndet överförs på den faktiska huvudmannen. Tillståndsansökan ska då behandlas avgiftsfritt. En förutsättning ska vara att verksamheten vid banan inte förändras. Motsvarande förfarande föreslås i fråga om anmälningar som gäller skjutbanor som används i mindre utsträckning.

1.2 Skjutvapenlagen

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att bestämmelser om tillståndspflicht och anmälningsplicht för effektiva luftvapen ska tas in i skjutvapenlagen. Motsvarande gäller redan för gassprayer. En definition av effektivt luftvapen tas in i en ny 2 a §.

Alla bestämmelser i skjutvapenlagen ska inte tillämpas på effektiva luftvapen. Det beror framför allt på att det inte föreslås någon

kategorisering av luftvapnen i olika vapentyper och på att det inte föreslås några bestämmelser om att vapendelarna i luftvapen ska vara beroende av tillstånd. Det används inte patroner i luftvapnen, och det föreslås inte heller någon reglering som gäller deras projektiler. Den som ansöker om tillstånd att förvärva ett luftvapen ska inte heller behöva genomgå något lämplighetstest. De bestämmelser som gäller skytteinstruktörer och de bestämmelser som gäller påvisande av aktiv hobbyverksamhet ska inte tillämpas på innehavare av tillstånd som gäller luftvapen. I motsats till vad som gäller för skjutvapen finns det inte några internationella märkningskrav som gäller för luftvapen. I praktiken förses de inte heller i normala fall med tillverkningsmärkning. Det föreslås därför att endast kravet på identifieringsnummer enligt skjutvapenförordningen ska tillämpas på luftvapen, inte kraven på tillverknings-, import- och tilläggsmärkning enligt 110 a–110 c § i skjutvapenlagen. Luftvapen omfattas inte heller av tillämpningsområdet för konventionen om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (FördrS 40/1984). På grund av det ska inte 110 §, som gäller besiktning som hänför sig till säkerhet vid användning, tillämpas på luftvapen. Eftersom utförelse, överföring från Finland och kommersiell transitering av effektiva luftvapen inte kommer att övervakas, ska inte 32, 33, 35, 35 a eller 36 § tillämpas på effektiva luftvapen. Också de bestämmelser i skjutvapenlagen som gäller enbart gassprayer faller utanför tillämpningsområdet.

Förvaring av gassprayer behöver inte regleras lika detaljerat som förvaring av egentliga skjutvapen och effektiva luftvapen. Det föreslås därför att 2 mom. ändras så att förvaring av gassprayer omfattas av den grundläggande bestämmelsen i 105 §, enligt vilken den som innehar ett skjutvapen, en vapendel, patroner och särskilt farliga projektiler ska ta hand om skjutvapnet, vapendelen, patronerna och de särskilt farliga projektilerna så att det inte finns risk för att de kommer i händerna på obehöriga. De föreslagna bestämmelserna i 106 och 106 b § ska inte tillämpas på gassprayer. Däremot ska de föreslagna bestämmelserna om bärande och transport i 106 a § 1 mom. i likhet med gällande reglering till-

lämpas även på gassprayser. Bestämmelser om förvaring av gassprayer föreslås dessutom i fråga om vapennäringsidkare exempelvis i 20 § 3 mom. och i fråga om sammanslutningar i 55 b § 2 mom.

2 a §. Effektiva luftvapen. Med luftvapen avses vapen där kulans energi produceras genom trycket från komprimerad luft eller någon annan gas till skillnad från egentliga skjutvapen där trycket åstadkoms med hjälp av brinnande drivmedel. Komprimerad luft eller någon annan komprimerad gas kan tillföras vapnet med kraften från en fjäder på vapnet eller från en tryckbehållare eller en tryckpatron. Det föreslås att bara de effektivaste luftvapnen ska omfattas av regleringen, det vill säga luftvapen med en effekt som motsvarar effekten hos egentliga skjutvapen. Hos sådana luftvapen är pipans minsta inre diameter över 6,35 millimeter.

Som effektiva luftvapen betraktas inte, oavsett kalibern, sådana luftvapen som är avsedda att använda bara andra än metallkulor. Som exempel kan nämnas sådana vapen med plastkulor (airsoftvapen) och sådana vapen med färgkulor (paintballvapen) som inte är avsedda att också använda metallkulor eller metallprojektiler.

Luftvapen där pipans minsta inre diameter är över 6,35 millimeter har tillverkats redan mycket länge. Oavsett pipans diameter har gamla luftvapen en svag effekt. Dessutom har gamla luftvapen en sådan konstruktion som innebär att den ursprungliga effekten inte kvarstår i årtionden. Moderna luftvapen som uppfyller den föreslagna definitionen av effektivt luftvapen har tillverkats endast under de senaste decennierna. Det föreslås därför att definitionen av effektivt luftvapen ska innehålla en tidsgräns så att som effektiva luftvapen ska betraktas bara sådana luftvapen som i övrigt uppfyller definitionen och som har tillverkats 1950 eller därefter.

5 §. Patroner. I 3 mom. och i 106 § 4 mom. hänvisas det till lagen om explosionsfarliga ämnen (263/1953). Den lagen har upphävts genom lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). Eftersom det föreslås att 106 § 4 mom. med uppdaterad laghänvisning ska bli 106 b § föreslås motsvarande ändring av laghänvisningen i 5 § 3 mom.

11 §. Gasspray. Gasspray är avsedd att förlama den som den används mot. Sprayen påverkar slemhinnorna i munnen och andningsorganen samt ögonen. För att förlamning ska uppnås måste sprayen innehålla effektiva beståndsdelar. Eftersom gasspray är avsedd att användas mot en annan människa eller i vissa fall mot ett djur, får beståndsdelarna inte vara sådana att de förorsakar bestående skador till den som sprayen används mot. Skador kan förutom av de verksamma ämnena orsakas även av andra ämnen i sprayen, såsom drivgaser och ämnen som ska förhindra att innehållet förstörs. Det föreslås därför att ett nytt 2 mom. ska fogas till 11 §. Enligt det nya momentet ska gassprayer till sitt innehåll vara sådan att det kan antas att gassprayer inte orsakar bestående skador hos den som är föremål för användningen. Om inte den som är föremål för användningen skadas, kommer inte heller utomstående att skadas. Det är därför onödigt att nämna utomstående i bestämmelsen.

Bestämmelsen ska gälla för införsel och överföring av gassprayer till Finland. Den ska gälla för införsel i såväl kommersiellt som privat syfte. Till Finland har det i synnerhet från Ryssland förts in sprayer med hälsofarliga verksamma ämnen och annat hälsofarligt innehåll. Införsel är beroende av tillstånd, men det räcker med att importören har ett tillstånd för gassprayer och att den spray som förs in inte står i strid med eventuella tillståndsvillkor. Den föreslagna begränsningen ska förutom införsel och överföring också gälla saluföring av sprayer i Finland. Bestämmelsen innebär att begränsningen utvidgas till att omfatta även gassprayer som tillverkats i Finland. Begränsningen riktar inte direkt till sprayer tillverkade i Finland för att den inte i praktiken ska begränsa möjligheterna att låta testa säkerheten hos sprayerna.

Närmare bestämmelser om hurdana gassprayer som ska anses vara sådana att användningen av dem inte medför fara för den berörda personen ska få utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser ska få utfärdas för det första om de ämnen som ingår i gassprayer och om deras maximikoncentrationer. Bestämmelserna ersätter den nuvarande begränsningen av koncentrationer

baserad på tillståndspraxis. Bestämmelser ska få utfärdas om såväl verksamma ämnen som andra ämnen i sprayen, exempelvis drivgaser. Om det behövs ska närmare bestämmelser få utfärdas också om hur säkerheten vid användning av sprayen ska påvisas. Här kan det handla om till exempel en försäkrans tillverkaren eller ett intyg utfärdat av ett utomstående organ.

14 §. Näring i vapenbranschen. Det föreslås att förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska fogas till förteckningen över olika former av näring i vapenbranschen. Skjutvapen ska få förvaras också med stöd av näringstillstånd som berättigar till handel eller tillverkning eller modifiering i kommersiellt syfte. Detta konstateras explicit i det föreslagna 106 § 3 mom. Det är meningen att ändringen ska göra det möjligt att erbjuda kommersiell förvaringservice utan att det samtidigt idkas även någon annan näring i vapenbranschen. Den som tillhandahåller kommersiell förvaringservice ska omfattas av skjutvapenlagens bestämmelser om vapennäring. Tillståndshavaren ska till exempel vara lämplig att idka näringen och det ska finnas en ansvarig person för verksamheten. Dessutom ska de lokaler där vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler förvaras ha godkänts av polisen, och de personer som hanterar föremålen ska ha vapenhanterings-tillstånd.

Det föreslås att i kommersiellt syfte bedrivna skjutbaneverksamhet och utbildning i användningen av skjutvapen ska upphävas som former av näring i vapenbranschen. Tillsyn över kommersiella skjutbanor kommer att ordnas tillräckligt effektivt redan med stöd av den föreslagna skjutbanelagen. Lämpligheten hos den som ansöker om tillstånd eller hos den som gör anmälan kommer att bedömas när skjutbanetillstånd söks eller anmälan om skjutbana görs. Säkerheten vid banan bedöms dessutom också som helhet vid dessa förfaranden. Det ska tillsättas en banansvarig som ska övervaka både säkerheten hos bankonstruktionerna och säkerheten vid användning. Skjutbanetillståndet ska kunna återkallas, om skjutbanan inte längre är trygg och säker. Dessutom ska polisen övervaka skjutbanorna.

Utbildning i användningen av skjutvapen upphävs som en separat form av vapennäring. Utbildning i användningen är nästan helt och hållet inriktad på dem som arbetar inom den privata säkerhetsbranschen. Den utbildning som riktas till dem ska vara utbildning i enlighet med lagen om privata säkerhetstjänster. Dessutom kan utbildning i användningen av egentliga skjutvapen övervakas som ett led i tillsynen över skjutbanorna.

18 §. Tillståndsplikt. Det föreslås att ett omnämnande av kommersiell förvaring av skjutvapen ska fogas till förteckningen över tillståndspliktig verksamhet i 1 punkten. Detta behövs för tydlighetens skull för att ordalydelsen ska motsvara det som föreslås i 14 §. Enligt 13 § 4 punkten avses med innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler bland annat förvaring av sådana. Ändringen breddar följaktligen inte tillståndsplikten eftersom innehav enligt gällande lagstiftning är beroende av tillstånd med de undantag som anges i 17 och 19 §.

Det föreslås dessutom att 3 och 4 punkten i 1 mom. ska upphävas. I fråga om motiveringen hänvisas det till denna del till motiveringen till 14 §.

19 §. Undantag från tillståndsplikten. Det föreslås att en ny 8 punkt, som gäller undantag för effektiva luftvapen, ska fogas till 1 mom. Utförsel, överföring från Finland till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen samt kommersiell transitering av effektiva luftvapen ska enligt förslaget inte omfattas av tillståndsplikten. De effektiva luftvapens eldkraft, deras dåliga användbarhet i olika konflikter på grund av deras funktionsprincip samt deras jämfört med egentliga skjutvapen kortare effektiva skottvidd innebär att de till sina egenskaper på det hela taget är sådana att det inte finns något utrikes- eller säkerhetspolitiskt behov av att övervaka utförseln eller transiteringen av dem. Inte heller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i Finland förutsätts det att dessa åtgärder övervakas. Övervakning av utförsel, kommersiell transitering och överföring från Finland kan övervakas tillräckligt effektivt genom övervakning som genomförs av motagarstaten.

Inte heller förvärv och innehav av effektiva luftvapen ska vara beroende av tillstånd, om

personen har ett tillstånd som berättigar honom eller henne att inneha ett skjutvapen. Det har ingen betydelse för vilket slags skjutvapen tillståndet att inneha ett skjutvapen har meddelats. Tillståndet ska dock ha meddelats för innehav av uttryckligen ett skjutvapen som avses i 2 § 1 mom. i skjutvapenlagen, vilket innebär att undantaget inte gäller tillstånd som berättigar till innehav av en gasspray eller en vapendel.

I de fall som avses i den föreslagna 8 punkten ska den som förvärvat sig ett effektivt luftvapen lämna in en anmälan till polisinspektionen i enlighet med den föreslagna 70 §. Den som överlätit ett effektivt luftvapen ska göra en anmälan om överlåtelse enligt 89 §.

20 §. Näringstillstånd i vapenbranschen. Det föreslås att paragrafen ändras så att förvaring av skjutvapen fogas till 1 mom. 1 punkten som en sådan form av verksamhet för vilken det kan beviljas näringstillstånd i vapenbranschen. Ändringen hänför sig till de föreslagna ändringarna av 14 § 3 och 4 punkten samt 18 § 1 mom., och till denna del hänvisas det till motiveringen till de lagrummen.

Det föreslås att i kommersiellt syfte bedrivna skjutbaneverksamhet och i kommersiellt syfte bedrivna utbildning i användningen av skjutvapen ska strykas bland de former av verksamhet enligt 1 mom. för vilka näringstillstånd kan meddelas. Ändringen hänför sig till de föreslagna ändringarna av 14 § 1 mom. samt 18 § 1 mom. 3 och 4 punkten, enligt vilka det föreslås att i kommersiellt syfte bedrivna skjutbaneverksamhet och i kommersiellt syfte bedrivna utbildning i användningen av skjutvapen ska strykas i förteckningen över olika former av idkande av vapenningar som är beroende av tillstånd. I fråga om motiveringen hänvisas det till motiveringen till 14 §.

34 §. Kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen. Eftersom införsel och överföring av effektiva luftvapen till Finland i kommersiellt syfte blir beroende av tillstånd föreslås det att 34 §, som gäller införsel av gassprayer i kommersiellt syfte, ändras så att den gäller även effektiva luftvapen. Det är ändamålsenligt att tillägget tas in uttryckligen i denna paragraf, som gäller kommersiell införsel och överföring till Fin-

land av uttryckligen gassprayer, eftersom både gassprayer och effektiva luftvapen är sådana föremål som inte omfattas av vapendirektivets tillämpningsområde. För båda dessa gäller att det ska meddelas införseltillstånd för överföring av dem från en annan EU-medlemsstat till Finland. Benämningen på tillståndet ändras så att den lyder kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt.

40 §. Tullens anmälningsskyldighet. Det föreslås att bestämmelsen om Tullens anmälningsskyldighet ändras med anledning av ändringen av 34 § så att det föreskrivs att Tullen ska anmäla även införsel av effektiva luftvapen som sker med ett kommersiellt införseltillstånd för effektiva luftvapen. Samtidigt ändras myndighetens namn från tullverket till det nuvarande namnet Tullen i enlighet med 1 § i lagen om Tullens organisation (960/2012).

55 b §. Förutsättningar för meddelande av tillstånd för gassprayer. I 1 mom. ingår en förteckning över de godtagbara användningssyften för vilka tillstånd för gassprayer kan meddelas. Det föreslås att fördrivning av djur ska tas in som ett nytt godtagbart användningssyfte. De som för sitt yrke eller annars regelbundet rör sig i ödemarksområden kan behöva ett tillstånd i detta syfte, om man vet att stora rovdjur rör sig i området. En annan tänkbar grupp av tillståndshavare är de som regelbundet handskas med farliga husdjur. Användningssyftet har ett nära samband med det skyddande av den personliga integriteten som avses i 3 punkten. Genom en separat punkt framhävs möjligheten att meddela tillstånd i syfte att fördriva djur och kravet att det i det fall som avses i punkten ska finnas särskilda skäl för att en person ska meddelas tillstånd. Ett sådant skäl finns när någon regelbundet befinner sig i situationer där han eller hon kan konfronteras med stora rovdjur eller farliga husdjur. Exempelvis svamplockning eller bärplockning med karaktär av hobby innebär inte att det finns sådana särskilda skäl som avses i lagrummet.

70 §. Anmälan om och uppvisande av vapendelar och effektiva luftvapen. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 19 § 1 mom. 8 punkten ska det inte krävas tillstånd för för-

värv av ett effektivt luftvapen, om förvärvaren har rätt att inneha ett skjutvapen. För att säkerställa en effektiv övervakning ska polisen dock föra register över effektiva luftvapen och innehavare av sådana. Det föreslås därför att den som förvärvat ett effektivt luftvapen, inom 30 dagar från förvärvet ska anmäla förvärvet till polisen. För att säkerställa att de uppgifter som förs in i registret är korrekta föreslås det att det effektiva luftvapnet ska visas upp för polisen i samband med att anmälan görs. Den föreslagna regleringen i fråga om effektiva luftvapen motsvarar det som i den gällande paragrafen föreskrivs i fråga om vapendelar.

För tydlighetens skull föreslås det att bestämmelserna om anmälningsrätt i 1 mom. delas upp i två punkter. Innehållet i 1 punkten, som gäller vapendelar, kvarstår oförändrat i sak.

87 §. Utlåning av skjutvapen och vapendelar. Det föreslås att en bestämmelse om utlåning av ett effektivt luftvapen ska fogas till 1 mom. som en ny 12 punkt. Eftersom det ska bli möjligt att förvärva och inneha ett effektivt luftvapen med tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, föreslås det i analogi med detta att den som innehar ett effektivt luftvapen ska ha rätt att låna ut det till någon som har rätt att inneha ett skjutvapen. Det ska naturligtvis vara möjligt att låna ut vapnet även till någon som har rätt att inneha ett effektivt luftvapen, förutsatt att personen har meddelats tillstånd uttryckligen till innehav av ett effektivt luftvapen.

Med anledning av att en ny 12 punkt fogas till paragrafen föreslås det att 11 punkten ändras tekniskt så att den avslutas med kommatecken och ordet ”och” i stället för med punkt.

103 §. Skjutvapenförseelse. Enligt den gällande 6 punkten är det straffbart att försumma skyldigheten att göra anmälan om en vapendel enligt 70 §. Eftersom det föreslås att 70 § ska ändras så att anmälan enligt den paragrafen i vissa fall ska göras även när det gäller förvärv av ett effektivt luftvapen, föreslås det att 6 punkten ändras så att också försummelse av skyldigheten att göra anmälan om förvärv av ett effektivt luftvapen ska vara straffbart som skjutvapenförseelse. Skyldigheten att göra anmälan ska gälla sådana fall

där personens rätt att förvärva och inneha ett effektivt luftvapen baserar sig på att han eller hon har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen.

106 §. Förvaring. Bestämmelserna om förvaring, bärande och transport av skjutvapen ingår i paragrafen så att 1 och 2 mom. gäller förvaring och 3 mom. bärande och transport. I 4 mom. ingår en hänvisningsbestämmelse om transport av patroner där det hänvisas till lagen om explosionsfarliga ämnen, till lagen om transport av farliga ämnen och till bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av dem. I den gällande skjutvapenlagen finns inga särskilda bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Enligt 105 § har den som innehar dessa föremål en allmän skyldighet att ta hand om dem så att det inte finns risk för att utomstående kommer åt dem. Det föreslås inga ändringar av 105 §.

Det föreslås att bestämmelserna om förvaring av skjutvapen och vapendelar ska ändras. Dessutom föreslås det att bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen ska fogas till lagen. Lagtekniskt genomförs detta så att bestämmelserna om förvaring av skjutvapen kvarstår i 106 § och så att det till lagen fogas en ny 106 a § där det föreskrivs om bärande, transport och tillfällig förvaring av skjutvapen. Innehållet i bestämmelserna om bärande och transport i 106 § 3 mom. i gällande lag kvarstår oförändrat men bestämmelserna tas in som 1 mom. i den nya 106 a §. Det föreslås likaså att hänvisningsbestämmelsen i 106 § 4 mom. i gällande lag med oförändrat innehåll i sak men med uppdaterade hänvisningar blir en ny 106 b §.

I det föreslagna 106 § 1 mom. föreskrivs det om var ett skjutvapen får förvaras annat än tillfälligt. Ett skjutvapen ska kunna förvaras för det första i tillståndshavarens stadigvarande bostad eller på något annat ställe där tillståndshavaren varaktigt vistas. Ett sådant annat ställe kan utgöras av till exempel familjens andra bostad när den används permanent. De ställen som nämns i den föreslagna 1 punkten står under tillståndshavarens och hans eller hennes familjemedlemmars regelbundna uppsikt, även om det är självklart att övervakningen inte är kontinuerlig. För en

utomstående är det dock svårt att på förhand veta när och hur länge bostaden står tom. Bostaden kan därför betraktas som en säker förvaringsplats. I dessa fall har tillståndshavaren dessutom regelrätt kontroll över förvaringen. Utöver det att förvaringsplatsen kan finnas i den stadigvarande bostaden eller på något annat ställe där personen varaktigt vistas kan den finnas i ett utrymme som är nära anknutet till dessa utrymmen. En förutsättning är att utrymmet då med avseende på skyddsnivå och förutsättningar för tillsyn motsvarar den stadigvarande bostaden eller ett annat ställe som används för varaktig vistelse. Ett garage eller något annat motsvarande utrymme i anslutning till bostaden kan vara ett sådant utrymme. Fristående garage- och lagerbyggnader är däremot inte sådana utrymmen som avses i förslaget. Det finns i regel sämre möjligheter att övervaka dem än utrymmen som är nära anknutna till bostaden. Ett utrymme har en skyddsnivå som motsvarar skyddsnivån för en bostad, om låssystemet och skal-skyddet i övrigt motsvarar den typiska skyddsnivån för bostäder.

På grund av tillståndshavarens bostads- eller livssituation kan det vara säkrast och mest ändamålsenligt att skjutvapnet förvaras någon annanstans än på ett ställe som avses i 1 punkten. Den föreslagna 2 punkten möjliggör förvaring hos en person som har rätt att låna det skjutvapen som ska förvaras. Rätten att förvara avgörs således med stöd av 87 §. Skjutvapnet ska då förvaras på ett ställe eller i ett utrymme som avses i 1 punkten. Den föreslagna bestämmelsen behövs också för att låntagare ska kunna förvara de skjutvapen som de har lånat.

I den föreslagna 3 punkten ingår en bestämmelse enligt vilken skjutvapen och vapendelar alltid kan förvaras också i besittning hos en vapennäringsidkare som har tillstånd till handel med, förvaring, tillverkning samt reparation och modifiering av skjutvapen i kommersiellt syfte. Det föreslås att förvaring av skjutvapen i kommersiellt syfte ska fogas till lagen som en ny form av näring i vapenbranschen. Förvaring av detta slag kan behövas till exempel under den tid en person vistas på annan ort på grund av arbete eller studier eller under tiden för kommendering utomlands. Ett tillfälligt behov kan uppkomma

också på grund av flyttning eller reparationsarbeten i bostaden eller av någon annan motsvarande orsak. Enligt 116 § 1 mom. i skjutvapenlagen ska polisen inspektera förvaringslokalerna för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler hos den som ansöker om näringstillstånd i vapenbranschen. En ny inspektion ska göras om ändringar sker i förvaringslokalerna. Enligt momentet ska polisen dessutom minst en gång per år inspektera förvaringslokalerna för de i området verksamma vapennäringsidkarna. I samband med denna årliga inspektion granskas även de register som förs med stöd av 25 § 1 mom. i skjutvapenlagen och vapennäringsidkarens bokföring och inspekteras lagren. Enligt förslaget ska 116 § 1 mom. ändras så att det uttryckligen nämns att förvaringslokalerna ska vara inbrottssäkra. Ändringen behövs med anledning av att det med stöd av 119 § 2 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen genom förordning av inrikesministeriet får utfärdas närmare bestämmelser om tekniska skyddskonstruktioner som krävs vid förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt förfarandet vid bedömning av konstruktionerna. Inspektions- och granskningsrätten, kravet enligt 116 § på att förvaringslokalerna ska vara säkra och bemyndigandet enligt 119 § att utfärda förordning är tillräckliga för att garantera att vapennäringsidkarnas förvaringslokaler är trygga och säkra. I 106 § behövs det därför inte tas in några särskilda krav som gäller vapennäringsidkarnas förvaring av skjutvapen.

Den föreslagna 4 punkten möjliggör förvaring av skjutvapen även i förvaringslokaler som godkänts av polisinrättningen. Innehållet i punkten motsvarar i sak den gällande regleringen.

Enligt 106 § i gällande lag finns det tre alternativa sätt att förvara ett skjutvapen: under lås, inlåst eller så att en vapendel som hör till skjutvapnet förvaras separat. Dessutom innehåller paragrafen en allmän bestämmelse enligt vilken skjutvapnen och vapendelarna inte heller då de förvaras på detta sätt får förvaras på ett sådant ställe från vilket de lätt kan stjälas. Det föreslås att denna grundläggande reglering ändras så att det inte längre ska vara tillåtet att förvara en vapendel som hör till

vapnet separat utan låssystem. Däremot ska det vara tillåtet att förvara skjutvapen på det sätt som beskrivs närmare längre fram så att en vapendel som hör till vapnet förvaras separat så att vapendelen är under lås eller inlåst och de övriga delarna av vapnet förvaras så det inte är lätt att stjäla dem eller olovligen ta dem i bruk.

Enligt gällande lydelse i 106 § 2 mom. är det en förutsättning för förvaring att skjutvapnen och vapendelarna inte förvaras på ett sådant ställe från vilket de lätt kan stjälas. I tillståndshavarens bostad kan det bo och vistas personer som inte har rätt att inneha ett skjutvapen eller en vapendel. Sådana personer har vanligen inte för avsikt att stjäla det skjutvapen eller den vapendel som förvaras, men de kan ta i bruk skjutvapnet eller vapendelen. Exempelvis barn som befinner sig i bostaden kan börja leka med skjutvapen som de kommit över. Det föreslås därför att bestämmelsen preciseras så att det enligt det föreslagna 2 mom. inte heller ska vara tillåtet att förvara skjutvapen eller vapendelar så att det är lätt att olovligen ta dem i bruk. Det kan vara lätt att olovligen ta ett skjutvapen eller en vapendel i bruk till exempel när dess låssystem eller låset till förvaringslokalen utan problem kan öppnas med ett föremål som normalt används eller förvaras i hushållet eller om det är lätt att få tag på nyckeln.

I fortsättningen ska ett skjutvapen förvaras antingen i ett sådant säkerhetsskåp som fastställts genom förordning av inrikesministeriet eller inlåst eller annars under lås så att det inte är lätt att stjäla skjutvapnet eller olovligen ta det i bruk. Eftersom det är viktigt för vapensäkerheten att skjutvapen förvaras omsorgsfullt och säkert, nämns säkerhetsskåp som ett förvaringsalternativ också i det föreslagna 2 mom., som utgör grunden för bestämmelserna om förvaring. De övriga alternativen utgörs av de förvaringssätt som också ingår i gällande lag, det vill säga förvaring inlåst eller annars under lås. Att skjutvapen förvaras inlåsta innebär inte förvaring på ett sådant ställe som visserligen är försett med en låst dörr men där det vistas människor. Exempelvis en bostad eller ett sådant rum i bostaden som används för boende uppfyller följaktligen inte förvaringskraven enligt 2 mom. Det föreslås inte några ändringar i frå-

ga om den gällande reglering som gäller förvaring av skjutvapen inlåsta eller under lås.

I stället för att förvara hela skjutvapnet i ett säkerhetsskåp, inlåst eller annars under lås ska man kunna förvara det så att någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras på detta sätt och de övriga vapendelarna så att det inte går att stjäla dem och inte är lätt att ta dem i bruk. I praktiken innebär detta att de övriga vapendelarna ska förvaras så att de är väl dolda.

I samband med den ändring (124/2011) av skjutvapenlagen som trädde i kraft den 13 juni 2011 blev bland annat stommar till vapen och ljuddämpare beroende av tillstånd. Eftersom vapnets användbarhet inte påverkas av att ljuddämparen avlägsnas, föreslås det att bestämmelsen preciseras så att ljuddämparen inte kan vara en sådan vapendel som förvaras separat.

I det föreslagna 3 mom. uppställs det för vissa fall förvaringskrav som är striktare än enligt 2 mom. I de fall som nämns i momentet ska skjutvapen alltid förvaras antingen i ett säkerhetsskåp som fastställts genom förordning av inrikesministeriet eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen. Bestämmelsen kvarstår oförändrad till den del det förutsätts att redan ett enda särskilt farligt skjutvapen ska förvaras i ett säkerhetsskåp eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att om flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska de förvaras i ett säkerhetsskåp som fastställts genom förordning av inrikesministeriet eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen. Till skillnad från den gällande bestämmelsen beaktas alla skjutvapen som ska förvaras, inte bara pistoler, revolverar, gevär med självladdande enkelskott eller andra skjutvapen av skjutvapentyp med självladdande enkelskott. Även effektiva luftvapen inkluderas.

Enligt den föreslagna 106 § ska skjutvapen förvaras så att det inte finns risk för att någon annan olovligen kommer åt att använda dem. Om flera tillståndshavare bor i samma bostad, ska deras vapen förvaras så att ingen av tillståndshavarna kommer åt sådana vapen som de inte har rätt att inneha. Om vapnen förvaras i samma vapenslåp, ska nycklarna få innehas uteslutande av den person som på

basis av sina tillstånd till innehav och sin rätt att låna har rätt att inneha alla vapen som finns i skåpet.

106 a §. *Bärande och transport samt temporär förvaring av skjutvapen.* Det föreslås att bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen ska fogas till lagen genom en ny 106 a §. Innehållet i 1 mom. innebär ingen ändring i sak eftersom innehållet bara flyttas från 106 § 3 mom.

Exempelvis i samband med tävlings- eller jaktresor behöver skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler tillfälligt förvaras någon annanstans än på den egentliga förvaringsplatsen. I gällande lagstiftning finns det inte några bestämmelser om tillfällig förvaring. Det föreslås att bestämmelser om tillfällig förvaring av skjutvapen ska fogas till lagen genom 106 a § 2 och 3 mom. Det senare momentet gäller ett specialfall av tillfällig förvaring, nämligen förvaring i ett fordon i samband med transport.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska ett skjutvapen kunna förvaras tillfälligt på tre olika sätt. Det första alternativet innebär att skjutvapnet förvaras inlåst. I stället för att förvara hela skjutvapnet inlåst kan man förvara en tillståndspliktig del av vapnet inlåst, dock inte ljuddämparen. En jaktkoja är ett exempel på en plats där skjutvapen och vapendelar kan hållas inlåsta, förutsatt att ingen annan har tillträde till kojans än de som har rätt att inneha de skjutvapen som förvaras där. Ett annat exempel är ett hotellrum. För det andra kan ett skjutvapen förvaras under lås till exempel genom att pipan eller patronläget har försetts med lås eller vapnet är låst med bygellås för avtryckaren. Det tredje alternativet innebär att skjutvapnet förvaras så att tillståndshavaren har direkt uppsikt över vapnet eller vapendelen. Tillståndshavaren har direkt uppsikt över ett skjutvapen till exempel i en ödestuga där dörren inte kan låsas, om tillståndshavaren kan bevaka sitt vapen så att det inte går att stjäla det eller olovligen ta det i bruk. Om innehavaren av vapnet tillfälligt måste avlägsna sig från förvaringsplatsen så att han eller hon inte kan bevaka sitt vapen och det inte går att förvara vapnet under lås eller inlåst, kan han eller hon ta med sig någon annan vapendel än ljuddämparen. Det går då inte att stjäla ett helt skjutvapen.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om förvaring av skjutvapen i ett fordon. Enligt momentet ska det vara förbjudet att förvara ett skjutvapen i ett fordon i annat fall än när förvaringen anknyter till användning eller transport av vapnet. Behov av tillfällig förvaring av ett skjutvapen i ett fordon i samband med transport kan uppkomma till exempel när det är nödvändigt att ta en paus under transporten. Behov av förvaring som anknyter till användning kan uppkomma exempelvis i samband med jakt.

Skjutvapnet ska förvaras antingen under lås eller inlåst. Vapnet kan vara inlåst till exempel i bilens låsta passagerarutrymme eller bagageutrymme. Att hålla vapnet under lås motsvarar i fråga om kraven det som gäller för det som avses med annars under lås i den föreslagna paragrafen och i 106 §.

Eftersom det vanligen är lätt att stjäla ett skjutvapen också ur ett låst fordon, till exempel genom att söndra ett fönster, ska skjutvapnet alltid förvaras i fordonet så att det inte kan upptäckas av utomstående. Vapnet ska följaktligen förvaras antingen på ett sådant ställe att det inte kan ses eller undangömt så att man inte utifrån kan upptäcka att det finns ett skjutvapen inne i fordonet. Det räcker inte med att skjutvapnet är i en skyddspåse eller i ett skyddsfodral eller under ett klädesplagg på ett sådant sätt att utomstående kan sluta sig till att det sannolikt finns ett vapen i påsen eller i fodralen eller i eller under klädesplagget.

106 b §. *Förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler.* Det föreslås att 106 § 4 mom. blir en ny 106 b § utan att innehållet ändras i sak. Hänvisningarna ändras så att de hänför sig till gällande bestämmelser.

114 §. *Rätt och skyldighet för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en anmälan.* Det föreslås att läkares anmälningsskyldighet preciseras. Det föreslås att de fall där en anmälan ska göras fastställs uttömmande i lagen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar innehållet i paragrafen. En anmälan som görs med stöd av den föreslagna paragrafen ska kallas skjutvapenanmälan.

Anmälningsskyldigheten ska gälla i två situationer. För det första ska en läkare vara

skyldig att göra en anmälan när det vid en rättspsykiatrisk undersökning har konstaterats att en person är farlig för sig själv eller för någon annan. Sinnesundersökning och farlighetsbedömning är exempel på undersökningar av detta slag, och det föreslås att de nämns i bestämmelsen. Sinnesundersökning och farlighetsbedömning är långvariga undersökningar som syftar till att som ett led i klarläggandet av personens sinnestillstånd utreda hur farlig personen är för sig själv och för andra. Genom dessa undersökningar kan farligheten utredas på ett tillförlitligt sätt.

Den andra situationen gäller när en person med stöd av 8 § 1 mom. 2 punkten i mentalvårdslagen (1116/1990) har tagits in för vård oberoende av patientens vilja. Enligt det lagrummet kan beslut om psykiatrisk sjukhusvård oberoende av patientens vilja meddelas, om patientens vårdbehov på grund av mentalsjukdomen är sådant att hans eller hennes sjukdom väsentligt skulle förvärras eller det allvarligt skulle äventyra hans eller hennes eller andras hälsa eller säkerhet om han eller hon inte får vård. Som en ytterligare förutsättning för anmälan i detta fall föreslås att läkaren utifrån en bedömning som gjorts under tiden för vård oberoende av patientens vilja anser att den berörda personen är olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Eftersom tillståndshavaren under tiden för vård oberoende av patientens vilja inte kommer åt skjutvapnen och utgångspunkten är att hans eller hennes hälsotillstånd förbättras under vården, är det ändamålsenligt att bedömningen och anmälan på basis av den görs mot slutet av vården så att anmälan hinner behandlas och polisen hinner omhänderta skjutvapnen innan personen själv får tag på dem. I praktiken kan det här betyda ett par dagar innan vården avslutas.

I övriga fall än de två som nämns ovan föreslås läkare ha rätt att lämna en anmälan trots bestämmelserna om sekretess. Grunderna för anmälningsrätten för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kvarstår oförändrade. Det föreslås en bestämmelse om detta i 2 mom. Anmälningsrätten för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården än läkare kvarstår alltså helt och hållet oförändrad.

Också när det gäller innehållet i anmälan kvarstår bestämmelsen oförändrad i sak och tas in som ett nytt 3 mom. Dessutom kvarstår bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning oförändrad. De föreslagna ändringarna undanröjer inte och ändrar inte behovet av att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om hur praxis för anmälningsförfarandet ska ordnas, det vill säga vart och hur anmälan ska ges in, vilka uppgifter den ska innehålla och hur behandlingen av anmälningar som innehåller känsliga uppgifter ska ordnas vid polisen.

116 §. Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare. Det föreslås att 1 mom. kompletteras med en bestämmelse om att förvaringslokalerna för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. Enligt det gällande momentet krävs det redan nu att polisen ska godkänna förvaringslokalerna. Avsikten med ändringen är att precisera varför förvaringslokalerna ska inspekteras.

I 119 § 2 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen finns det en bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning enligt vilken det genom förordning av inrikesministeriet får utfärdas närmare bestämmelser om tekniska skyddskonstruktioner som krävs vid transport och förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt om förfarandet vid bedömning av konstruktionerna. Avsikten med den föreslagna ändringen är att säkerställa att det med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning även under den tid den nuvarande grundlagen är i kraft får utfärdas bestämmelser på lägre nivå om tekniska skyddskonstruktioner som krävs vid förvaring.

En motsvarande ändring föreslås i 2 mom. när det gäller säkra konstruktioner i förvaringslokalerna för vapen och vapendelar i en samling.

1.3 Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

3 §. Informationssystemet för förvaltningsärenden. Det föreslås att 3 mom. 1 punkten ändras så att det i informationssystemet för förvaltningsärenden får registreras även en sådan anmälan som en läkare eller någon an-

nan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med stöd av 114 § i skjutvapenlagen lämnat in om att en person är olämplig som innehavare av vapentillstånd (skjutvapenansökan). Bestämmelsen innebär redan i nuvarande form att anmälningar enligt skjutvapenlagen kan registreras i informationssystemet, men anmälningar som gjorts av läkare och av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården avviker till sitt innehåll och syfte från andra anmälningar enligt skjutvapenlagen. Därför bör skjutvapenansökan nämnas särskilt. Av uppgifterna i ansökan ska uppgifterna om den person som ansökan gäller, det datum då ansökan gjorts och klassificeringsgrunden för ansökan registreras. Grunderna för läkares anmälnings-skyldighet nämns i 114 § i skjutvapenlagen. Klassificeringen av grunderna för rätten att lämna en ansökan ingår i statsrådets förordning om skyldighet för läkare och rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en ansökan i vapentillståndsärenden (1223/2011). I systemet ska också antecknas uppgifter som behövs för att få tag i den som lämnat in ansökan.

10 §. Behandling av känsliga uppgifter. Det föreslås att 2 mom. kompletteras med en bestämmelse enligt vilken uppgifter om skjutvapenansökan ska få registreras i informationssystemet för förvaltningsärenden endast så att uppgifterna framgår bara när uppgifterna om vapentillstånd för den berörda personen behandlas. Informationen ska finnas som dold information i systemet så att uppgifterna kan fås endast när uppgifterna om vapentillstånd behandlas. Uppgifterna kommer att framgå till exempel vid inmatning av en sådan ansökan för den berörda personen som gäller tillstånd som berättigar till förvärv, tillverkning eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa bland annat att en person om vilken det lämnats in en skjutvapenansökan inte ska kunna få tillstånd att förvärva skjutvapen efter att uppgifterna om vapentillstånd har kontrollerats i anslutning till mottagande av ansökan.

16 §. Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för. Det föreslås att 3

mom. kompletteras med en bestämmelse enligt vilken uppgifter om skjutvapenansökan inte ska få användas för andra ändamål än för behandling av uppgifterna om vapentillstånd. De uppgifter som fås utifrån anmälnings-skyldigheten för läkare eller anmälningsrätten för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården innehåller känsliga uppgifter om personens hälsotillstånd och uppförande. Vetskap om att polisen kan använda dessa uppgifter för andra ändamål skulle kunna äventyra en förtrolig vårdrelation mellan läkaren och patienten.

19 §. Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter. Det föreslås att en ny 20 punkt ska fogas till 1 mom. Den nya punkten gör det möjligt att till försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet lämna ut uppgifter om vapentillstånd för bedömning av en persons rätt att bära tjänstevapen. Om det tillstånd som berättigar en person att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler återkallas, är det viktigt att samtidigt bedöma om han eller hon är lämplig att i sina tjänste- eller arbetsuppdrag bära eller annars hantera skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

23 §. Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden. I 1 mom. föreslås ett tillägg som gäller utplåning av skjutvapenansökan. Uppgifter om skjutvapenansökan ska utplånas då tre år har förflutit sedan uppgifterna antecknades. Det kan anses att tre år är en tillräckligt lång tid eftersom det i regel kan antas att personens hälsotillstånd och uppförande under den tiden förändras så pass mycket att uppgifterna i ansökan inte kan anses ha relevans för bedömning av lämpligheten hos den som ansöker om eller innehar ett vapentillstånd.

1.4 Strafflagen

41 kap. Om vapenbrott

1 §. Skjutvapenbrott. Det föreslås att effektiva luftvapen ska omfattas av tillämpningsområdet för skjutvapenlagen. Införsel och utförsel i kommersiellt syfte, överföring till Finland och överföring från Finland i kommersiellt syfte, förvärv, tillverkning, innehav, överlåtelse och reparation av samt handel

med effektiva luftvapen ska vara beroende av tillstånd och i vissa fall beroende av anmälan. Det föreslås därför att det ska vara straffbart att bedriva verksamhet av detta slag i strid med skjutvapenlagen.

Högsta domstolen ansåg i sitt beslut HD:2010:7 att straffbarhet för innehav på grundval av bestämmelserna i 41 kap. i strafflagen, när innehavet gällde enbart gasspray, inte framgår av lagen på det exakta och förutsebara sätt som legalitetsprincipen förutsätter. Innehavet av gasspray uppfyllde följaktligen inte rekvisitet för skjutvapenbrott enligt 41 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten i strafflagen.

Straffbestämmelser om skjutvapenbrott togs in i skjutvapenlagen som trädde i kraft den 1 mars 1998. Enligt 101 § 1 mom. 1 punkten gjorde bland annat den som i strid med skjutvapenlagen innehade skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler sig skyldig till skjutvapenbrott. Med stöd av 103 § 1 mom. dömdes ringa innehavsbrott som skjutvapenförseelse. I 1 § 2 mom. hade det inte angetts att dessa bestämmelser inte skulle tillämpas på gassprayer. På grund av detta blev det i rättspraxis småningom kutym att olovligt innehav av gassprayer dömdes som skjutvapenbrott eller skjutvapenförseelse med stöd av skjutvapenlagstiftningen.

Genom att straffbestämmelserna i skjutvapenlagen överfördes till strafflagen genomfördes i fråga om regleringen av vapenbrott den koncentrationsprincip för straffbestämmelser förenade med hot om fängelsestraff som hade följts vid totalreformen av strafflagen. I förarbetet till överföringen konstaterades att föreslaget inte innebar några innehållsliga ändringar av skjutvapenlagens straffbestämmelser om skjutvapenbrott och att även straffnivån skulle kvarstå oförändrad (RP 113/2004 rd, s. 1 och 3). När det gäller detaljmotiveringen till 41 kap. 1—3 § i strafflagen (RP s. 6—7) nöjde man sig därför med att hänvisa till skjutvapenlagens förarbeten som gällt motsvarande straffbestämmelser (RP 183/1997 rd, RP 110/2000 rd och RP 5/2003 rd). På basis av förarbetena handlade reformen således om lagändringar av teknisk natur till följd av överföringen av straffbe-

stämmelserna, utan att innehållet i de materiella bestämmelserna ändrades.

För att förutom innehav av gasspray på allmän plats, som enligt gällande lag är straffbart som i 41 kap. 6 § i strafflagen avsett innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan, även annat agerande i strid med skjutvapenlagen åter ska bli straffbart föreslås det att gasspray fogas till förteckningen över föremål som omfattas av tillämpningsområdet. Tillägget tas för det första in i 1 punkten, som då ska gälla när någon överför eller för in till Finland, överför från Finland, i kommersiellt syfte för ut, transiterar eller saluför, förvärvar, innehar eller överlåter en gasspray. För det andra tas tillägget in i 2 punkten till den del punkten gäller reparation i kommersiellt syfte. Enligt 1 § 2 mom. och 18 § i skjutvapenlagen är reparation av gasspray i kommersiellt syfte beroende av tillstånd, även om det i praktiken kan bli aktuellt med modifiering bara i vissa specialfall. Bestämmelserna om modifiering av skjutvapen i 12 § i skjutvapenlagen ska enligt 1 § 2 mom. i den lagen inte tillämpas på gassprayer, och därför fogas inte gasspray till förteckningen över föremål som modifieras.

Efter de föreslagna förändringarna i strafflagen 41 kap. 1 § och ordningslagens 10 § 4 mom. skulle det stadgas om innehav av gassprayer och effektiva luftvapen på allmänna platser i det föreslagna skjutvapenlagens 106 a § 1 mom. och strafflagens 41 kap. 1-3 §. När brottsföremålet skulle vara en gasspray eller gassprayer som uppfyller kraven i det föreslagna 14 § 2 mom. i skjutvapenlagen skulle gärningen i första hand anses vara lindrigt skjutvapenbrott enligt strafflagen 41 kap. 3 §.

Det föreslås att det omnämnande i 1 § 1 mom. 2 punkten som gäller den som i kommersiellt syfte bedriver skjutbaneverksamhet eller ger utbildning i användningen av skjutvapen ska strykas, eftersom dessa former av vapennäring enligt förslaget stryks i förteckningen över tillståndspliktiga former av vapennäring i 14 § i skjutvapenlagen.

2 §. Grovt skjutvapenbrott. Det föreslås att effektiva luftvapen ska fogas till rekvisitet för grovt skjutvapenbrott. Effektiva luftvapen motsvarar till sin effekt egentliga skjutvapen,

vilket innebär att de kan användas som hjälpmedel vid våldsbrott. Det har uppkommit ett regleringsbehov eftersom den tekniska utvecklingen har möjliggjort ett omfattande inträde på marknaden på sistone för föremål av detta slag. Det föreslås därför att också när föremålet för brottet är effektiva luftvapen ska gärningen kunna uppfylla rekvisitet för grovt skjutvapenbrott. Enligt den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen ska 9 § i skjutvapenlagen inte tillämpas på effektiva luftvapen. I 9 § ingår en definition av särskilt farligt skjutvapen. Den föreslagna bestämmelsen kan därför bli tillämplig endast när föremålet för gärningen utgörs av ett stort antal effektiva luftvapen. En sådan situation kan i typiska fall uppkomma i samband med olovlig import av eller handel med ett stort parti effektiva luftvapen. Egenskaperna hos de föremål som är föremål för brottet kommer att beaktas vid helhetsbedömningen av gärningen.

Eftersom robot- och raketuppskjutningssystem ingår i den definition av särskilt farliga skjutvapen som ingår i 9 § i skjutvapenlagen, behöver inte robot- och raketuppskjutningssystem nämnas explicit i rekvisitet för grovt skjutvapenbrott.

Gassprayer som missbrukas är inte lika farliga som egentliga skjutvapen, effektiva luftvapen eller robot- och raketuppskjutningssystem. Gasspray föreslås därför inte bli fogad till rekvisitet för grovt skjutvapenbrott. Bestämmelserna om grovt skjutvapenbrott ska följaktligen inte tillämpas när föremålet för gärningen utgörs av en gasspray eller flera gassprayer.

7 a §. Skjutbanebrott. Det föreslås att det ska vara straffbart att anlägga en skjutbana och att driva skjutbanan utan tillstånd enligt 4 § 1 mom. i skjutbanelagen och att anlägga en skjutbana som används i mindre utsträckning och att driva en sådan skjutbana utan anmälan enligt 4 § 2 mom. i den lagen. Åtgärder för att anlägga och driva skjutbanor innebär betydande säkerhetsrisker för användarna och för utomstående, och därför måste de tekniska konstruktionerna vid skjutbanan vara säkra. Dessutom gäller det att uppföra sig på ett sådant sätt vid banan att verksamheten inte äventyrar andras liv och hälsa.

Det föreslås att straffbarheten ska gälla för den som driver skjutbanan.

Enligt den föreslagna 14 § i skjutbanelagen ska det vara straffbart att bryta mot villkoren och bestämmelserna enligt skjutbanetillståndet och mot villkoren och bestämmelserna med anledning av skjutbaneanmälan. De föreslagna bestämmelserna i 41 kap. 7 a § i strafflagen gäller följaktligen bara sådana situationer där behövtillstånd saknas eller ingen anmälan har gjorts.

Aven den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse kan göra sig skyldig till skjutbanebrott, om sammanslutningen eller stiftelsen bedriver verksamheten utan tillstånd eller utan anmälan.

Skjutbanebrott ska vara straffbelagda endast som uppsåtliga gärningar. För upprätthållande av allmän ordning och säkerhet förutsätts det inte att försök är straffbart.

1.5 Lagen om ändring av den 10 § i ordningslagen

10 §. Innehav av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan. I ordningslagens 10 § 4 mom. listas det föremål och ämnen om vars innehav stadgas i övriga lagar och ordningslagens bestämmelser tillämpas inte vid innehav av dessa på allmänna platser. För att ta bort dubbelreglering som gäller innehav och straffstadganden föreslås det att det till nämnda lista skulle fogas gassprayer och effektiva luftvapen för vilkas del föreslås att det om innehav på allmänna platser stadgas i skjutvapenlagens 106 a § 1 mom. Innehav som strider mot den här bestämmelsen skulle för effektiva luftvapen vara straffbart på basis av 41 kap 1-3 §. och för gassprayernas del enligt 1 eller 3 §.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Skjutbanelagen

För att skjutbanelagen ska kunna verkställas på ett effektivt och smidigt sätt behövs det närmare bestämmelser om såväl hur skjutbanetillstånd ska sökas och hur skjutbaneanmälan ska göras. Dessutom förutsätter en effektiv tillsyn över skjutbanorna att när-

mare bestämmelser om saken utfärdas genom förordning av statsrådet. Utöver statsrådets förordning ska det dessutom genom inrikesministeriets förordning få utfärdas närmare bestämmelser om de blanketter som ska användas.

Genom förordning av statsrådet ska det enligt den föreslagna 16 § 1 mom. i lagen om skjutbanor få utfärdas närmare bestämmelser för det första om innehållet i ansökan som gäller skjutbana, det vill säga hurdana uppgifter sökanden ska uppge i ansökan. Genom förordning av statsrådet ska det för det andra på motsvarande sätt få utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i skjutbaneanmälan och om hur anmälan ska göras. Det är meningen att bestämmelserna ska styra den som gör ansökan och den som gör anmälan. Vidare garanterar de att myndigheten kan behandla ansökan eller anmälan snabbt genom att de säkerställer att behövliga uppgifter fås med en gång när ansöknings- eller anmälningshandlingarna tas emot.

I en ansökan som gäller skjutbanetillstånd och i en anmälan som gäller en skjutbana som används i mindre utsträckning är det i praktiken omöjligt att ta med alla uppgifter som behövs för behandlingen av ärendet, och i själva verket kommer en betydande del av uppgifterna att lämnas som bilagor. Det föreslås därför att också när det gäller innehållet i dessa handlingar ska närmare bestämmelser få utfärdas genom förordning av statsrådet. Motiveringen till denna bestämmelse om bemyndigande är densamma som i fråga om ansökningarna och anmälningarna.

Enligt den föreslagna 9 § ska varje skjutbana ha en ordningsstadga. Det föreslås att innehållet i ordningsstadgan anges i den paragrafen, närmare bestämt grunderna för innehållet. Det föreslås att bestämmelser om det detaljerade innehållet i ordningsstadgan ska få utfärdas genom förordning av statsrådet. För att agerandet bland dem som använder banan ska kunna styras effektivt genom ordningsstadgan bör den vara synlig för användarna. Det föreslås därför att närmare bestämmelser om hur ordningsstadgan ska vara framlagd vid banan ska få utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om uppgifterna för den banansvarige föreslås i 10 §. Enligt förslaget ska

närmare bestämmelser om innehållet i den banansvariges övervakningsuppgifter få utfärdas genom förordning av statsrådet. Det kan behövas närmare bestämmelser om vad som ska övervakas och om hur ofta kontroller som hänför sig till övervakningen ska genomföras med beaktande av skjutbanans läge, typ och storlek.

Enligt den föreslagna 16 § 2 mom. ska närmare bestämmelser om de blanketter som behövs för ansökan om tillstånd och för anmälan och i samband med andra åtgärder få utfärdas genom förordning av inrikesministeriet vid behov.

Säkerheten vid användning av gassprayer

Närmare bestämmelser om hurdana gassprayer som ska anses vara sådana att användningen av dem inte förorsakar bestående skador för den berörda personen ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser ska få utfärdas för det första om de ämnen som ingår i gasspray och om deras maximikoncentrationer. Bestämmelserna ersätter den nuvarande begränsningen av koncentrationer baserad på tillståndspraxis. Bestämmelser ska få utfärdas om såväl verksamma ämnen som andra ämnen i sprayen, exempelvis drivgaser. Om det behövs ska närmare bestämmelser få utfärdas också om hur säkerheten vid användning av sprayen ska påvisas. Här kan det handla om till exempel en försäkran av tillverkaren eller ett intyg utfärdat av ett utomstående organ.

Skyldigheten och rätten för läkare och rätten för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en anmälan

Det föreslås att innehållet i den bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning som ingår i 114 § i skjutvapenlagen kvarstår oförändrat i sak. I den ändrade paragrafen föreslås bestämmelser om skyldighet och rätt för läkare och rätt för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att lämna en anmälan. De föreslagna ändringarna undanröjer inte och förändrar inte behovet av att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om hur praxis för anmälningsförfarandet ska ordnas, det vill säga vart och

hur anmälan ska ges in, vilka uppgifter den ska innehålla och hur behandlingen av anmälningar som innehåller känsliga uppgifter ska ordnas vid polisen.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft under året 2014.

I lagen om ändring av lagen om skjutvapenlagen föreslås en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

För tydlighetens skull konstateras det bland övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av skjutvapenlagen att tillstånd som hänför sig till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, förhandssamtacken, vapennäringsstillstånd och godkännanden som vapensamlare vilka gäller vid den föreslagna lagens ikraftträdande förblir med tillståndsvillkoren i kraft.

I ordningslagen finns det bestämmelser om förvärv och innehav av luftvapen. Någon specialreglering som gäller näringsverksamhet med luftvapen ingår inte i den lagen och inte heller någon annanstans i lagstiftningen. De föreslagna ändringarna innebär att det i fortsättningen krävs näringsstillstånd i vapenbranschen enligt skjutvapenlagstiftningen för handel med effektiva luftvapen samt för förvaring, tillverkning, reparation och modifiering av effektiva luftvapen i kommersiellt syfte.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Huvudregeln är således näringsfrihet. Det är problematiskt med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna att ange en ny tillståndsplikt för en bransch där man redan utövar den aktuella verksamheten. Det föreslås därför en bestämmelse enligt vilken den som när lagen träder i kraft idkar vapennäring med effektiva luftvapen ska vara skyldig att inom ett år från lagens ikraftträdande utverka ett näringsstillstånd i vapenbranschen. Tillståndet ska dock meddelas utan normal tillståndsprövning. På grund av likheten hos produkterna inom vapennäring med effektiva luftvapen är det ofta kommersiellt sett ändamålsenligt att koppla ihop verksamheten med vapennäring med

skjutvapen, och för att minska behovet av att ändra vapennäringsstillstånden föreslås det därför att sådana vapennäringsidkare som har rätt att idka vapennäring med skjutvapen när den föreslagna lagen träder i kraft ska vara berättigade att idka sådan näring även med effektiva luftvapen.

För att få arbeta som anställd hos en vapennäringsidkare ska en person ha ett vapenhanteringsstillstånd enligt 27 § i skjutvapenlagen, om han eller hon i sitt arbete hanterar skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen innebär att handel med effektiva luftvapen samt förvaring, tillverkning, reparation och modifiering av effektiva luftvapen i kommersiellt syfte upptas i området för näring i vapenbranschen. De personer som i sitt arbete hanterar effektiva luftvapen ska följaktligen ansöka om vapenhanteringsstillstånd som berättigar till att hantera dessa vapen. Eftersom det föreslagna arrangemanget är problematiskt med tanke på 18 § i grundlagen föreslås det att den som när lagen träder i kraft arbetar med effektiva luftvapen som anställd hos en vapennäringsidkare ska få ett vapenhanteringsstillstånd utan normal tillståndsprövning, förutsatt att han eller hon utverkar tillståndet inom ett år från lagens ikraftträdande. Eftersom vapenhanteringsstillståndet i dessa fall ska meddelas utan normal tillståndsprövning föreslås det att tillståndsmyndigheten för trygghet av allmän ordning och säkerhet ska förena tillståndet med ett villkor enligt vilket tillståndet endast ger rätt att hantera effektiva luftvapen. De som med stöd av övergångsbestämmelsen meddelas vapenhanteringsstillstånd utan normal tillståndsprövning kommer då inte att få rätt att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Om tillstånd söks inte bara för hantering av effektiva luftvapen utan även för hantering av skjutvapen, vapendelar, patroner, särskilt farliga projektiler eller gassprayer, ska tillstånd sökas enligt normalt tillståndsförfarande. De som har ett vapenhanteringsstillstånd när lagen träder i kraft ska inte behöva ansöka om ett nytt tillstånd, om inte de föremål som får hanteras har avgränsats enligt vapenhanteringsstillståndet så att tillståndet hindrar hantering av effektiva luftvapen.

Förslaget innebär att det kommer att krävas tillstånd för innehav av effektiva luftvapen som enligt gällande bestämmelser får innehas utan tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen ska det för innehav av ett effektivt luftvapen för vilket det enligt gällande bestämmelser inte har krävts tillstånd utverkas ett tillstånd enligt den föreslagna lagen inom ett år från ikraftträdandet. Det förutsätts då att det effektiva luftvapnet har förvärvats före lagens ikraftträdande. Det är svårt att uppskatta hur många effektiva luftvapen som berörs av det föreslagna momentet. Det föreslås därför att övergångsperioden ska omfatta ett år, vilket bör anses vara en tillräckligt lång tid för att utverka tillståndet.

Enligt förslaget ska det inte krävas något särskilt tillstånd för innehav av ett effektivt luftvapen, om den som förvärvat eller innehar vapnet är berättigad till innehav av ett skjutvapen. En bestämmelse om detta föreslås i 19 § 1 mom. 8 punkten i skjutvapenlagen. Även bland övergångsbestämmelserna föreslås därför en särskild bestämmelse enligt vilken ett tillstånd för innehav av ett effektivt luftvapen inte behöver utverkas, om innehavaren av det effektiva luftvapnet har rätt att inneha ett skjutvapen.

Med stöd av 52 § 2 mom. i skjutvapenlagen ska det effektiva luftvapnet alltid visas upp när innehavstillstånd söks. Med stöd av den föreslagna 70 § ska vapnet dessutom visas upp när den som innehar ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen gör en anmälan om luftvapnet. Också enligt övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av skjutvapenlagen är huvudregeln att vapnet ska visas upp när tillstånd söks eller anmälan görs. Det ska emellertid inte alltid vara nödvändigt att visa upp effektiva luftvapen. Det föreslås därför att tillståndsmyndigheten eller den myndighet som tar emot anmälan enligt prövning ska kunna låta bli att kräva att det effektiva skjutvapen som ansökan eller anmälan gäller visas upp.

Tillstånd att inneha ett effektivt luftvapen ska enligt den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen meddelas utan att förutläggningarna bedöms enligt 45 eller 45 a § i skjutvapenlagen. Genom den föreslagna regleringen kränks då inte individens ägande-

rätt eller andra grundläggande fri- och rättigheter.

Den som innehar ett effektivt luftvapen när den föreslagna lagen träder i kraft ska också ha möjlighet att låta bli att ansöka om tillstånd, om han eller hon inte längre vill inneha vapnet. Det föreslås därför bli bestämt att personen inom utsatt tid ska få överlåta det effektiva luftvapen som han eller hon innehar till den som med stöd av den föreslagna lagen har rätt att förvärva det aktuella föremålet. Alternativt kan det effektiva luftvapnet överlåtas till polisen, varvid det övergår i statens ägo utan lösen.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att erbjuda sådana innehavare av effektiva luftvapen som med stöd av övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen är skyldiga att vidta åtgärder för att få tillbörligt tillstånd möjlighet att så enkelt som möjligt bli av med sådana effektiva luftvapen som de innehar och som tidigare fått innehas utan något sådant tillstånd som avses i den föreslagna lagen. De har då med avseende på sina grundläggande fri- och rättigheter tillräckligt många handlingsmöjligheter för att få saken ordnad i enlighet med den föreslagna lagen.

Principen enligt den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen är att den som innehar ett föremål som förvärvats före lagens ikraftträdande och som tidigare fått innehas utan tillstånd, i så obetydlig grad som möjligt ska drabbas av de negativa konsekvenserna som reformen medför. Samma princip ska gälla även för dem som tidigare bedrivit verksamhet som varit tillåten utan ett tillstånd enligt den föreslagna lagen. I konsekvens med den principen ska de tillstånd som avses i övergångsbestämmelsen i den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen meddelas utan sedvanlig tillståndsprövning med avseende på ändamålsenligheten.

Enligt det föreslagna 106 § 3 mom. i skjutvapenlagen ska skjutvapen i de fall som anges i momentet förvaras antingen i ett säkerhetsskåp som fastställts genom förordning av inrikesministeriet eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen. Kravet på säkerhetsskåp kommer att beröra betydligt fler tillståndshavare än för närvarande. För att tillräckligt många säkerhetsskåp ska fås ut på

marknaden föreslås det en lång övergångsperiod för bestämmelsen. Avsikten är att undvika en situation där polisen blir tvungen att godkänna en stor mängd förvaringslokaler därför att det inte finns säkerhetsskåp på marknaden. En övergångsperiod på fem år kan anses vara tillräcklig för att marknaden och tillståndshavarna ska hinna reagera på de nya kraven.

Behovet att ansöka om sådana tillstånd och lämna in sådana anmälningar som avses i övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av skjutvapenlagen är en följd av att lagstiftningen ändras, inte en följd av åtgärder som en person vidtar på eget initiativ. De tillstånd och anmälningar som avses i förslaget kommer därför att meddelas och behandlas avgiftsfritt.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I det följande bedöms vissa av de föreslagna bestämmelserna med tanke på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. Inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna ska bygga på lagar som stiftats av riksdagen. Inskränkningarna ska uppfylla kraven på exakthet och noggrann avgränsning. Inskränkningarna ska vara godtagbara och får inte beröra kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet. Inskränkningarna ska också uppfylla kraven på proportionalitet och rättsskydd liksom förpliktelseerna enligt de konventioner om de mänskliga rättigheterna som är bindande för Finland.

Tillstånds- och anmälningsplikten för att driva en skjutbana samt lämpligheten hos den som driver banan

I den föreslagna skjutbanelagen ingår reglering som gäller tillståndsplikt för skjutbanor och anmälningsplikt för anläggande av skjutbanor som används i mindre utsträckning. Den som ansöker om tillstånd ska till sina personliga egenskaper vara lämplig att driva en skjutbana. Den tillstånds- eller anmälningsplikt som hänför sig till att anlägga och driva skjutbanor kan bedömas med avseende på näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen till den del skjutbanan drivs i syf-

te att skaffa försörjning genom näring. Enligt gällande lydelse i 14 § 3 punkten och 18 § 1 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen är i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet tillståndspliktig näringsverksamhet. För att tillstånd ska meddelas krävs det bland annat att sökanden är lämplig som tillståndshavare. Bestämmelserna i den föreslagna skjutbanelagen ersätter dessa bestämmelser i skjutvapenlagen, vilka samtidigt föreslås bli upphävda. I motsats till den tillståndsprövning som enligt den gällande skjutvapenlagen hänför sig till ett tillstånd för i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet ska meddelande av skjutbanetillstånd inte vara förenat med fri prövningsrätt.

De föreslagna bestämmelserna i 5 och 8 § i skjutbanelagen som gäller bedömning av lämpligheten hos den som ansöker om eller innehar ett skjutbanetillstånd och hos den som gör en skjutbaneanmälan kan bedömas också med tanke på det skydd för privatlivet som föreskrivs i 10 § 1 mom. i grundlagen. Enligt det momentet är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. När en persons lämplighet utreds kan det anses att detta innebär ett ingripande i hans eller hennes privatliv.

Att driva en skjutbana är verksamhet som är förknippad med risker för dem som använder skjutbanan och för utomstående som befinner sig på banområdet eller i dess närhet. För att riskerna ska kunna minimeras är det nödvändigt att den som driver skjutbanan förmår sörja för säkerheten vid skjutbanan och i verksamheten där. För att den rätt till liv och personlig trygghet som föreskrivs i 7 § 1 mom. i grundlagen ska kunna tillförsäkras dem som använder skjutbanan och utomstående är det följaktligen nödvändigt att bedöma lämpligheten hos den som driver skjutbanan. Denna inskränkning kommer att ingå i lagen. Inskränkningen är godtagbar och proportionerlig med hänsyn till den grundläggande fri- och rättighet som den avser att skydda. Beslutet av den myndighet som behandlar tillståndet eller anmälan ska få överklagas hos domstol, vilket innebär att också kravet på rättsskydd uppfylls. Eftersom lämpligheten kommer att bedömas endast med tanke på lämpligheten när det gäller att driva skjutbanan kommer inskränkningen

inte att beröra kärnan i den grundläggande fri- och rättigheten.

Kravet på tillstånd för effektiva luftvapen

Det att effektiva luftvapen börjar omfattas av tillämpningsområdet för skjutvapenlagen innebär att handel med dem samt tillverkning, reparation och modifiering av dem i kommersiellt syfte blir beroende av tillstånd. När det gäller att idka näring motsvarar regleringen den reglering som enligt gällande skjutvapenlag gäller i fråga om att idka näring med skjutvapen.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen tillförsäkras var och en rätt att i enlighet med lag skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har i sin tolkningspraxis betraktat näringsfriheten som huvudregel, som dock på vissa villkor medger undantag. Förutom att det ska finnas tillräckligt vägande skäl för att inskränka näringsfriheten ska de lagfästa inskränkningarna vara tillräckligt exakta och noggrant avgränsande och ska deras essentiella innebörd framgå av lagen. Grundlagsutskottet har dessutom ansett att inskränkningar baserade på myndighetens fria prövningsrätt är betydligt mer problematiska för näringsfriheten än inskränkningar baserade på bunden prövning.

Förslaget innebär att näringsfriheten begränsas när det gäller att idka näring med luftvapen. För effektiva luftvapen genomförs inskränkningen så att myndigheten har möjlighet till fri prövning när det gäller tillståndsförfarandena. Regleringen motsvarar således även till denna del bestämmelserna i gällande skjutvapenlag.

I samband med behandlingen av den regeringsproposition (RP 183/1997 rd) som ledde till att skjutvapenlagen stiftades gav riksdagens grundlagsutskott ett utlåtande (GrUU 35/1997 rd) där utskottet konstaterade bland annat att de inskränkningar i näringsfriheten som följer av kravet på tillstånd för rätten till näringsutövning i vapenbranschen försvaras av viktiga och starka samhällliga intressen och inskränkningarna kan anses nödvändiga med tanke på dessa intressen. Utskottet har ansett att beslut om näringsstillstånd i regel bör fattas efter laglighets-, inte efter lämplig-

hetsprövning. Enligt utskottet kan dock i detta fall så starka samhällliga intressen anses tala för en övervakning av vapenbranschen att en viss avvägning kan göras när tillstånd beviljas.

Den föreslagna regleringen av luftvapen gäller endast sådana luftvapen som till sin effekt motsvarar egentliga skjutvapen. Om dessa luftvapen hamnar i fel händer kan de vara lika farliga som egentliga skjutvapen. Det finns vägande skäl för att inskränka näringsfriheten vilka hänför sig till den rätt till liv och personlig trygghet som föreskrivs i 7 § 1 mom. i grundlagen och till upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. För de näringsidkare som vid den föreslagna lagens ikraftträdande idkar näring med luftvapen som blir beroende av tillstånd tryggas näringsfriheten genom övergångsbestämmelser på så vis att näringsidkarna inom ett år från ikraftträdandet avgiftsfritt och utan bedömning av sökandens lämplighet kan ansöka om vapennäringsstillstånd för sin verksamhet.

För dem som innehar effektiva luftvapen innebär kravet på tillstånd inte något ingripande i det egendomsskydd som avses i 15 § 1 mom. i grundlagen, eftersom övergångsbestämmelserna ger den som innehar ett effektivt luftvapen när den föreslagna lagen träder i kraft möjlighet att inom ett år från ikraftträdandet avgiftsfritt och utan bedömning av lämpligheten ansöka om tillstånd för vapnet eller lämna in en anmälan om vapnet.

Förvaringen

Det föreslås att bestämmelserna om förvaring i den föreslagna 106 § i skjutvapenlagen inte längre ska medge att skjutvapen förvaras så att en vapendel som hör till skjutvapnet förvaras separat utan att vapnet eller vapendelen är under lås eller inlåst. Enligt förslaget ska skjutvapen förvaras antingen inlåsta eller under lås. I stället för att förvara hela skjutvapnet under lås eller inlåst ska man kunna förvara det så att en vapendel som hör till vapnet förvaras på det sätt som nämns ovan och vapnet i övrigt på ett sådant sätt att det inte är lätt att stjäla det eller olovligen ta det i bruk. Eftersom det kan antas att alla tillståndshavare har en sådan plats för inlåst eller ett sådant lås som kan användas för att skjut-

vapen eller vapendelar ska kunna förvaras i enlighet med de bestämmelser som beskrivs ovan, kan inte den föreslagna regleringen anses vara problematisk med tanke på egendomsskyddet enligt 15 § 1 mom. i grundlagen.

Om flera än fem skjutvapen ska förvaras ska de enligt det föreslagna 106 § 3 mom. i skjutvapenlagen förvaras i ett sådant stödsäkert säkerhetsskåp som avses i förordning av inrikesministeriet eller i en förvaringslokal som godkänts särskilt av polisen. Den föreslagna bestämmelsen innebär att cirka 60 000 tillståndshavare antingen ska skaffa sig ett säkerhetsskåp eller låta polisen godkänna deras förvaringslokal. Eftersom skyldigheten att skaffa sig ett säkerhetsskåp ingriper i tillståndshavarens rätt att fritt disponera och dra ekonomisk nytta av sin egendom, är bestämmelsen av betydelse med tanke på egendomsskyddet enligt 15 § 1 mom. i grundlagen. Förvärv av ett säkerhetsskåp innebär kostnader för tillståndshavaren till ett belopp av minst några hundra euro.

Den inskränkning i förmögenhetsrätten som avses ovan bör bedömas med tanke på inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Skyldigheten att förvara ett särskilt farligt skjutvapen eller flera än fem skjutvapen i ett säkerhetsskåp eller i en förvaringslokal som godkänts av polisen behövs för vidmakthållande av den rätt till liv och personlig trygghet som föreskrivs i 7 § 1 mom. i grundlagen och för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet. Stulna skjutvapen hamnar i regel i händerna på personer som inte skulle meddelas tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen. Dessutom kan ett skjutvapen som förvaras vårdslöst hamna i händerna på till exempel ett barn som befinner sig i bostaden. Det finns således vägande samhällsliga skäl som talar för att skjutvapen bör förvaras omsorgsfullt, och grunden för inskränkning är godtagbar. Eftersom en liten mängd skjutvapen kan förvaras tryggt också på något annat sätt, föreslås det att inskränkningen ska gälla bara de farligaste skjutvapnen och en mängd vapen som är större än ringa. Inskränkningen inriktas på förvaring av sådana föremål i fråga om vilka det i regel föreskrivs att förvärv och innehav är beroen-

de av tillstånd. Inskränkningen i den grundläggande fri- och rättigheten föreskrivs på lagnivå och innehållet i inskränkningen anges exakt och på ett noggrant avgränsat sätt.

Enligt grundlagsutskottets praxis krävs grundlagsenlig ordning bara för exceptionell lagstiftning som innebär ingripande i egendom. Till denna del förutsätter förslaget inte att kvalificerad lagstiftningsordning tillämpas.

Läkares anmälningsskyldighet

Genom den ändring av skjutvapenlagen (lag 124/2011) som trädde i kraft den 13 juni 2011 utfärdades bestämmelser om anmälningsskyldighet för läkare och anmälningsskyldighet för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (114 §). Enligt 114 § är läkare skyldiga och har andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården rätt att trots bestämmelserna om sekretess till polisen anmäla en person som de utifrån patientuppgifter och efter att ha träffat personen av grundad anledning anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler på grundval av personens hälsotillstånd eller uppförande. Anmälan ska innehålla en ståndpunkt som gäller olämpligheten och motiveringar till ståndpunkten. Enligt 2 mom. ska anmälningar som gäller personer som har meddelats tillstånd eller godkännande lämnas till den berörda tillståndsmyndigheten för behandling. Anmälningar som gäller andra personer än sådana som har meddelats ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande enligt skjutvapenlagen ska förstöras utan dröjsmål. Den som en läkare eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården har anmält får söka sitt första vapentillstånd när anmälan har förstörts efter det att uppgifterna i vapenregistret har kontrollerats. Tillståndsmyndigheten har då inte längre tillgång till anmälningsuppgifterna när den bedömer sökandens lämplighet.

För skydd av liv och hälsa för den som är olämplig att inneha skjutvapen och för hans eller hennes närmaste krets och för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet föreslås det att polisen ska få bevara anmälan i

tre års tid. Anmälan ska få användas endast vid behandling av ett ärende som gäller tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt och förutsätts det att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagens hänvisning till lag när det gäller skyddet för personuppgifter kräver att det utfärdas lagbestämmelser om den berörda rättigheten men detaljerna i regleringen är beroende av lagstiftarens prövning. Lagstiftarens prövningsmöjlighet begränsas dock av att skyddet för personuppgifter utgör en del av skyddet för privatlivet enligt samma moment (GrUU 25/1998 rd, s. 2/I, GrUU 21/2001 rd, s. 2/I). Uppgifter om någons hälsotillstånd, sjukdom eller funktionsnedsättning och vårdåtgärder som gäller honom eller henne är känsliga uppgifter som omfattas av det förbud mot behandling som föreskrivs i 11 § i personuppgiftslagen (523/1999). Att behandling av uppgifter av detta slag tillåts berör enligt grundlagsutskottet själva kärnan i skyddet för personuppgifter vilket hör till privatlivet (GrUU 25/1998 rd, s. 3, GrUU 21/2001 rd, s. 3/II). Eftersom de uppgifter som enligt förslaget ska bevaras inte innehåller några specifika diagnostikuppgifter om en patient utan endast en bedömning av om personen utgör fara för sig själv eller andra, överensstämmer inskränkningen med proportionalitetskravet och ingriper den inte i kärnan i den grundläggande fri- och rättigheten.

Eftersom den föreslagna bestämmelsen syftar till att skydda liv och personlig trygghet för sökanden och personer i hans eller hennes närmaste krets samt allmän ordning och säkerhet, finns det för förslaget vägande skäl som hänför sig till den rätt till liv och personlig trygghet som föreskrivs i 7 § 1 mom. i grundlagen och till upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. I regeringens proposition med förslag till skjutvapenlag (RP 183/1997 rd) konstateras det att en sådan sinnessjukdom eller sådana andra mentala problem till vilka hör en risk för att personen skadar sig själv eller andra ska utgöra ett ovillkorligt hinder för att erhålla tillstånd.

Bedömning av personens lämplighet är följaktligen en viktig del av vapensäkerheten och innehållet i skjutvapenlagstiftningen. Ändringen ingår i en bestämmelse på lagnivå. För tryggande av personens integritetsskydd är tiden för bevarande av uppgifterna och användningsändamålet noggrant avgränsade.

Inspektionsrätt

Grundlagsutskottet har vid behandlingen av regeringens proposition som har lett till godkännandet av skjutvapenlagen i sitt utlåtande konstaterat (GrUU 35/1997), att i motiveringarna till propositionen har det motiverats nödvändigheten av att poliserna har rätt att utföra inspektioner också vid lokaler som omfattas av hemfridskyddet. Inspektionsrätten har i förslag ansetts oeftergivlig på grund av det hot stora vapendepåer utgör för den allmänna ordningen och säkerheten. I bakgrunden har legat alltså de grundläggande fri- och rättigheternas syfte att ge trygghet som har fallit tillbaka på 6 § 1 mom. i regeringsformen. Enligt utskottets uppfattning kan denna synpunkt ha godtagits i den mån frågan har gällt inspektionen enligt 116 § 1 mom. av lokaler hos dem som ansöker om näringsstillstånd i vapenbranschen och hos näringsidkare. Reglering av ordningen vid näringsidkande har enligt utskottet ingått dessutom som en betydande faktor i denna inspektionsrätt. Den gällande regel om hemfridskyddet i grundlagens 10 § motsvarar den 8 § i regeringsformen. Stadgandet om inspektionsrätten i skjutvapenlagens 116 § förblir oförändrad.

Slutsats

På de grunder som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är dock önskvärt att lagförslaget sänds till grundlagsutskottet för utlåtande.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om skjutbanor**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja ett tryggt hobbyskytte, säkerheten på skjutbanor och i omedelbar närhet av dem samt en planmässig utveckling av ett nätverk av skjutbanor i varje landskap. I denna lag föreskrivs det om att anlägga, driva och övervaka skjutbanor och om rättigheterna för dem som driver skjutbanor.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas när skjutbanor anläggs och drivs.

Denna lag ska inte tillämpas

1) på hemfridskyddade platser som avses i 24 kap. 11 § i strafflagen (39/1889),

2) på utrymmen eller områden för sporadisk eller småskalig skjutning med skjutvapen,

3) på anläggning och drift av skjutbanor som är i statliga myndigheters besittning,

4) på anläggning och drift av skjutbanor som används av vapennäringsidkare utslutande för näringsverksamhet i enlighet med tillstånd som avses i 20 § 2 mom. 1—3 punkten i skjutvapenlagen (1/1998).

Vid anläggning och drift av skjutbanor ska dessutom det som föreskrivs någon annanstans i lag iakttas.

3 §

Definitioner

Med *skjutbana* avses ett utrymme inomhus eller ett område utomhus som används för målskjutning med skjutvapen.

Med *sportskyttecentrum* avses en skjutbana som har banor för flera grenar och där man får avfira mer än 300 000 skott per år.

Med *småskalig skjutbana* avses en skjutbana avsedd för högst 10 000 skott per år.

4 §

Tillståndsplikt och anmälningsplikt

Anläggning och drift av skjutbana kräver tillstånd.

Anläggning och drift av en småskalig skjutbana kräver anmälan.

5 §

Skjutbanetillstånd

Tillstånd att anlägga och driva en skjutbana (*skjutbanetillstånd*) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen. Skjutbanetillstånd meddelas tills vidare. För skjutbanetillstånd förutsätts det att

1) sökanden har besittningsrätt till banområdet,

2) skjutbaneverksamheten inte äventyrar allmän ordning eller säkerhet,

3) sökanden lägger fram en ordningsstadga som uppfyller vad som föreskrivs i 9 § 1 mom. för skjutbanan,

4) sökanden inte är i konkurs och att sökandens handlingsbehörighet inte har begränsats,

5) den fysiska person som är sökande är känd som redbar och pålitlig och till sina personliga egenskaper är lämplig för uppgiften,

6) den fysiska person som är sökande har fyllt 18 år,

7) den sammanslutning eller stiftelse som är sökande kan betraktas som lämplig att driva på en skjutbana med beaktande av syftet med sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet och andra omständigheter,

8) den sammanslutning eller stiftelse som är sökande har personer som uppfyller kraven enligt 4 och 5 punkten i förvaltningsorganen, som verkställande direktör och som bolagsmän i ett öppet bolag eller ansvariga bolagsmän i ett kommanditbolag,

9) sökanden föreslår en person som ska ansvara för verksamheten och säkerheten vid banan (*banansvarig*) och denne har samtyckt till uppdraget och uppfyller kraven enligt 4—6 punkten.

Polisstyrelsen ska begära utlåtande av polisinspektionen på förläggningssorten för den bana som ansökan gäller. Polisstyrelsen kan vid behov begära utlåtande även av andra myndigheter. I tillståndet ska den banansvarige utses och ordningsstadgan för banan fastställas. Tillståndet kan också förenas med andra bestämmelser och villkor som behövs med tanke på säkerheten vid banan.

6 §

Upphörande av skjutbanetillstånd

Ett skjutbanetillstånd förfaller när tillståndshavaren avlider eller när en sammanslutning eller en stiftelse har upphört enligt de bestämmelser som gäller den.

Tillståndshavarens konkurs- eller dödsbo får fortsätta att driva skjutbanan i ett år från konkursens början eller från dödsdagen. Konkurs- eller dödsboets förvaltare ska underrätta Polisstyrelsen om tillståndshavarens konkurs eller dödsfall inom 30 dagar från konkursens början eller från dödsdagen.

7 §

Återkallelse av skjutbanetillstånd

Polisstyrelsen ska återkalla ett skjutbanetillstånd på begäran av tillståndshavaren eller om driften av skjutbanan har upphört.

Skjutbanetillståndet kan återkallas helt eller för viss tid, om

1) skjutbanan eller tillståndshavaren till följd av väsentliga förändringar i förhållandena inte längre uppfyller förutsättningarna enligt 5 § 1 mom. 2, 4, 5 eller 7—9 punkten och tillståndshavaren inte inom en eventuell utsatt tid har avhjälpt bristerna,

2) tillståndshavaren genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett brott som visar att tillståndshavaren är olämplig för sin uppgift, eller uppsåtligt har förfarit väsentligen felaktigt i sin uppgift att driva skjutbanan,

3) tillståndshavaren på ett väsentligt sätt har brutit mot centrala villkor eller bestämmelser som skjutbanetillståndet förenats med och har inte avhjälpt bristen inom utsatt tid.

Polisstyrelsen kan återkalla skjutbanetillståndet bara partiellt, om det är tillräckligt för att avhjälpa de brister som äventyrar allmän ordning och säkerhet.

I de fall som avses i 2 mom. kan Polisstyrelsen i stället för att återkalla skjutbanetillståndet ge tillståndshavaren en varning, om återkallelse av tillståndet vore oskäligt.

8 §

Anmälan om småskalig skjutbana

Den som anlägger eller driver en småskalig skjutbana ska lämna in en anmälan om skjutbanan (*skjutbaneanmälan*) till Polisstyrelsen minst två månader innan banan tas i bruk. Skjutbaneanmälan ska innehålla en ordningsstadga enligt 9 § för skjutbanan samt uppgifter om den banansvarige och den banansvariges samtycke till uppdraget.

Polisstyrelsen kan förena skjutbaneverksamheten med bestämmelser och villkor som behövs med tanke på säkerheten vid banan.

Polisstyrelsen kan förbjuda verksamheten helt eller för viss tid, om förutsättningarna enligt 7 § 2 mom. inte är uppfyllda. På den

som gjort anmälan tillämpas då vad som i 7 § 2 mom. föreskrivs om innehavaren av ett skjutbanetillstånd. Polisstyrelsen kan förbjuda verksamheten partiellt, om detta är tillräckligt för att avhjälpa de brister som äventyrar allmän ordning och säkerhet. I stället för att förbjuda verksamheten kan Polisstyrelsen ge den som driver skjutbanan en varning, om ett förbud vore oskäligt.

9 §

Ordningsstadga

Varje skjutbana ska ha en ordningsstadga, där det ska finnas bestämmelser om hur säkerheten för dem som befinner sig på banområdet och i dess omedelbara närhet tryggas, om begränsningar som gäller användningen av banan och om hur det på banområdet ska informeras om bestämmelserna och begränsningarna.

Ordningsstadgan och den banansvariges kontaktuppgifter ska vara framlagda för användarna vid skjutbanan.

10 §

Den banansvariges och skjutledarens rättigheter och skyldigheter

Den banansvarige ska övervaka att skjutbanan är säker och att ordningsstadgan samt de villkor och bestämmelser som meddelats i skjutbanetillstånd eller med anledning av skjutbaneanmälan iakttas. En skjutbana får inte tas i bruk innan den banansvarige har säkerställt att skjutbanan uppfyller kraven enligt skjutbanetillståndet eller kraven med anledning av skjutbaneanmälan och att bankonstruktionerna möjliggör verksamhet som är förenlig med ordningsstadgan.

Om skjutbanan är i ett sådant skick att användning av banan äventyrar hälsan eller någon annan egendom än egendom som tillhör den som driver skjutbanan, ska den banansvarige förbjuda den riskfyllda användningen av banan och underrätta den som driver skjutbanan och Polisstyrelsen om saken.

Den som använder skjutbanan ska på begäran av den banansvarige visa upp bevis för sin rätt att utöva skytte på banan. Den som

använder skjutbanan ska på uppmaning av den banansvarige avbryta verksamhet som äventyrar säkerheten och som strider mot villkor eller bestämmelser som meddelats i skjutbanetillståndet eller med anledning av skjutbaneanmälan eller mot ordningsstadgan. Om en skjutledare har utsetts för skjutningen har även han eller hon rätt att be om bevis för rätten att utöva skytte på banan och att avbryta riskfylld verksamhet.

11 §

Styrning, tillsyn och erhållande av information

Polisstyrelsen svarar för den allmänna styrningen och tillsynen av verksamhet enligt denna lag. Polisen övervakar säkerheten vid skjutbanorna och efterlevnaden av denna lag, och de villkor och bestämmelser som meddelats i skjutbanetillståndet eller med anledning av skjutbaneanmälan. Polisen har rätt att uppställa temporära begränsningar för användningen av en skjutbana, om användningen medför uppenbar fara för säkerheten.

Polisstyrelsen ska vid behov kontrollera att ett sportskyttecentrum uppfyller kraven enligt denna lag och enligt tillståndsvillkoren.

Polisstyrelsen har trots bestämmelserna om sekretess rätt att av innehavaren av ett skjutbanetillstånd eller den som gjort en skjutbaneanmälan och av företrädare för dessa få för tillsynen nödvändiga uppgifter om verksamheten vid skjutbanan, om beslut som gäller verksamheten, om innehavaren av skjutbanetillståndet, om den som gjort skjutbaneanmälan och om andra motsvarande omständigheter.

12 §

Utvecklingsplan för nätverk av skjutbanor

Varje landskapsförbund ska göra upp en utvecklingsplan som innehåller en uppskattning av ett tillräckligt antal sportskyttecentrum och andra skjutbanor i landskapet och av förlägningsbehovet för dem i landskapet och se till att utvecklingsplanen hålls uppdaterad. Planen ska användas som utredningsmaterial för områdesplaneringen. När planen

utarbetas ska centrala jakt- och sportskytteorganisationer höras.

13 §

Skjutbanebrott

Till straff för skjutbanebrott döms enligt 41 kap. 7 a § i strafflagen.

14 §

Skjutbaneförseelse

Den som driver en skjutbana och som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) de villkor eller bestämmelser som enligt 5 § 2 mom. meddelats i ett skjutbanetillstånd, eller

2) de villkor eller bestämmelser som enligt 8 § 2 mom. meddelats med anledning av en skjutbaneanmälan

ska för *skjutbaneförseelse* dömas till böter.

15 §

Ändringssökande

I ett beslut som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I förvaltningsdomstolens beslut om återkallande av ett skjutbanetillstånd eller förbudande av verksamheten får ändring sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

I andra beslut som förvaltningsdomstolen meddelat får ändring sökas genom besvär bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ett beslut om återkallelse av ett skjutbanetillstånd eller förbudande av verksamhet ska verkställas även om det överklagas, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

16 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) innehållet i en ansökan om skjutbanetillstånd enligt 5 § 1 mom.,

2) innehållet i skjutbaneanmälan enligt 8 § 1 mom.,

3) bilagorna till ansökan om skjutbanetillstånd enligt 5 § 1 mom. och till skjutbaneanmälan enligt 8 § 1 mom.,

4) innehållet i ordningsstadgan enligt 9 § och dess framläggande vid skjutbanan,

5) den i 10 § 1 mom. avsedda banansvariges övervakningsuppgifter.

Närmare bestämmelser om de blanketter som ska användas vid förfaranden enligt denna lag får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

17 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs nådig förordning angående inköp och innehavande af skjutvapen och skjutförnödenheter samt angående inrättande och underhåll af skjutbanor (92/1915) och kejsarliga senatens för Finland beslut angående handel med skjutvapen och skjutförnödenheter, innehavande och bärande af skjutvapen samt inrättande och underhåll af skjutbanor (52/1916).

Sådana tillstånd till drift av skjutbana som är kraft i ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft med gällande villkor. Tillståndshavaren ska inom två år från denna lags ikraftträdande lämna Polisstyrelsen en anmälan om den banansvarige och upprätta en ordningsstadga vars innehåll och framläggande uppfyller kraven enligt bestämmelser som utfärdas med stöd av denna lag.

Vad som i 6 § föreskrivs om när skjutbanetillstånd förfaller, i 7 § om återkallelse av skjutbanetillstånd och i 11 § om tillsyn över skjutbanor och om rätt att få uppgifter gäller även skjutbanor för vars anläggning och drift tillstånd har meddelats med stöd av de be-

stämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Ett skjutbanetillstånd enligt denna lag meddelas och en skjutbaneanmälan enligt denna lag behandlas avgiftsfritt, om det tillstånd att driva en skjutbana som meddelats innan denna lag trätt i kraft på grund av begränsningar enligt de bestämmelser som gällde då har inneburit att tillståndet medde-

lats någon annan än den faktiska huvudmannen för skjutbanan. Förutsättningarna för detta är att ansökan eller anmälan blir anhängig inom två år från ikraftträdandet av denna lag och att verksamheten vid skjutbanan inte förändras och att den faktiska huvudmannen inte byts.

2.

Lag**om ändring av skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 1 § 2 mom., 5 § 3 mom., 14 §, 18 § 1 mom., 19 § 1 mom. 7 punkten, 20 § 2 mom., 34 och 40 §, 55 b § 1 mom. 3 punkten, 70 §, 87 § 1 mom. 11 punkten, 103 § 6 punkten, 106 och 114 § samt 116 § 1 och 2 mom.,

av dem 1 § 2 mom. och 114 § sådana de lyder i lag 124/2011, 14 §, 18 § 1 mom., 19 § 1 mom. 7 punkten, 20 § 2 mom., 55 b § 1 mom. 3 punkten, 70 § och 116 § 2 mom. sådana de lyder i lag 601/2001, 34 § sådan den lyder delvis ändrade i lag 508/2009, 40 § sådan den lyder i lag 508/2009, 103 § 6 punkten sådan den lyder i lag 532/2007 och 106 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 601/2001, samt

fogas till lagen en ny 2 a §, till 11 § ett nytt 2 mom., till 19 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 601/2001 och 124/2011, en ny 8 punkt, till 55 b § 1 mom., sådant det lyder i lag 601/2001, en ny 4 punkt, till 87 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 601/2001, en ny 12 punkt samt till lagen nya 106 a och 106 b § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Vad som i denna lag föreskrivs om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42—45, 45 a, 45 b, 45 d, 46—53, 53 a, 54, 55, 56—59, 59 a eller 60—63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90 eller 106 §, 106 a § 2 och 3 mom., 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a eller 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3—12, 31—33, 35, 35 a, 36, 45 c, 45 d, 53 a, 55 a—55 c, 60—63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a—110 c §. I 17 § föreskrivs om andra undantag från tillämpningsområdet.

2 a §

Effektiva luftvapen

Med *effektivt luftvapen* avses ett år 1950 eller därefter tillverkat föremål som drivs med

trycket från komprimerad luft eller någon annan gas och där pipans minsta inre diameter är över 6,35 millimeter och som är konstruerad och avsett att använda metallkulor.

5 §

Patroner

I fråga om patrondelar som består av eller innehåller explosionsfarliga ämnen gäller vad som föreskrivs om dem i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) och med stöd av den.

11 §

Gasspray

Gasspray som förs in eller överförs till eller saluförs i Finland ska till sitt innehåll vara sådan att den som sprayen används mot inte förorsakas bestående skador. Närmare bestämmelser om de ämnen som ingår i gass-

spray och om deras maximikoncentrationer samt om påvisande av säkerhet vid användning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Näring i vapenbranschen

Näringar i vapenbranschen är

- 1) handel med samt förvaring och tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte.

18 §

Tillståndsplikt

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd enligt denna lag för

- 1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, kommersiell förvaring, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar.

19 §

Undantag från tillståndsplikten

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

- 7) innehav av signalpistol ombord på utländska handels- och fritidsfartyg, om fartyget endast tillfälligt befinner sig inom Finlands territorialvatten,
- 8) utförsel och överföring från Finland, kommersiell transitering samt förvärv och innehav av effektiva luftvapen, om förvärvaren eller innehavaren har rätt att inneha ett skjutvapen.

20 §

Näringstillstånd i vapenbranschen

Tillstånd kan meddelas för

- 1) handel med och förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 2) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 3) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte.

34 §

Kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen

Tillstånd att i kommersiellt syfte till Finland överföra och föra in gassprayer och effektiva luftvapen (*kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen*) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen.

I fråga om meddelande av tillstånd gäller 32 § 2 mom.

40 §

Tullens anmälningsskyldighet

Tullen ska med tre månaders mellanrum göra en anmälan till Polisstyrelsen om införseln till Finland av föremål som nämns i kommersiella införseltillstånd samt i kommersiella införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen. Närmare bestämmelser om anmälningsskyldighetens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 b §

Förutsättningar för meddelande av tillstånd för gassprayer

Tillstånd för gassprayer kan meddelas för följande godtagbara användningssyften:

- 3) skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom,

4) av särskilda skäl för att fördriva djur.

70 §

*Anmälan om och uppvisande av vapendelar
och effektiva luftvapen*

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet anmäla det till polisinrättningen i sin hemkommun eller på sin hemort, om rätten att förvärva och inneha

1) vapendelen grundar sig på att förvärvarn har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten, eller

2) det effektiva luftvapnet grundar sig på 19 § 1 mom. 8 punkten,

Vapendelen eller det effektiva luftvapnet ska visas upp när anmälan görs.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

87 §

Utlåning av skjutvapen och vapendelar

Ett skjutvapen får lånas ut till någon annan som följer:

11) en gasspray får lånas ut endast till den som har rätt att inneha en gasspray, och

12) ett effektivt luftvapen får lånas ut endast till den som har rätt att inneha ett skjutvapen eller ett effektivt luftvapen.

103 §

Skjutvapenförseelse

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

6) försummar skyldigheten att göra anmälan om förvärv av en vapendel eller ett effektivt luftvapen eller att visa upp vapendelen

eller det effektiva luftvapnet för polisen enligt 70 §,

ska för *skjutvapenförseelse* dömas till böter.

106 §

Förvaring

När ett skjutvapen förvaras annat än tillfälligt ska det förvaras

1) i tillståndshavarens stadigvarande bostad, på något annat ställe där tillståndshavaren varaktigt vistas eller i ett utrymme som är nära anknutet till dessa och motsvarar dem när det gäller skydds nivå och förutsättningar för tillsyn,

2) på ett sådant ställe eller i ett sådant utrymme som avses i 1 punkten hos en annan person som har rätt att låna skjutvapnet,

3) i besittning hos en näringsidkare som har tillstånd att idka näring i vapenbranschen enligt 14 § 1 eller 2 punkten, eller

4) i förvaringsutrymmen som godkänts av polisinrättningen.

Om ett skjutvapen förvaras på ett ställe som avses i 1 eller 2 punkten, ska det förvaras i ett sådant stöldsäkert och låst säkerhetsskåp som med stöd av 119 § 2 mom. 3 punkten fastställs genom förordning av inrikesministeriet, inlåst eller annars under lås så att det inte är lätt att stjäla eller annars olovligt ta i bruk skjutvapnet eller vapendelarna. Skjutvapnet kan då förvaras också så att någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras separat under lås på det sätt som nämns ovan och de övriga vapendelarna så att det inte är lätt att stjäla dem eller olovligt ta dem i bruk.

Om ett särskilt farligt skjutvapen eller flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska vapnen förvaras i ett sådant stöldsäkert och låst säkerhetsskåp som med stöd av 119 § 2 mom. 3 punkten fastställs genom förordning av inrikesministeriet. Säkerhetsskåp krävs dock inte, om förvaringsutrymmet har godkänts av polisinrättningen på förvaringsorten.

106 a §

Bärande och transport samt temporär förvaring av skjutvapen

På allmän plats och i lokaler till vilka allmänheten har tillträde får skjutvapen transporterats endast oladdade i skyddsfodral samt bäras och transporteras endast då det finns godtagbara skäl till det. I motordrivna fordon får skjutvapen transporterats endast oladdade i skyddsfodral eller placerade i ett skyddat utrymme samt bäras endast då det finns godtagbara skäl till det. Vid transport av jaktvapen ska dessutom jaktlagen och vad som föreskrivs med stöd av den utfärdade bestämmelser ytterligare iakttas.

Om ett skjutvapen temporärt förvaras på något annat sätt än i enlighet med 106 §, ska skjutvapnet eller någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras inlåst eller annars under lås eller så att skjutvapnet eller vapendelen står under direkt uppsikt av tillståndshavaren eller någon annan som har rätt att inneha skjutvapen.

I fordon får skjutvapen bara förvaras temporärt i samband med användning eller transport av vapnet. Skjutvapnet ska då vara inlåst eller annars under lås och förvaras på ett sådant sätt att det inte kan upptäckas från utsidan av fordonet.

106 b §

Förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler

Bestämmelser om förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler som innehåller sprängämnen eller lättantändligt ämne finns dessutom i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

114 §

Anmälningssätt och anmälningsskyldighet för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

Trots bestämmelserna om sekretess är en läkare skyldig att göra en anmälan om en sådan person till polisen (*skjutvapenansmälan*) som

1) vid en sinnesundersökning, farlighetsbedömning eller annan rättspsykiatrisk undersökning har konstaterats vara farlig för sig själv eller för någon annan, eller

2) på grund av ett självmordsförsök har tagits in för psykiatrisk vård oberoende av patientens vilja med stöd av 8 § 1 mom. 2 punkten i mentalvårdslagen (1116/1990) och som läkaren utifrån en bedömning som gjorts under tiden för vård oberoende av patientens vilja anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Trots bestämmelser om sekretess har en läkare och en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården rätt att göra en skjutvapenansmälan om han eller hon av grundad anledning utifrån en persons patientuppgifter och efter att ha träffat personen anser att denne till sitt hälsotillstånd och beteende är olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Skjutvapenansmälan ska innehålla en ståndpunkt till olämpligheten och motiveringar till ståndpunkten.

Bestämmelser om anmälningförfarandet och innehållet i skjutvapenansmälan samt bestämmelser om den personal vid polisen som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

116 §

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

En vapennäringsidkares förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsut-

rymmena ändras. Dessutom ska polisen minst en gång per år granska de register som de i området verksamma vapennäringsidkarna för med stöd av 25 § 1 mom. och bokföringen samt inspektera lagren och förvaringsutrymmen. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan förvaras.

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Polisen kan också vid behov granska register som vapensamlaren för med stöd av 59 a § 1 mom. och 60 § 1 mom.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Tillstånd som hänför sig till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt förhandssamtycken, vapennäringsstillstånd och godkännanden som vapensamlare som är i kraft vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft med gällande villkor.

Den som när denna lag träder i kraft idkar i 20 § avsedd näring i vapenbranschen med effektiva luftvapen ska inom ett år från lagens ikraftträdande utverka ett näringstillstånd i vapenbranschen som ger rätt att bedriva sådan verksamhet. Tillstånd beviljas en sökande som är berättigad att idka näring, som utnämner en i 26 § avsedd ansvarig person, som har vapenhanteringsstillstånd i de fall som avses i 20 § 3 mom. och vars förvaringsutrymmen för skjutvapen har godkänts av polisinrättningen på den ort där förvaringsutrymmena finns. Den vapennäringsidkare som när denna lag träder i kraft har rätt att idka i 20 § avsedd näring i vapenbranschen med skjutvapen är berättigad att idka sådan näring även med effektiva luftvapen.

Den som när denna lag träder i kraft är anställd hos en vapennäringsidkare för att transportera, förvara eller annars hantera effektiva luftvapen som finns hos vapennäringsidkaren och som inte har ett tillstånd som berättigar till att hantera skjutvapen, ska inom ett år från lagens ikraftträdande utverka ett vapenhanteringsstillstånd. Tillståndet meddelas utan att förutsättningarna bedöms enligt 27 § 3 mom. Tillståndet ska förenas med ett villkor enligt vilket tillståndet endast ger rätt att hantera effektiva luftvapen.

Den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat ett effektivt luftvapen vars innehav inte krävde tillstånd enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande, ska inom ett år från ikraftträdandet utverka ett tillstånd som berättigar till innehav av vapnet. Tillståndet meddelas utan att förutsättningarna bedöms enligt 45 eller 45 a §.

I stället för att utverka ett tillstånd kan

1) den vars rätt att inneha ett effektivt luftvapen grundar sig på 19 § 1 mom. 8 punkten göra en anmälan enligt 70 § hos polisinrättningen i sin hemkommun eller på sin hemort inom den tid som anges ovan i denna paragraf,

2) den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat ett effektivt luftvapen för vars innehav han eller hon enligt denna lag borde utverka tillstånd, inom den tid som anges i denna paragraf överlåta det effektiva luftvapnet till någon som med stöd av denna lag har rätt att förvärva vapnet,

3) innehavaren av det effektiva luftvapnet överlåta det till polisen, varvid det övergår i statens ägo utan ersättning.

Det effektiva luftvapnet ska visas upp då tillstånd söks eller anmälan görs, om inte tillståndsmyndigheten eller den myndighet som tar emot anmälan anser att det är onödigt.

Den som när denna lag träder i kraft blir skyldig att förvara sitt skjutvapen på det sätt som anges i 106 § 2 mom. ska senast inom fem år från ikraftträdandet förvara sitt skjutvapen på det sätt som avses i det momentet.

Tillstånd och anmälningar enligt denna paragraf meddelas och behandlas avgiftsfritt.

3.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom. 1 punkten, 10 § 2 mom., 16 § 3 mom. och den svenska språkdräkten i 19 § 1 mom 19 punkten, och 23 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1181/2013, samt fogas till 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2013, en ny 20 punkt som följer:

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) behövlig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, skjutvapenansökan enligt 114 § i den lagen, anmälan och inspektion enligt den lagen samt tidpunkten för lämplighetstestet (*uppgifter om vapentillstånd*),

10 §

Behandling av känsliga uppgifter

Uppgifter som avses i 11 § 1, 2 eller 4—6 punkten i personuppgiftslagen får samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas endast när det är nödvändigt för att ett visst uppdrag som hör till polisen ska kunna fullgöras. Dessa uppgifter får samlas in för, registreras och i övrigt behandlas i skyddspolisens funktionella informationssystem, när det är nödvändigt för att skyddspolisen ska kunna fullgöra uppdrag

som föreskrivs för den i lag. Uppgifter som avses i 4 punkten i nämnda paragraf får dessutom samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas när det är nödvändigt för tryggnad av den registrerades egen säkerhet eller en myndighets säkerhet i arbetet. Uppgifter om skjutvapenansökan får registreras i informationssystemet för förvaltningsärenden så att uppgifterna framgår bara när uppgifter som gäller vapentillstånd för personen i fråga behandlas.

16 §

Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

De observationsuppgifter som avses i 2 § 3 mom. 11 punkten och uppgifter i informationssystemet för misstänka enligt 4 §, skyddspolisens funktionella informationssystem enligt 5 § eller ett temporärt register enligt 6 § 2 mom. 2 punkten får inte användas för utförande av de uppdrag som avses i 1 mom. 5 punkten i denna paragraf. Uppgifter i skjutvapenansökan får inte användas för andra ändamål än för behandling av uppgifter som gäller vapentillstånd.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter ur sina personregister genom teknisk anslutning eller som en datamängd enligt följande:

19) till arbetarskyddsförvaltningen för övervakning av förarnas kör- och vilotider uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG om minimivillkor för genomförande av rådets förordningar (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 om sociallagstiftning på vägtransportområdet samt om upphävande av rådets direktiv 88/599/EEG,

20) till försvarsmakten, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och fångvårdsmyndigheterna för bedömning av om en hos dessa anställd med rätt att bära skjutvapen i sina tjänste- eller arbetsuppdrag är lämplig att bära skjutvapen.

23 §

Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden ska uppgifter utplånas enligt följande:

1) av de uppgifter om vapentillstånd som avses i 3 § 3 mom. 1 punkten, uppgifter om beslut då tjugo år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, tillståndsuppgifter då tjugo år har förflutit sedan utgången av tillståndets giltighetstid, uppgifter om hinder och anmärkningar samt andra registrerade uppgifter då tjugo år har förflutit sedan uppgiften antecknades, uppgifter i skjutvapen-anmälningar då tre år har förflutit sedan uppgiften antecknades samt uppgifter om vapen då tjugo år har förflutit sedan vapnet gjordes varaktigt obrukbart, skrotades eller fördes varaktigt ut ur landet,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 41 kap. i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i strafflagen (39/1889) 41 kap. 1 och 2 §, sådana de lyder, 1 § i lagarna 531/2007, 125/2011 och 691/2013 samt 2 § i lag 531/2007, och fogas till 41 kap. en ny 7 a § som följer:

41 kap.

Om vapenbrott

1 §

Skjutvapenbrott

Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)

1) överför eller för in till Finland, överför från Finland, i kommersiellt syfte för ut, transiterar eller tillverkar eller saluför, förvärvar, innehar eller överlåter ett skjutvapen, en vapendel, patroner, särskilt farliga projektiler, ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen,

2) i kommersiellt syfte reparerar ett skjutvapen, en vapendel, ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen eller modifierar ett skjutvapen eller en vapendel,

3) lånar ut ett skjutvapen, en vapendel, ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen till någon som inte har rätt att inneha ett sådant föremål,

4) helt eller delvis försummar skyldigheten att föra register som en vapennäringsidkare ska föra enligt 25 § 1 mom. i skjutvapenlagen,

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen eller patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning,

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att på polisins-

rättningen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick och som överförts eller förts in till Finland,

7) försummar den i 110 b § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att anbringa en tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller lämna in ett skjutvapen till Polisstyrelsen för märkning, eller

8) anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller avlägsnar eller ändrar en sådan märkning eller ett serie- eller identifieringsnummer,

ska för *skjutvapenbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För skjutvapenbrott ska även den dömas som exporterar skjutvapen, delar och väsentliga delar till skjutvapen och ammunition i strid med artikel 4 eller 9 och på ett sätt som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

Försök är straffbart.

Som skjutvapenbrott anses inte innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner, särskilt farliga projektiler, ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen enligt 1 mom. 1 punkten, om

den som innehar ett sådant föremål på eget initiativ gör en anmälan till polisen om föremålet och överlämnar det i polisens besittning.

2 §

Grovt skjutvapenbrott

Om vid ett skjutvapenbrott

1) föremålet för brottet är ett särskilt farligt skjutvapen eller en stor mängd skjutvapen, effektiva luftvapen eller vapendelar,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska gärningsmannen för *grovt skjutvapenbrott* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

7 a §

Skjutbanebrott

Den som i strid med lagen om skjutbanor (1)

1) anlägger eller driver en skjutbana utan tillstånd enligt 4 § 1 mom. i den lagen,

2) anlägger eller driver en småskalig skjutbana utan att göra en anmälan enligt 4 § 2 mom. i den lagen,

ska för *skjutbanebrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 10 § i ordningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ordningslagen (612/2003) 10 § 4 mom. som följer:

10 §	skjutvapenlagen (1/1998), lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och ex- plosiva varor (390/2005) och i förordningen om explosiva varor (473/1993).
<i>Innehav av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan</i>	

----- Denna lag träder i kraft den 20 .
Innehav av skjutvapen, gassprayer, effekti-
va luftvapen och explosiva varor regleras i

Helsingfors den 3 april 2014

Statsministern

JYRKI KATAINEN

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

2.

Lag**om ändring av skjutvapenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 1 § 2 mom., 5 § 3 mom., 14 §, 18 § 1 mom., 19 § 1 mom. 7 punkten, 20 § 2 mom., 34 och 40 §, 55 b § 1 mom. 3 punkten, 70 §, 87 § 1 mom. 11 punkten, 103 § 6 punkten, 106 och 114 § samt 116 § 1 och 2 mom.,

av dem 1 § 2 mom. och 114 § sådana de lyder i lag 124/2011, 14 §, 18 § 1 mom., 19 § 1 mom. 7 punkten, 20 § 2 mom., 55 b § 1 mom. 3 punkten, 70 § och 116 § 2 mom. sådana de lyder i lag 601/2001, 34 § sådan den lyder delvis ändrade i lag 508/2009, 40 § sådan den lyder i lag 508/2009, 103 § 6 punkten sådan den lyder i lag 532/2007 och 106 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 601/2001, samt

fogas till lagen en ny 2 a §, till 11 § ett nytt 2 mom., till 19 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 601/2001 och 124/2011, en ny 8 punkt, till 55 b § 1 mom., sådant det lyder i lag 601/2001, en ny 4 punkt, till 87 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 601/2001, en ny 12 punkt samt till lagen nya 106 a och 106 b § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Vad som i denna lag bestäms om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem samt gassprayer. På gassprayer tillämpas dock inte 2–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42–45, 45 a, 45 b, 45 d, 46–53, 53 a, 54, 55, 56–59, 59 a och 60–63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a eller 112 b §. I fråga om andra undantag från tillämpningsområdet bestäms i 17 §.

Vad som i denna lag *föreskrivs* om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42–45, 45 a, 45 b, 45 d, 46–53, 53 a, 54, 55, 56–59, 59 a *eller* 60–63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90 *eller* 106 §, 106 a § 2 och 3 mom., 106 b, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a eller 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3–12, 31–33, 35, 35 a, 36, 45 c, 45 d, 53 a, 55 a–55 c, 60–63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a–110 c §. I 17 § *föreskrivs* om andra undantag från *tillämpningsområdet*.

2 a §

Effektiva luftvapen

Med effektivt luftvapen avses ett år 1950 eller därefter tillverkat föremål som drivs med trycket från komprimerad luft eller någon annan gas och där pipans minsta inre diameter är över 6,35 millimeter och som är konstruerad och avsett att använda metallkulor.

5 §

Patroner

Om patrone delar som består av eller innehåller explosionsfarliga ämnen gäller vad som bestäms om sådana i lagen om explosionsfarliga ämnen (263/1953) och med stöd av den.

5 §

Patroner

I fråga om patrone delar som består av eller innehåller explosionsfarliga ämnen gäller vad som föreskrivs om dem i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) och med stöd av den.

11 §

Gasspray

Gasspray som förs in eller överförs till eller såluförs i Finland ska till sitt innehåll vara sådan att den som sprayen används mot inte förorsakas bestående skador. Närmare bestämmelser om de ämnen som ingår i gasspray och om deras maximikoncentrationer samt om påvisande av säkerhet vid användning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Näring i vapenbranschen

Med *näring i vapenbranschen* avses i kommersiellt syfte bedriven

14 §

Näring i vapenbranschen

Närings i vapenbranschen är

- 1) handel med och tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar,
- 3) *skjutbaneverksamhet*,
- 4) *utbildning i användningen av skjutvapen*

18 §

Tillståndsplikt

Enligt denna lag är följande funktioner beroende av tillstånd, om inte något annat bestäms i denna lag:

- 1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar,
- 3) *i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet*,
- 4) *i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen*.

19 §

Undantag från tillståndsplikten

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

- 7) innehav av signalpistol ombord på utländska handels- och fritidsfartyg, om fartyget endast tillfälligt befinner sig inom Finlands territorialvatten.

- 1) handel med samt förvaring och tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler *i kommersiellt syfte*,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar *i kommersiellt syfte*.

18 §

Tillståndsplikt

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd enligt denna lag för

- 1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, *kommersiell förvaring*, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar.

19 §

Undantag från tillståndsplikten

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

- 7) innehav av signalpistol ombord på utländska handels- och fritidsfartyg, om fartyget endast tillfälligt befinner sig inom Finlands territorialvatten,
- 8) *utförsel och överföring från Finland, kommersiell transitering samt förvärv och innehav av effektiva luftvapen, om förvärvaren eller innehavaren har rätt att inneha ett skjutvapen*.

20 §

Näringsstillstånd i vapenbranschen

Tillstånd kan meddelas för

- 1) handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 3) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte,
- 4) i kommersiellt syfte bedriven skjutbaneverksamhet,
- 5) i kommersiellt syfte bedriven utbildning i användningen av skjutvapen för ett godtagbart användningssyfte som anges i denna lag.

20 §

Näringsstillstånd i vapenbranschen

Tillstånd kan meddelas för

- 1) handel med och förvaring av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 2) tillverkning av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler i kommersiellt syfte,
- 3) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i kommersiellt syfte.

34 §

Kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen

Tillstånd att i kommersiellt syfte till Finland överföra och föra in gassprayer (*kommersiellt införseltillstånd för gassprayer*) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen.

I fråga om meddelande av tillstånd gäller 32 § 2 mom.

34 §

Kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen

Tillstånd att i kommersiellt syfte till Finland överföra och föra in gassprayer och effektiva luftvapen (*kommersiellt införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen*) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen.

I fråga om meddelande av tillstånd gäller 32 § 2 mom.

40 §

Tullens anmälningsskyldighet

I enlighet med vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet ska tullverket med tre månaders mellanrum till Polisstyrelsen göra en anmälan om införseln till Finland av sådana föremål som nämns i ett kommersiellt införseltillstånd eller ett kommersiellt införseltillstånd för gassprayer.

40 §

Tullens anmälningsskyldighet

Tullen ska med tre månaders mellanrum göra en anmälan till Polisstyrelsen om införseln till Finland av föremål som nämns i kommersiella införseltillstånd samt i kommersiella införseltillstånd för gassprayer och effektiva luftvapen. Närmare bestämmelser om anmälningsskyldighetens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 b §

*Förutsättningar för meddelande av tillstånd
för gassprayer*

Tillstånd för gassprayer kan meddelas för följande godtagbara användningssyften:

3) skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom.

55 b §

*Förutsättningar för meddelande av tillstånd
för gassprayer*

Tillstånd för gassprayer kan meddelas för följande godtagbara användningssyften:

3) skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom,
4) av särskilda skäl för att fördriva djur.

70 §

*Anmälan om och uppvisande av vapendelar
och effektiva luftvapen*

Om rätten att förvärva och inneha en vapendel grundar sig på att någon har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten, skall den som har denna rätt inom 30 dagar från det vapendelen förvärvades anmäla förvärvet till polisinrättningen i hemkommunen eller på hemorten så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Vapendelen skall samtidigt visas upp.

70 §

*Anmälan om och uppvisande av vapendelar
och effektiva luftvapen*

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet anmäla det till polisinrättningen i sin hemkommun eller på sin hemort, om rätten att förvärva och inneha

1) vapendelen grundar sig på att förvärvaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten, eller

2) det effektiva luftvapnet grundar sig på 19 § 1 mom. 8 punkten,

Vapendelen eller det effektiva luftvapnet ska visas upp när anmälan görs.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

87 §

Utlåning av skjutvapen och vapendelar

Ett skjutvapen får lånas ut till någon annan som följer:

11) en gasspray får lånas ut endast till den som har rätt att inneha en gasspray.

87 §

Utlåning av skjutvapen och vapendelar

Ett skjutvapen får lånas ut till någon annan som följer:

11) en gasspray får lånas ut endast till den som har rätt att inneha en gasspray, och
12) ett effektivt luftvapen får lånas ut en-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dast till den som har rätt att inneha ett skjutvapen eller ett effektivt luftvapen.

103 §

Skjutvapenförseelse

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

6) försummar skyldigheten att göra anmälan om förvärv av en vapendel eller att visa upp vapendelen för polisen enligt 70 §,

ska för *skjutvapenförseelse* dömas till böter.

106 §

Förvaring, bärande och transport

Skjutvapen skall förvaras inlåsta eller annars under lås eller så att en vapendel som hör till skjutvapnet förvaras separat. Inte heller då skjutvapnen och vapendelarna förvaras på detta sätt får de förvaras på ett sådant ställe från vilket de lätt kan stjälas.

Om ett särskilt farligt skjutvapen eller tillsammans flera än fem pistoler, revolverar, gevär med självladdande enkelskott eller i 6 § 2 mom. 12 punkten avsett annat skjutvapen med självladdande enkelskott skall förvaras, skall vapnen förvaras i ett sådant låst säkerhetsskåp som avses i förordning av inrikesministeriet. Säkerhetsskåp krävs dock inte, om förvaringslokalerna för vapnen har godkänts av polisinspektionen på den ort där förvaringslokalerna är belägna.

På allmän plats och i lokaliteter till vilka allmänheten har tillträde får skjutvapen transporteras endast oladdade i skyddsfodral samt bäras och transporteras endast då det finns godtagbara skäl till det. I motordrivna fordon får skjutvapen transporteras endast oladdade i skyddsfodral eller placerade i ett skyddat utrymme samt bäras endast då det finns god-

103 §

Skjutvapenförseelse

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

6) försummar skyldigheten att göra anmälan om förvärv av en vapendel eller ett effektivt luftvapen eller att visa upp vapendelen eller det effektiva luftvapnet för polisen enligt 70 §,

ska för *skjutvapenförseelse* dömas till böter.

106 §

Förvaring

När ett skjutvapen förvaras annat än tillfälligt ska det förvaras

1) i tillståndshavarens stadigvarande bostad, på något annat ställe där tillståndshavaren varaktigt vistas eller i ett utrymme som är nära anknutet till dessa och motsvarar dem när det gäller skyddsnivå och förutsättningar för tillsyn,

2) på ett sådant ställe eller i ett sådant utrymme som avses i 1 punkten hos en annan person som har rätt att låna skjutvapnet,

3) i besittning hos en näringsidkare som har tillstånd att idka näring i vapenbranschen enligt 14 § 1 eller 2 punkten, eller

4) i förvaringsutrymmen som godkänts av polisinspektionen.

Om ett skjutvapen förvaras på ett ställe som avses i 1 eller 2 punkten, ska det förvaras i ett sådant stöldsäkert och låst säkerhetsskåp som med stöd av 119 § 2 mom. 3 punkten fastställs genom förordning av inrikesministeriet, inlåst eller annars under lås så att det inte är lätt att stjäla eller annars olovligt ta i bruk skjutvapnet eller vapendelarna. Skjutvapnet kan då förvaras också så

tagbara skäl till det. Vid transport av jaktvapen skall jaktlagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser ytterligare iakttas.

Vid förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler som innehåller sprängämnen eller lättantändligt ämne skall dessutom lagen om explosionsfarliga ämnen och lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) samt med stöd av dem utfärdade bestämmelser iakttas.

att någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras separat under lås på det sätt som nämns ovan och de övriga vapendelarna så att det inte är lätt att stjäla dem eller olovligen ta dem i bruk.

Om ett särskilt farligt skjutvapen eller flera än fem skjutvapen ska förvaras, ska vapnen förvaras i ett sådant stöldsäkert och låst säkerhetsskåp som med stöd av 119 § 2 mom. 3 punkten fastställs genom förordning av inrikesministeriet. Säkerhetsskåp krävs dock inte, om förvaringsutrymmet har godkänts av polisinspektionen på förvaringsorten.

106 a §

Bärande och transport samt temporär förvaring av skjutvapen

På allmän plats och i lokaler till vilka allmänheten har tillträde får skjutvapen transporteras endast oladdade i skyddsfodral samt bäras och transporteras endast då det finns godtagbara skäl till det. I motordrivna fordon får skjutvapen transporteras endast oladdade i skyddsfodral eller placerade i ett skyddat utrymme samt bäras endast då det finns godtagbara skäl till det. Vid transport av jaktvapen ska dessutom jaktlagen och vad som föreskrivs med stöd av den utfärdade bestämmelser ytterligare iakttas.

Om ett skjutvapen temporärt förvaras på något annat sätt än i enlighet med 106 §, ska skjutvapnet eller någon annan vapendel än ljuddämparen förvaras inlåst eller annars under lås eller så att skjutvapnet eller vapendelen står under direkt uppsikt av tillståndshavaren eller någon annan som har rätt att inneha skjutvapen.

I fordon får skjutvapen bara förvaras temporärt i samband med användning eller transport av vapnet. Skjutvapnet ska då vara inlåst eller annars under lås och förvaras på ett sådant sätt att det inte kan upptäckas från utsidan av fordonet.

106 b §

Förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler

Bestämmelser om förvaring och transport av patroner och särskilt farliga projektiler som innehåller sprängämnen eller lättantändligt ämne finns dessutom i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

114 §

Skyldighet och rätt att anmäla en person som inte är lämplig att inneha skjutvapen

Läkare är skyldiga och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att utan hinder av bestämmelserna om sekretess till polisen anmäla en person som han eller hon utifrån patientuppgifter och efter att ha träffat personen av grundad anledning anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler på grundval av personens hälsotillstånd eller uppförande. Anmälan ska innehålla en ståndpunkt som gäller olämpligheten och motiveringar till ståndpunkten.

Anmälningar som gäller andra personer än sådana som har meddelats ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler eller ett godkännande enligt denna lag ska förstöras utan dröjsmål. Anmälningar som gäller personer som har meddelats tillstånd eller godkännande ska lämnas till den berörda tillståndsmyndigheten för behandling.

114 §

Anmälningssätt och anmälningsskyldighet för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

Trots bestämmelserna om sekretess är en läkare skyldig att göra en anmälan om en sådan person till polisen (skjutvapenanmälan) som

1) vid en sinnesundersökning, farlighetsbedömning eller annan rättspsykiatrisk undersökning har konstaterats vara farlig för sig själv eller för någon annan, eller

2) på grund av ett självmordsförsök har tagits in för psykiatrisk vård oberoende av patientens vilja med stöd av 8 § 1 mom. 2 punkten i mentalvårdslagen (1116/1990) och som läkaren utifrån en bedömning som gjorts under tiden för vård oberoende av patientens vilja anser vara olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Trots bestämmelser om sekretess har en läkare och en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården rätt att göra en skjutvapen-anmälan om han eller hon av grundad anledning utifrån en persons patientuppgifter och efter att ha träffat personen anser att denne till sitt hälsotillstånd och beteende är olämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Skjutvapen-anmälan ska innehålla en ståndpunkt till olämpligheten och motiveringar till ståndpunkten.

Bestämmelser om anmälningförfarandet, innehållet i anmälan samt om den personal vid polisen som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

116 §

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

Polisen skall inspektera förvaringslokalerna för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler hos den som ansöker om näringstillstånd i vapenbranschen. En ny inspektion skall göras, om ändringar sker i förvaringslokalerna. Dessutom skall polisen minst en gång per år granska de register som de i området verksamma vapennäringsidkarna för med stöd av 25 § 1 mom. och bokföringen samt inspektera lagren och förvaringslokalerna. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till de lokaler där ovan nämnda föremål förvaras.

Innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas, skall polisen inspektera de lokaler där vapnen och vapendelarna skall förvaras. En ny inspektion skall göras, om ändringar sker i förvaringslokalerna. Polisen kan också vid behov granska *det* register som vapensamlaren för med stöd av 59 a § 1 mom. eller 60 § 1 mom.

Bestämmelser om anmälningförfarandet och innehållet i skjutvapenansökan samt bestämmelser om den personal vid polisen som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

116 §

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

En vapennäringsidkares förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Dessutom ska polisen minst en gång per år granska de register som de i området verksamma vapennäringsidkarna för med stöd av 25 § 1 mom. och bokföringen samt inspektera lagren och förvaringsutrymmen. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan förvaras.

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Polisen kan också vid behov granska register som vapensamlaren för med stöd av 59 a § 1 mom. och 60 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tillstånd som hänför sig till skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler samt förhandssamtycken, vapennäringsstillstånd och godkännanden som vapensamlare som är i kraft vid denna lags ikraftträdande förblir i kraft med gällande villkor.

Den som när denna lag träder i kraft idkar

i 20 § avsedd näring i vapenbranschen med effektiva luftvapen ska inom ett år från lagens ikraftträdande utverka ett näringstillstånd i vapenbranschen som ger rätt att bedriva sådan verksamhet. Tillstånd beviljas en sökande som är berättigad att idka näring, som utnämner en i 26 § avsedd ansvarig person, som har vapenhanteringstillstånd i de fall som avses i 20 § 3 mom. och vars förvaringsutrymmen för skjutvapen har godkänts av polisinspektionen på den ort där förvaringsutrymmena finns. Den vapennäringsidkare som när denna lag träder i kraft har rätt att idka i 20 § avsedd näring i vapenbranschen med skjutvapen är berättigad att idka sådan näring även med effektiva luftvapen.

Den som när denna lag träder i kraft är anställd hos en vapennäringsidkare för att transportera, förvara eller annars hantera effektiva luftvapen som finns hos vapennäringsidkaren och som inte har ett tillstånd som berättigar till att hantera skjutvapen, ska inom ett år från lagens ikraftträdande utverka ett vapenhanteringstillstånd. Tillståndet meddelas utan att förutsättningarna bedöms enligt 27 § 3 mom. Tillståndet ska förenas med ett villkor enligt vilket tillståndet endast ger rätt att hantera effektiva luftvapen.

Den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat ett effektivt luftvapen vars innehav inte krävde tillstånd enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande, ska inom ett år från ikraftträdandet utverka ett tillstånd som berättigar till innehav av vapnet. Tillståndet meddelas utan att förutsättningarna bedöms enligt 45 eller 45 a §.

I stället för att utverka ett tillstånd kan

1) den vars rätt att inneha ett effektivt luftvapen grundar sig på 19 § 1 mom. 8 punkten göra en anmälan enligt 70 § hos polisinspektionen i sin hemkommun eller på sin hemort inom den tid som anges ovan i denna paragraf,

2) den som före denna lags ikraftträdande har förvärvat ett effektivt luftvapen för vars innehav han eller hon enligt denna lag borde utverka tillstånd, inom den tid som anges i denna paragraf överlåta det effektiva luftvapnet till någon som med stöd av denna lag har rätt att förvärva vapnet,

3) innehavaren av det effektiva luftvapnet överlåta det till polisen, varvid det övergår i

statens ägo utan ersättning.

Det effektiva luftvapnet ska visas upp då tillstånd söks eller anmälan görs, om inte tillståndsmyndigheten eller den myndighet som tar emot anmälan anser att det är onödigt.

Den som när denna lag träder i kraft blir skyldig att förvara sitt skjutvapen på det sätt som anges i 106 § 2 mom. ska senast inom fem år från ikraftträdandet förvara sitt skjutvapen på det sätt som avses i det momentet. Tillstånd och anmälningar enligt denna paragraf meddelas och behandlas avgiftsfritt.

3.

Lag**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 3 § 3 mom. 1 punkten, 10 § 2 mom., 16 § 3 mom. och den svenska språkdräkten i 19 § 1 mom 19 punkten, och 23 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1181/2013, samt

fogas till 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1181/2013, en ny 20 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

3 §

Informationssystemet för förvaltningsärenden

Informationssystemet för förvaltningsärenden

I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) behövlig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, anmälan och inspektion enligt den lagen samt tidpunkten för lämplighetstestet (*uppgifter om vapentillstånd*),

I informationssystemet får även annan behövlig information som inhämtats för skötseln av de uppgifter som anges i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen registreras enligt följande:

1) för skötseln av polisens uppgifter enligt skjutvapenlagen (1/1998) behövlig information om ansökan, tillstånd, polisens åtgärder, beslut, hinder, anmärkning, *skjutvapenansökan enligt 114 § i den lagen*, anmälan och inspektion enligt den lagen samt tidpunkten för lämplighetstestet (*uppgifter om vapentillstånd*),

10 §

10 §

Behandling av känsliga uppgifter

Behandling av känsliga uppgifter

Uppgifter som avses i 11 § 1, 2 eller 4—6 punkten i personuppgiftslagen får samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas endast när det är nödvändigt för att ett visst uppdrag som hör till polisen ska kunna fullgöras. Dessa uppgifter får samlas in för, registreras och i övrigt behandlas i skyddspolisens funktionella informationssystem, när det är nödvändigt för att skyddspolisen ska kunna fullgöra uppdrag

Uppgifter som avses i 11 § 1, 2 eller 4—6 punkten i personuppgiftslagen får samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas endast när det är nödvändigt för att ett visst uppdrag som hör till polisen ska kunna fullgöras. Dessa uppgifter får samlas in för, registreras och i övrigt behandlas i skyddspolisens funktionella informationssystem, när det är nödvändigt för att skyddspolisen ska kunna fullgöra uppdrag

som föreskrivs för den i lag. Uppgifter som avses i 4 punkten i nämnda paragraf får dessutom samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas när det är nödvändigt för tryggande av den registrerades egen säkerhet eller en myndighets säkerhet i arbetet.

som föreskrivs för den i lag. Uppgifter som avses i 4 punkten i nämnda paragraf får dessutom samlas in för och registreras i polisens personregister och i övrigt behandlas när det är nödvändigt för tryggande av den registrerades egen säkerhet eller en myndighets säkerhet i arbetet. *Uppgifter om skjutvapenansmälningar får registreras i informationssystemet för förvaltningsärenden så att uppgifterna framgår bara när uppgifter som gäller vapentillstånd för personen i fråga behandlas.*

16 §

Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

De observationsuppgifter som avses i 2 § 3 mom. 11 punkten och uppgifter i informationssystemet för misstänkta enligt 4 §, skyddspolisens funktionella informationssystem enligt 5 § eller ett temporärt register enligt 6 § 2 mom. 2 punkten får inte användas för utförande av de uppdrag som avses i 1 mom. 5 punkten i denna paragraf.

16 §

Användning av uppgifter för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för

De observationsuppgifter som avses i 2 § 3 mom. 11 punkten och uppgifter i informationssystemet för misstänka enligt 4 §, skyddspolisens funktionella informationssystem enligt 5 § eller ett temporärt register enligt 6 § 2 mom. 2 punkten får inte användas för utförande av de uppdrag som avses i 1 mom. 5 punkten i denna paragraf. *Uppgifter i skjutvapenansmälan får inte användas för andra ändamål än för behandling av uppgifter som gäller vapentillstånd.*

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter ur sina personregister genom teknisk anslutning eller som en datamängd enligt följande:

19) till arbetarskyddsförvaltningen för övervakning av förarnas kör- och vilotider uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG om minimivillkor

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter ur sina personregister genom teknisk anslutning eller som en datamängd enligt följande:

19) till arbetarskyddsförvaltningen för övervakning av förarnas kör- och vilotider uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/22/EG om minimivillkor

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

för genomförande av rådets förordningar (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 om sociallagstiftning på vägtransportområdet samt om upphävande av rådets direktiv 88/599/EEG.

för genomförande av rådets förordningar (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 om sociallagstiftning på vägtransportområdet samt om upphävande av rådets direktiv 88/599/EEG,

20) *till försvarsmakten, Tullen, gränsbevakningsväsendet och fängvårdsmyndigheterna för bedömning av om en hos dessa anställd med rätt att bära skjutvapen i sina tjänste- eller arbetsuppdrag är lämplig att bära skjutvapen.*

23 §

23 §

*Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden**Utplåning av uppgifter ur informationssystemet för förvaltningsärenden*

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden ska uppgifter utplånas enligt följande:

Ur informationssystemet för förvaltningsärenden ska uppgifter utplånas enligt följande:

1) av de uppgifter om vapentillstånd som avses i 3 § 3 mom. 1 punkten, uppgifter om beslut då tjugo år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, tillståndsuppgifter då tjugo år har förflutit sedan utgången av tillståndets giltighetstid, uppgifter om hinder och anmärkningar samt andra registrerade uppgifter då tjugo år har förflutit sedan uppgiften antecknades samt uppgifter om vapen då tjugo år har förflutit sedan vapnet gjordes varaktigt obrukbart, skrotades eller fördes varaktigt ut ur landet,

1) av de uppgifter om vapentillstånd som avses i 3 § 3 mom. 1 punkten, uppgifter om beslut då tjugo år har förflutit sedan beslutet fattades eller förföll eller den i beslutet angivna giltighetstiden gick ut, tillståndsuppgifter då tjugo år har förflutit sedan utgången av tillståndets giltighetstid, uppgifter om hinder och anmärkningar samt andra registrerade uppgifter då tjugo år har förflutit sedan uppgiften antecknades, *uppgifter i skjutvapen-anmälningar då tre år har förflutit* sedan uppgiften antecknades samt uppgifter om vapen då tjugo år har förflutit sedan vapnet gjordes varaktigt obrukbart, skrotades eller fördes varaktigt ut ur landet,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 41 kap. i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i strafflagen (39/1889) 41 kap. 1 och 2 §, sådana de lyder, 1 § i lagarna 531/2007, 125/2011 och 691/2013 samt 2 § i lag 531/2007, och fogas till 41 kap. en ny 7 a § som följer:

Gällande lydelse

41 kap.

Om vapenbrott

1 §

Skjutvapenbrott

Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)

1) överför eller för in till Finland, överför från Finland, i kommersiellt syfte för ut, transiterar eller tillverkar eller saluför, förvärvar, innehar eller överlåter ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler,

2) i kommersiellt syfte reparerar eller modifierar ett skjutvapen eller en vapendel, *bedriver skjutbaneverksamhet eller ger utbildning i användningen av skjutvapen,*

3) lånar ut ett skjutvapen eller en vapendel till någon som inte har rätt att inneha ett sådant,

4) helt eller delvis försummar skyldigheten att föra register som en vapennäringsidkare skall föra enligt 25 § 1 mom. i skjutvapenlagen,

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen eller patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning,

Föreslagen lydelse

41 kap.

Om vapenbrott

1 §

Skjutvapenbrott

Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)

1) överför eller för in till Finland, överför från Finland, i kommersiellt syfte för ut, transiterar eller tillverkar eller saluför, förvärvar, innehar eller överlåter ett skjutvapen, en vapendel, patroner, särskilt farliga projektiler, *ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen,*

2) i kommersiellt syfte reparerar ett skjutvapen, en vapendel, *ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen eller modifierar ett skjutvapen eller en vapendel,*

3) lånar ut ett skjutvapen, en vapendel, *ett robot- eller raketuppskjutningssystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen* till någon som inte har rätt att inneha ett sådant föremål,

4) helt eller delvis försummar skyldigheten att föra register som en vapennäringsidkare ska föra enligt 25 § 1 mom. i skjutvapenlagen,

5) försummar den i 110 § 1 mom. i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att låta besikta skjutvapen eller patroner som tillverkas, repareras, överförs eller förs in till Finland för försäljning,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att på polisinspektionen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick och som överförts eller förts in till Finland,

7) försummar den i 110 b § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att anbringa en tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller lämna in ett skjutvapen till Polisstyrelsen för märkning, eller

8) anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller avlägsnar eller ändrar en sådan märkning eller ett serie- eller identifieringsnummer,

skall för *skjutvapenbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För skjutvapenbrott ska dömas även den som exporterar skjutvapen, delar och väsentliga delar till skjutvapen och ammunition i strid med artikel 4 eller 9 och på ett sätt som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

Försök är straffbart.

Som skjutvapenbrott anses inte innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler enligt 1 mom. 1 punkten, om den som innehar ett sådant föremål på eget initiativ gör en anmälan till polisen om föremålet och överlämnar det i polisens besittning.

6) försummar den i 112 a § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att på polisinspektionen visa upp ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick och som överförts eller förts in till Finland,

7) försummar den i 110 b § i skjutvapenlagen föreskrivna skyldigheten att anbringa en tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller lämna in ett skjutvapen till Polisstyrelsen för märkning, eller

8) anbringar en felaktig tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift eller avlägsnar eller ändrar en sådan märkning eller ett serie- eller identifieringsnummer,

ska för *skjutvapenbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För skjutvapenbrott ska även den dömas som exporterar skjutvapen, delar och väsentliga delar till skjutvapen och ammunition i strid med artikel 4 eller 9 och på ett sätt som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

Försök är straffbart.

Som skjutvapenbrott anses inte innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner, särskilt farliga projektiler, *ett robot- eller raketupp-skjutningsystem, en gasspray eller ett effektivt luftvapen* enligt 1 mom. 1 punkten, om den som innehar ett sådant föremål på eget initiativ gör en anmälan till polisen om föremålet och överlämnar det i polisens besittning.

2 §

Grovt skjutvapenbrott

Om vid ett skjutvapenbrott

1) föremålet för brottet är ett särskilt farligt skjutvapen eller en stor mängd skjutvapen eller vapendelar,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, skall gärningsmannen för *grovt skjutvapenbrott* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

2 §

Grovt skjutvapenbrott

Om vid ett skjutvapenbrott

1) föremålet för brottet är ett särskilt farligt skjutvapen eller en stor mängd skjutvapen, *effektiva luftvapen* eller vapendelar,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska gärningsmannen för *grovt skjutvapenbrott* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

7 a §

Skjutbanebrott

Den som i strid med skjutbanelagen (/)

1) *anlägger eller driver en skjutbana utan tillstånd enligt 4 § 1 mom. i den lagen,*

2) *anlägger eller driver en småskalig skjutbana utan att göra en anmälan enligt 4 § 2 mom. i den lagen,*

ska för skjutbanebrott dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 10 § i ordningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ordningslagen (612/2003) 10 § 4 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

10 §

*Innehav av föremål och ämnen som lämpar
sig för att skada någon annan*

*Innehav av föremål och ämnen som lämpar
sig för att skada någon annan*

Innehav av skjutvapen och explosiva varor regleras i skjutvapenlagen (1/1998), lagen om explosionsfarliga ämnen (263/1953) och i förordningen om explosiva varor (473/1993).

Innehav av skjutvapen, *gassprayer*, *effektiva luftvapen* och explosiva varor regleras i skjutvapenlagen (1/1998), *lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor* (390/2005) och i förordningen om explosiva varor (473/1993).

Denna lag träder i kraft den 20 .